

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΑΛΗ

Φύλλο 473 1,00 €

Εφημερίδα της Οργάνωσης Κομμουνιστών Διεθνιστών Ελλάδας

Με τη σημαία της ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑΣ 6 Μάη - Ημέρα αγώνα και απεργίας

Κάτω το αντεργατικό έκτρωμα Χατζηδάκη

Πολιτική
Νέος
καλπονοθευτικός
νόμος Βορίδη

σελ. 4

Οικονομία
Ελλάδα 2.0:
Μεγάλο φαγοπότη,
βέβαιη αποτυχία

σελ. 11

Διεθνή
Αναθέρμανση των
συγκρούσεων στην
Ουκρανία

σελ. 12

Ιστορία
Για τα 150 χρόνια
από την Κομμούνα
του Παρισιού

σελ. 15-16

SELF TESTS: ΝΕΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ!

Έπειτα από 1 χρόνο απαντών lockdown η εγκληματική διαχείριση της πανδημίας από την κυβέρνηση συνεχίζεται. Στα μαύρα ρεκόρ κρουσμάτων και θανάτων, στη διάλυση του ΕΣΥ, στις καθυστερήσεις του εμβολιασμού, η κυβέρνηση σέρβιρε τα self test για να απαγκιστρωθεί από κάθε ευθύνη και να φουσκώσει κι άλλο τις τσέπες των μεγαλοεπιχειρήσεων που εμπορεύονται την υγεία μας. Αγοράζοντάς τα από μια εταιρία- φάντασμα, μετά από έναν σκιώδη διαγωνισμό, για άλλη μια φορά η κυβέρνηση Μητσοτάκη επέλεξε να εξυπηρετήσει τους ημέτερους της, σε βάρος της δημόσιας υγείας.

Μπορεί η διαδικασία των self test να μοιάζει με αυτή των rapid και μοριακών τεστ αλλά η **Ελληνική Εταιρεία Ιατρικής Βιοπαθολογίας, το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC)** και **ιατροί** ασχολούμενοι με την μοριακή ανίχνευση του SARS-CoV-2, δήλωσαν την αντίθεσή τους, τονίζοντας την μη αξιοπιστία τους. Επισημαίνουν πως τα self test έχουν πολύ χαμηλή ευ-

αισθησία και αυξημένες πιθανότητες να δώσουν ψευδώς αρνητικά αποτελέσματα και δεν βοηθούν στο να υπάρξει μια ακριβής χαρτογράφηση. Σοβαρότερος προβληματισμός δημιουργείται για το που θα καταστρέφονται/πετιούνται τα θετικά self test, καθώς υπάρχει μεγάλος κίνδυνος διάδοσης του ιού. Ακόμη, υπό τον φόβο της απόλυσης και την πίεση της εργοδοσίας, οι εργαζόμενοι θα αναγκάζονται να δηλώσουν ψευδή αποτελέσματα ώστε να μην χάσουν το πενιχρό εισόδημά τους.

Αν κάποιος εργαζόμενος βγει θετικός, θα πρέπει να επαναλάβει το τεστ σε δημόσια ή ιδιωτική δομή (στη δεύτερη περίπτωση το κόστος επιβαρύνει τον ίδιο και όχι τον εργοδότη) και να παραμείνει σε καραντίνα στο σπίτι. Να θυμίσουμε ότι η κυβέρνηση τον Σεπτέμβρη είχε ψηφίσει για τους εργαζόμενους που βγαίνουν σε καραντίνα μέτρο, που δίνει την δυνατότητα στους εργοδότες να τους απασχολούν υπερωριακά χωρίς να πληρώνουν την πρόσθετη εργασία (για πρώτη φορά στην ιστορία της εργατικής νομοθεσίας). Ένα μέτρο που νομιμοποίησε την απλή-

ρωτη εργασία και αδυνάτισε το νομικό καθεστώς για την αναρρωτική άδεια. Όλα αυτά, ενώ έχει φουντώσει η συζήτηση για τον νέο νόμο για τα Εργασιακά που αναμένεται να καταθέσει το επόμενο διάστημα η Κυβέρνηση, που φυσικά θα περιλαμβάνει πολύ χειρότερα μέτρα.

Ο Μητσοτάκης «πετάει» και πάλι το μπαλάκι της ατομικής ευθύνης στους εργαζόμενους. Αντί να προσλάβει υγειονομικό προσωπικό για μαζικά τεστ, δίνει ένα καλό μεροκάματο σε «κουμπάρους» για τα self test. Χωρίς να τον ενδιαφέρει αν τηρούνται τα απαραίτητα υγειονομικά μέτρα, χρησιμοποιεί τα self test, για να ανοίξει άρον άρον την οικονομία μόνο και μόνο για να τα τσεπώσουν οι μεγαλοκαρχαρίες του τουρισμού.

Οι εργαζόμενοι, οι νέοι και τα φτωχά λαϊκά στρώματα θα πρέπει να διεκδικήσουμε τα αυτονόητα: Να παλέψουμε για άμεσες προσλήψεις μόνιμου υγειονομικού προσωπικού, μαζικά δωρεάν τεστ διενεργούμενα από επαγγελματίες υγείας, δημόσια και δωρεάν υγεία για όλους χωρίς προϋποθέσεις.

Να οικοδομήσουμε την Ο.Κ.Δ.Ε. & την 4η Διεθνή

- Για την οργάνωση της αντίστασης, τη νίκη των αγώνων
- Για τον Σοσιαλισμό, μόνη διέξοδο
στην καπιταλιστική κρίση, βαρβαρότητα και παρακμή
- Για την αναγέννηση του Επαναστατικού Μαρξισμού

Εργαζόμενοι, άνεργοι, νέοι, φτωχά λαϊκά στρώματα τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα με τα μνημόνια, βιώνουμε καθημερινά την σκληρή επίθεση του κεφαλαίου. Παλιές και νέες αστικές/μνημονιακές δυνάμεις έχουν επιταχύνει την ιδιωτικοποίηση και διάλυση των δημόσιων υπηρεσιών, των κοινωνικών αγαθών, της υγείας, παιδείας, κοινωνικής ασφάλισης. Έχουν ενισχύσει τις τεράστιες ανισότητες, τον ανεξέλεγκτο πλουτισμό μιας χούφτας καπιταλιστών και πλουσίων, πατώντας στην υπερεκμετάλλευση και καταπίεση της εργασίας, στη λεηλασία της περιουσίας και της ζωής των φτωχών, βάζοντας χέρι σε λαϊκές καταθέσεις και αποταμιεύσεις, σπίτια, πρόσβαση σε ρεύμα, νερό, φάρμακα, στα πιο στοιχειώδη αγαθά. Οι αντιδραστικές μνημονιακές πολιτικές καταπατούν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, εκφυλίζουν το ήθος και τον πολιτισμό της κοινωνίας, σπέρνουν οικονομική αποσύνθεση. Η απότομη φτωχοποίηση και εξαθλίωση μετρά εκατομμύρια ανέργους και υποαπασχολούμενους, διάλυση του «κοινωνικού κράτους» και κοινωνικού ιστού. Τα σκληρά, αντιδραστικά μέτρα (μειώσεις μισθών, κατάργηση συλλογικών συμβάσεων, όλο και χειρότερες, πιο «ελαστικές» σχέσεις εργασίας, ποινικοποίηση και καταστολή συνδικαλισμού, απεργιών, αγώνων) έχουν χτυπήσει στην καρδιά της κοινωνίας, στον σκληρό πυρήνα της εργατικής τάξης, με ξεκάθαρο στόχο το πλήρες τσάκισμά της. Με τη μαζική ανεργία και τους μισθούς πείνας, η εργατική τάξη (κυρίως οι νέοι) δυσκολεύεται ακόμα και να αναπαραχθεί.

Εργαζόμενοι, άνεργοι, νέοι, φτωχά λαϊκά στρώματα, βλέπουμε τον πόλεμο να απειλεί την επιβίωση του ανθρώπινου γένους. Εστίες πολέμου σ' όλο τον πλανήτη αναφλέγονται απειλώντας ολόκληρη την ανθρωπότητα. Η εξαθλίωση, φτώχεια και πείνα, η μετανάστευση και προσφυγιά εξαπλώνονται δραματικά. Η παιδική εργασία, η εγκληματικότητα, ο ρατσισμός και εθνικισμός φουντώνουν. Η αλόγιστη χρήση των φυσικών πόρων από τις πολυεθνικές και τους ιμπεριαλιστές απειλεί με καταστροφή το περιβάλλον και το μέλλον της ανθρωπότητας. Η όξυνση αυτών των επιθέσεων γίνεται μόνο και μόνο για να σώσουν οι καπιταλιστές τα κέρδη και το παρακμασμένο, σάπιο σύστημά τους από την κρίση.

Μόνο εμείς, οι εργαζόμενοι, άνεργοι, νέοι και φτωχά λαϊκά στρώματα μπορούμε και πρέπει να τους σταματήσουμε. Απέναντι στα αδιέξοδα του ατομισμού και της διαίρεσης, να χρησιμοποιήσουμε τους αγώνες και την αλληλεγγύη μας. Να πολεμήσουμε τον νεοφιλελευθερισμό, που γίνεται όλο πιο ακραίο, τα Μνημόνια, την κρατική καταστολή και τις σύγχρονες χούντες, τον ρατσισμό, φασισμό και πόλεμο. Με όπλα τα συνδικάτα, τις επιτροπές αγώνα, τις γενικές συνελεύσεις, σε κοινωνικούς χώρους και γειτονιές. Με όλες τις μορφές αυτοοργάνωσης και τις καλύτερες παραδόσεις του εργατικού κινήματος.

Πρέπει να χτυπήσουμε το κακό στη ρίζα, στα μνημόνια, το ντόπιο και ξένο κεφάλαιο, την αντιδραστική ΕΕ, τον καπιταλισμό και τον ιμπεριαλισμό. Πρέπει να καταργήσουμε την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, να κοινωνικοποιήσουμε κάτω από εργατικό έλεγχο τις μεγάλες επιχειρήσεις στους τομείς-κλειδιά (τράπεζες, ενέργεια, μέσα μεταφοράς, επικοινωνίες κ.λπ.). Να σταματήσουμε να πληρώνουμε το χρέος, να βγούμε από τον ζουρλομανδύα του Ευρώ και τη «φυλακή» της ΕΕ του καπιταλισμού/ιμπεριαλισμού, του ρατσισμού και φασισμού, της καταστολής, των επεμβάσεων και πολέμων.

Πρέπει να στρατευτούμε στον αγώνα, για να υπερασπιστούμε την εργασία, το βιοτικό επίπεδο, το δικαίωμά μας στη ζωή και στην αναπαραγωγή της εργατικής τάξης με σύγχρονους όρους. Να ανατρέψουμε τη βαρβαρότητα του νεοφιλελευθερισμού, τις πολιτικές παλιών και νέων αστικών/μνημονιακών κομμάτων, τις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις και πολέμους. Μέσα από αγώνες, **να επιβάλλουμε τη δική μας επαναστατική κυβέρνηση, μια ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ. Έτσι μπορούμε να εγγυηθούμε την εφαρμογή ενός ριζοσπαστικού, αντικαπιταλιστικού Προγράμματος Σωτηρίας – να ανοίξουμε τον δρόμο στη μόνη πραγματική εναλλακτική λύση, τον Σοσιαλισμό.**

Η Ο.Κ.Δ.Ε. είναι μια εργατική κομμουνιστική οργάνωση, στο ρεύμα του επισημονικού μαρξισμού/τροτσκισμού και της 4^{ης} Διεθνούς. Δεν έχουμε καμιά σχέση με «τζάκια» και επαγγελματίες της πολιτικής, με το επίσημο κομματικό σκηνικό. Απευθυνόμαστε-Οργανώνουμε τους εργαζόμενους, άνεργους, νέους και φτωχά λαϊκά στρώματα, σε χώρους δουλειάς, σχολεία, σχολές και γειτονιές, στα κινήματα και τους αγώνες.

Είμαστε η παλαιότερη οργάνωση της επαναστατικής αριστεράς στην Ελλάδα (ίδρυση 1974 – ενώ το ρεύμα μας έχει ακόμα παλαιότερες, βαθύτερες ρίζες στην ιστορία του εργατικού και επαναστατικού κινήματος στην Ελλάδα). Δεν έχουμε λείψει από καμιά μικρή και μεγάλη αναμέτρηση του εργατικού κινήματος στη χώρα μας. Σε όλες τις κινητοποιήσεις και αγώνες (απεργίες, διαδηλώσεις, «αγανακτισμένοι» κ.λπ.) παρεμβαίνουμε με σχέδιο, υπομονή και επιμονή, προωθώντας τη ριζοσπαστικοποίησή τους, σεβόμενοι την εργατική δημοκρατία, την αυτοοργάνωση των μαζών, τους ρυθμούς ανάπτυξης της συνειδήσής τους. Φιλοδοξώντας να οικοδομηθεί μια ικανή και αποφασιστική ηγεσία, ώστε οι αγώνες να φτάσουν ως την τελική νίκη.

Παλεύουμε για μια σοσιαλιστική κοινωνία, που καμιά σχέση δεν έχει με τις σταλινικές δικτατορίες, τα πρότυπα της σοσιαλδημοκρατίας και «κεντροαριστεράς», κάθε ρεφορμιστικό σχέδιο νέο ή παλιό, που πρόδωσαν και δυσφήμισαν τον Σοσιαλισμό.

Παλεύουμε για μια ταξική επαναστατική πολιτική, που ακόμα διαχωρίζεται αυστηρά από τις καταστροφικές πολιτικές των «Λαϊκών Μετώπων» («εαμική κουλτούρα»), μέτωπα δημοκρατικά, πατριωτικά κ.λπ.), οι οποίες οδήγησαν σε ιστορικές προδοσίες και ήττες του εργατικού κινήματος.

Παλεύουμε για μια πολιτική διεθνιστική. Η λύση στα μεγάλα προβλήματα της εποχής μας απαιτεί την αλληλεγγύη, κοινή πάλη και ισότιμη συνεργασία της εργατικής τάξης και των λαών, των εργατικών, επαναστατικών και κομμουνιστικών κινήματων/δυνάμεων διεθνώς. Τοποθετούμαστε κατηγορηματικά ενάντια στις ουτοπικές, αντιδραστικές σταλινικές θεωρίες του «σοσιαλισμού σε μία μόνο χώρα». Στην Ευρώπη, παλεύουμε για τη διάλυση της καπιταλιστικής/ιμπεριαλιστικής ΕΕ, για μια Ευρώπη ριζοσπαστική, δημοκρατική, σοσιαλιστική – για τις Ενωμένες Σοσιαλιστικές Πολιτείες της Ευρώπης.

Επιδιώκουμε μια οικονομία σχεδιασμένη από τους ίδιους τους εργαζόμενους. Μια Σοσιαλιστική Δημοκρατία, μια πραγματική δημοκρατία των «από κάτω», που θα οργανώνει την κοινωνία βάσει των πραγματικών αναγκών της πλειοψηφίας και όχι μιας χούφτας καπιταλιστών ή γραφειοκρατών. Μια σοσιαλιστική δημοκρατία πολύ πιο πλήρη, πολύ ανώτερη από το σάπιο αστικό κοινοβουλευτικό σύστημα και τον σταλινικό ολοκληρωτισμό. Αυτή είναι και η μόνη πραγματική λύση απέναντι στην κρίση του καπιταλισμού, που γεννά μόνο ανεργία, μνημόνια, χούντες και πολέμους. Πρέπει λοιπόν να στρατευτούμε στην Ο.Κ.Δ.Ε. και να οικοδομήσουμε το Παγκόσμιο Κόμμα της Σοσιαλιστικής Επανάστασης, μια αναγεννημένη 4^η Διεθνή.

2 Εργατική Πάλη

Μάιος 2021

Κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΑΛΗ

150 χρόνια από την παρισινή Κομμούνια

Συγγραφείς: Κ. Μαρξ, Φρ. Ένγκελς, Β. Λένιν, Α. Τρότσκι, Κ. Σηφάκης

Χρονολογία έκδοσης: Μάιος 2021

Σελίδες: 64

Τιμή: 2 ευρώ

Οι εκδόσεις *Εργατική Πάλη* (Ειδική Σειρά), κυκλοφορούν μια σειρά από κείμενα κάτω από το γενικό τίτλο, *150 χρόνια από την παρισινή Κομμούνια*, πολύτιμα για τους αγωνιστές του εργατικού κινήματος και ιδιαίτερα για τη νεολαία που θέλουν να γνωρίζουν αυτό το μεγάλο γεγονός της πρώτης εργατικής επανάστασης στον κόσμο. Τα κείμενα αυτά, κατά τη σειρά που παρουσιάζονται, είναι:

- 1. Καρλ Μαρξ:** Αποσπάσματα από το βιβλίο του *Ο Εμφύλιος Πόλεμος στη Γαλλία*
- 2. Φρίντριχ Ένγκελς:** Για την 20η επέτειο της Παρισινής Κομμούνας, εισαγωγή στο έργο του Μαρξ, *Ο εμφύλιος πόλεμος στη Γαλλία*, Βερολίνο 1891.
- 3. Β. Ι. Λένιν:** α) *Τα διδάγματα της Κομμούνας*, β) *Στη Μνήμη της Κομμούνας*
- 4. Λέον Τρότσκι:** α) *Τα μαθήματα της Παρισινής Κομμούνας*, β) *Ο Εργάτης του Παρισιού του 1871 και ο Προλετάριος του 1917* (Από το βιβλίο του, *Τρομοκρατία και Κομμουνισμός*, εκδόσεις Αλλαγή (1979, σελ. 129-133)
- 5. Κωνσταντίνος Σηφάκης:** *Για τα 150 χρόνια από την Κομμούνια του Παρισιού*

Τις τελευταίες ημέρες του Μαΐου 1871 η αστική αντεπανάσταση θριάμβευε στο Παρίσι. Η εργατική

επανάσταση, που ξέσπασε στις 18 Μαρτίου είχε νικηθεί. Τα πολυβόλα εκτελούσαν τους αιχμάλωτους επαναστάτες εργάτες.

Στη διάρκεια της Ματωμένης Εβδομάδας, από τις 21 – 28 Μαΐου 1871, ένας ανεξακρίβωτος αριθμός από 17.000 έως 30.000 επαναστάτες εργάτες, άνδρες και γυναίκες, εκτελέστηκαν με συνοπτικές διαδικασίες. Οι τελευταίοι εκατόν σαράντα επτά Κομμουνάροι εκτελέστηκαν το απόγευμα της 28ης Μαΐου στο νεκροταφείο Περ Λασέζ όπου είχαν οχυρωθεί, στο σημείο που είναι γνωστό ως Τοίχος των Κομμουνάρων. Η πρώτη επαναστατική εργατική κυβέρνηση κι η πρώτη απόπειρα του προλεταριάτου να πάρει τις τύχες του στα χέρια του γνώρισε την αιματηρή καταστολή. Αλλά όπως είπε ο Μαρξ: «Το Παρίσι των εργατών με την Κομμούνια του θα γιορτάζεται πάντα σαν δοξασμένος προάγγελος μιας νέας κοινωνίας. Τους μάρτυρές της έχει κλείσει μέσα στη μεγάλη της καρδιά η εργατική τάξη. Τους εξολοθρευτές της τους κάρφωσε κιόλας η ιστορία στον πάσαλο της ατίμωσης απ' όπου δε μπορούν να τους λυτρώσουν μήτε όλες οι προσευχές των παπάδων τους».

Από την Εισαγωγή

Πού θα βρείτε τις εκδόσεις

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΑΛΗ

Αθήνα

Βιβλιοπωλεία: “Πρωτοπορία” Γραβιάς 3-5, “Πολιτεία” Ασκληπιού 1-3 & Ακαδημίας, “Εναλλακτικό Βιβλιοπωλείο” Θεμιστοκλέους 37 & σε όλα τα κεντρικά βιβλιοπωλεία.

Θεσσαλονίκη

Βιβλιοπωλεία: “Το Κεντρί” Δημ. Γούναρη 22 (Ναυαρίνο), “Πρωτοπορία” Λ. Νίκης 3

Πάναρνα

Βιβλιοπωλείο: “Αναγνώστης” Πυρσινέλα 11

Πού θα βρείτε την εφημερίδα

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΑΛΗ

Αθήνα

Περίπτερα: Πλ. Κάνιγγος και σχεδόν σε όλα τα περίπτερα των Εξαρχείων.

Βιβλιοπωλεία: “Εναλλακτικό Βιβλιοπωλείο” Θεμιστοκλέους 37, “Καινά Δαιμόνια” Σουλτάνη 8, “Εκτός των Τειχών” Γραβιάς 10-12.

Θεσσαλονίκη

Πολιτικό-Πολιτιστικό Στέκι “Ισκρα”, Αμύντα 12, ισόγειο

Βιβλιοπωλείο “Το Κεντρί” Δημ. Γούναρη 22 (Ναυαρίνο)

Πάναρνα

Ψυλικατζίδικο “Ψυλικατέσεν” Γρ. Σακκά 14

Και στα κεντρικά πρακτορεία Αθηναϊκού τύπου σε όλη την Ελλάδα.

Γίνε Συνδρομητής - Ενίσχυσε την ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΑΛΗ

Γράψτε μας στο e-maill ergatikipali@okde.gr ή ταχυδρομήστε μας τα στοιχεία σας στην διεύθυνση Αγ. Κωνσταντίνου 57, Τ.Κ. 104 37, Αθήνα.

Ετήσια συνδρομή εσωτερικού 15 ευρώ - εξωτερικού 20 ευρώ.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΑΛΗ

Μηνιαία εφημερίδα της Οργάνωσης Κομμουνιστών Διεθνιστών Ελλάδας
Εκδίδεται από αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία, Εκδότης: Σωφρόνης Παπαδόπουλος, Εκτύπωση: Κ. Φερέτος, Δερβενίων 30
γραφεία: Αγ. Κωνσταντίνου 57, Τ.Κ. 10437, Αθήνα, τηλ. 210-5247227 - Κλεισούρας 4, Θεσσαλονίκη, τηλ. 2310-237938
www.okde.gr, e-mail: ergatikipali@okde.gr

Οι δηλώσεις του Δένδια στην Άγκυρα μπροστά στο τούρκο ομολόγό του Μελβούτ Τσαβούσογλου, που κατέληξαν σε «καυγά» (και –όπως λέγεται– σε συνεννόηση με τον Μητσοτάκη), σίγουρα δεν είναι ένα γεγονός ούτε συνηθισμένο, ούτε κάτι που μπορεί να περάσει απαρατήρητο, ούτε χωρίς σημασία. Το γεγονός ότι για τον «καυγά» ήταν ενήμερος ο Μητσοτάκης ή πολύ περισσότερο ότι έγινε σε συνεννόηση μαζί του, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ήταν προσχεδιασμένος ή είχε κάποιο υπόβαθρο και δεν ήταν καθόλου τυχαίος. Όταν μάλιστα ο καυγάς ήρθε μετά τη συνάντηση του έλληνα υπουργού Εξωτερικών Δένδια με τον πρόεδρο Ερντογάν (εκτός πρωτοκόλλου), που τουλάχιστον φαινομενικά, έδειχνε ότι η Τουρκία ήθελε να αναβαθμίσει τις συνομιλίες.

Προσχεδιασμένος ο «καυγάς»; ΝΑΙ - Αλλαγή σελίδας; ΟΧΙ

Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις επιδεινώνονται διαρκώς και επικίνδυνα. Τα ελληνικά ΜΜΕξαπάτησης και γενικά οι αργυρώνητοι προπαγανδιστές της αστικής τάξης ρίχνουν τις ευθύνες για αυτόν τον μικρό «ψυχρό πόλεμο» που μαίνεται στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο στον «τούρκικο επεκτατισμό» και τις «νέο-οθωμανικές βλέψεις του σουλτάνου» Ταγίπ Ερντογάν. Αυτό όμως είναι μόνο ένα μέρος της αλήθειας: στη σύγκρουση αυτή δεν υπάρχει ένας «καλός» και ένας «κακός», μια «επιτιθέμενη» και μια «αμυνόμενη» πλευρά, και ο «καλός και αμυνόμενος» είναι ο ελληνικός καπιταλισμός. Υπάρχουν δυο αρπαχτικές, επεκτατικές άρχουσες τάξεις που βρίσκονται εδώ και δεκαετίες και ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια σε μόνιμο ανταγωνισμό για τον έλεγχο της ευρύτερης περιοχής – που απλώνεται από τα Βαλκάνια, το Αιγαίο, την Αν. Μεσόγειο και την Κύπρο, τη Λιβύη, την Μ. Ανατολή και φτάνει μέχρι την Ουκρανία. Αυτή η όξυνση έχει μεγαλώσει και μεγαλώνει από τρεις

Παζάρια και καυγάδες «κρύβουν» τους ίδιους κινδύνους

ακόμη παράγοντες που έχουν προστεθεί στους προϋπάρχοντες: α) Στην ανακάλυψη σημαντικών κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στην περιοχή, κυρίως της Αν. Μεσογείου. Η μεταφορά των οποίων προς τα κέντρα της Δ. Ευρώπης (με την ταυτόχρονη μείωση της εξάρτησης από τους ρωσικούς) φαίνεται να ευνοεί την Τουρκία μετά την ματαίωση (οριστική) του East Med, με τις συνέπειες που έχει αυτή η εξέλιξη ως προς τις ΑΟΖ Καστελόριζου, Κύπρου και κατά συνέπεια των στάσεων/συμφερόντων του Ισραήλ της Αιγύπτου κ.ά. β) Στις μεγάλες γεωστρατηγικές και γεωπολιτικές αλλαγές των τελευταίων χρόνων που έχουν αναβαθμίσει γενικά τον τούρκικο καπιταλισμό και ειδικά απέναντι στον ελληνικό – και όχι μόνο, γ) Ο συσχετισμός δύναμης ανάμεσα στους δυο καπιταλισμούς Ελλάδας-Τουρκίας έχει αλλάξει σημαντικά υπέρ του δεύτερου.

Ωστόσο, αυτή την περίοδο ο τούρκικος καπιταλισμός αντιμετωπίζει πολλά, δύσκολα και δυσεπίλυτα προβλήματα, τα οποία θέλει και κάνει μια λυσσώδη προσπάθεια να εκμεταλλευτεί το πολιτικό προσωπικό και η ίδια η αστική τάξη (οι κυρίαρχες ομάδες τους), σε μια προσπάθεια να πάρει το πάνω χέρι ή να φτάσει σ' έναν «έντιμο» συμβιβασμό (αποτροπή περιθωριοποίησής του και εξασφάλιση κάποιων συμφερόντων του) στη σύγκρουση και στην παροικιϊώδη αρπακτικότητα τους. Μερικά από τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο τούρκικος καπιταλισμός, η τούρκικη αστική τάξη και ο Ερντογάν είναι: α) Η διαρκής χειροτέρευση των σχέσεων με την ΕΕ και ιδιαίτερα με την Γαλλία και τις ΗΠΑ, οι οποίες έχουν επιβάλει

και κυρώσεις, οικονομικές και άλλες. β) Το ψήφισμα της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων του Ευρωκοινοβουλίου που είναι καταπέλτης κατά της Τουρκίας (Τ. Ερντογάν), όπου ονομάζει παράνομες τις τούρκικες γεωτρήσεις και ζητάει τη διακοπή ... απειλεί σε περίπτωση ανανεωμένων προκλήσεων ή μονομερών ενεργειών εντός των θαλασσιών ζωνών των κρατών μελών, να χρησιμοποιήσει όλα τα μέσα για να υπερασπίσει τα συμφέροντά της και τα συμφέροντα των κρατών μελών της...», σε άλλα σημεία κάνει λόγο για συστηματική παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων...σημειώνει την ανησυχία της ΕΕ για τις διώξεις του Δημοκρατικού Κόμματος των Λαών (HDP) και καταδικάζει απερίφραστα την συνέχιση της φυλάκισης του συμπροέδρου του HDP Σελαχαντίν Ντεμιρτάς, ζητεί την απελευθέρωση των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (δημοσιογράφων, δικηγόρων, πανεπιστημιακών κ.ά) κ.λπ. γ) Η χειροτέρευση της οικονομικής κρίσης και η διαρκής υποτίμηση της τουρκικής λίρας. δ) Τέλος η αναγνώριση της γενοκτονίας των Αρμενίων από τις ΗΠΑ, αυξάνει την πίεση του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού στην Τουρκία, οξύνει όλα τα προβλήματά της και μάλλον αυξάνει και τις εσωτερικές της διαιρέσεις.

Ταυτόχρονα, η κυβέρνηση Μητσοτάκη όχι μόνο εκμεταλλεύεται τα προβλήματα της Τουρκίας αλλά και «πατώντας» πάνω σ' αυτά προχωράει συστηματικά σε μια σειρά ενέργειες. Ενδεικτικά μόνο αναφέρουμε: α) Συσφίγγει όλο και περισσότερο τις σχέσεις με τους ιμπεριαλιστές, ιδιαίτερα με τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμό, που του έχει παραχωρήσει τα πάντα. β) Έχει

προχωρήσει σε σειρά στρατιωτικών συμμαχιών: με τα πιο αντιδραστικά καθεστώτα της περιοχής (Ισραήλ, Αίγυπτο και τη Σαουδική Αραβία –βασικό αντίπαλο της Τουρκίας για την κυριαρχία στο ισλαμικό κόσμο– όπου απέστειλε και πυραύλους Πάτριот), με τη Γαλλία ενώ έστειλε στρατεύματα στην υποσαχάρια Αφρική. γ) Τέλος, έχει ξεκινήσει ένα νέο πανάκριβο πρόγραμμα εξοπλισμών και έχει αποφασίσει την αύξηση της στρατιωτικής θητείας.

Αλλαγή Πολιτικής;

Μπορεί να ήταν προσχεδιασμένος ο καυγάς, ως πιο βαθμό μένει να διαπιστωθεί στο άμεσο μέλλον, αλλά είναι δύσκολο αυτό να σημαίνει και αλλαγή πολιτικής από τη μεριά της ελληνικής αστικής τάξης και σχεδόν, του συνόλου του πολιτικού της προσωπικού. Τα ελληνοτουρκικά παζάρια και οι συγκρούσεις, δυστυχώς για τους δυο λαούς αλλά και των άλλων της περιοχής, έχουν μπροστά τους πολλά και κρίσιμα στάδια. π.χ, αυτές τις ημέρες συγκαλείται, υπό τον ΟΗΕ, η πενταμερής διάσκεψη για την Κύπρο, ένα ζήτημα στο οποίο υπάρχει η γνωστή και πολύ σημαντική σύγκρουση. Ωστόσο μια πολεμική σύγκρουση, ίσως σήμερα, να μην συμφέρει καμία από τις αστικές τάξεις Ελλάδας-Τουρκίας, ούτε βέβαια και τους ιμπεριαλιστές γενικά και ειδικά στη συγκεκριμένη συγκυρία όπου όλες οι προσπάθειες τους συγκεντρώνονται ενάντια στην Ρωσία και την Κίνα.

Πάνω απ' όλα όμως και για πάντα η σύγκρουση, οι εξοπλισμοί και ιδιαίτερα οι πολεμικές περιπέτειες δεν συμφέρουν τους δυο λαούς και όλους τους «από κάτω» της περιοχής που βυθίζονται καθημερινά όλο και περισσότερο στην φτώχεια και στην εξαθλίωση. Γι' αυτό χρειάζεται ο κοινός αγώνας όλων των λαών και πρώτα απ' όλα του ελληνικού και τούρκικου ενάντια στις δικές τους αστικές τάξεις και στους ιμπεριαλιστές για να μπορέσουν να ζήσουν ειρηνικά και αδελφωμένα.

Η καπιταλιστική βαρβαρότητα ...

με την γλώσσα των αριθμών

Το εμπόριο της άγριας ζωής έχει αναδειχθεί από την επισημονική έρευνα ως ένας από τους παράγοντες που συνδέονται με τις μονιμότερες αιτίες για το πέρασμα των ζωνόσων στον άνθρωπο και την πρόκληση επιδημιών. Η θήρευση και το εμπόριο άγριων ειδών ανθεί σε πολλές περιοχές του πλανήτη, με ιδιαίτερη κερδοφορία. Το εμπόριο άγριας ζωής πιέζει ιδιαίτερα τους πληθυσμούς, με αποτέλεσμα μείωση των ατόμων ειδών έως και 73%, ακόμα και με εξαφάνιση από συγκεκριμένες περιοχές. Με βάση τα ευρήματα μιας νέας έρευνας, η εμπορία ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας έχει σοβαρές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα. Σύμφωνα με σχετικές εκθέσεις, οι πρακτικές του κυνηγιού και της αιχμαλωτίσης ζώων για την τροφοδότηση των διεθνών και εθνικών εμπορικών δικτύων θέτουν σε κίνδυνο πολυάριθμα είδη, ακόμα και όσα βρίσκονται σε προστατευόμενες περιοχές. Η εμπορία άγριων ειδών είναι μεγάλη πηγή κερδοφορίας, με τους αναλυτές να μιλούν για κέρδη ύψους μεταξύ 5-20 δισ. δολαρίων τον χρόνο. Για τους σκοπούς της, αιχμαλωτίζονται ή θανατώνονται δεκάδες εκατομμύρια ζώα χιλιάδων διαφορετικών ειδών, ενώ απ' αυτήν εξαρτώνται περίπου 150 εκατομμύρια οικογένειες που τρέφονται με άγρια ζώα ή βιοπορίζονται από την πώλησή τους. Και παρόλο που περιλαμβάνει ένα νόμιμο μέρος, πρόκειται στην συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων για παράνομη δραστηριότητα.

Η εικόνα της πανδημίας στην ΕΕ είναι εμφανώς πιο «μαύρη» σε σχέση με τα παγκόσμια δεδομένα. Από τους σχεδόν 2,9 εκατ. θανάτους από Covid-19 στον κόσμο (5/4/21), οι 630.000 θάνατοι είναι σε χώρες της ΕΕ. Δηλαδή, αν και συνολικά στην ΕΕ κατοικεί το 6% του παγκόσμιου πληθυσμού, σε αυτήν καταγράφεται το 22% των θανάτων. Η παγκόσμια πυκνότητα θανάτων από Covid19 είναι 369 θάνατοι ανά 1 εκατ. πληθυσμού. Στην ΕΕ είναι 1.413 θάνατοι ανά 1 εκατ. πληθυσμού. Σε σύνολο 194 χωρών του κόσμου, 62 έχουν πυκνότητα θανάτων χειρότερη από τον παγκόσμιο μέσο όρο. Το 40% αυτών των χωρών αποτελούν 25 χώρες – μέλη της ΕΕ (από τα 27 συνολικά μέλη της). Στη λίστα των 45 χειρότερων κρατών από τα 194, σχεδόν το 50% είναι χώρες μέλη της ΕΕ. Όσον αφορά τους εμβολιασμούς, η κατάσταση είναι αντίστοιχη. Στον κατάλογο των 20 πρώτων χωρών σε ό,τι αφορά τα ποσοστά εμβολιασμού σε όλο τον κόσμο, περιλαμβάνονται μόνο 2 μικρές χώρες της ΕΕ (Μάλτα και Ουγγαρία). Η ΕΕ καταγράφει (6/4/21) 16 περίπου δόσεις εμβολίων ανά 100 κατοίκους. Η υπόλοιπη εκτός ΕΕ Ευρώπη αποτελούμενη από 20 κράτη (κατά τεκμήριο φτωχότερα) καταγράφει 20 περίπου δόσεις εμβολίων ανά 100 κατοίκους. Ειδικότερα, η Σερβία έχει 37 δόσεις εμβολίων ανά 100 κατοίκους, με τη Γερμανία να έχει μόλις 17. Ακόμη και το Διεθνές Επιμελητήριο Εμπορίου εκτιμά ότι «η αναρχία και ανισοτιμία στην παραγωγή και διάθεση εμβολίων θα κοστίζει στην ανθρωπότητα έως και 9,2 τρις.». Το 90% των κατοίκων των φτωχών και αναπτυσσόμενων χωρών δεν πρόκειται να κάνουν ούτε μία δόση εμβολίου τον επόμενο χρόνο. Έως αρχές Μαρτίου το 60% των εμβολίων είχαν πάει σε χώρες που έχουν μόνο το 16% του πληθυσμού της γης. Την ίδια στιγμή ο ΠΟΥ προειδοποιεί πως αν συνεχιστεί αυτή η ανισοτιμία διάθεσης, η πανδημία θα αργήσει πολύ να αντιμετωπιστεί και θα πηγαίνουμε διαρκώς σε έναν φαύλο κύκλο κυμάτων μόλυνσης, lockdowns, ανοιγμάτων, εμβολιασμών, νέων μεταλλάξεων και πάλι από την αρχή.

Νέος καλπονοθευτικός νόμος Βορίδη

Η κυβέρνηση της Ν.Δ. επιχειρεί εν μέσω πανδημίας να επιβάλει προληπτικά ένα αστυνομικό κράτος. Απαγόρευση των διαδηλώσεων, κατάργηση του δικαιώματος στην απεργία, γενική απαγόρευση της κυκλοφορίας, άγρια καταστολή και τρομοκρατία, διώξεις υγειονομικών-συνδικαλιστών κ.ά. Τα παραπάνω συμπληρώνονται και από τους καλπονοθευτικούς εκλογικούς νόμους, τώρα για την τοπική αυτοδιοίκηση (Τ.Α.) και αργότερα για τις εθνικές εκλογές τόσο με την κατάργηση της απλής αναλογικής όσο και τις διπλές βουλευτικές εκλογές. Το δικαίωμα της ψήφου πρέπει να υποσκαφτεί για να έχουν «σταθερές», ακόμα καλύτερα μονοκομματικές, κυβερνήσεις, για να μην εισπράξουν στην κάλπη την αποτυχία τους, να διαχειριστούν την πανδημία και τη μεγαλύτερη αποτυχία που έρχεται δηλαδή αυτή της διαχείρισης της τεράστιας οικονομικής κρίσης του ελληνικού καπιταλισμού και της καταβαράθρωσης της ελληνικής κοινωνίας.

Με αφορμή την «ακυβερνησία» που υποτίθεται προέκυψε στην Τ.Α. από την εφαρμογή της απλής αναλογικής στον πρώτο γύρο των προηγούμενων αυτοδιοικητικών εκλογών, ο υπουργός Εσωτερικών Βορίδης προχώρησε σε νέο νομοσχέδιο για να μην έχουμε στο μέλλον άλλα «εκλογικά ατυχήματα». Στο νομοσχέδιο καταργείται η απλή αναλογική και επανέρχεται το προηγούμενο δημαρχοκεντρικό σύστημα, ακόμα πιο ενισχυμένο. Έτσι, για να εκλεγεί δήμαρχος ή περιφερειάρχης από τον πρώτο γύρο απαιτείται το 43%+1 ψήφοι και όχι το 50% που απαιτούνταν. Αν δεν εκλεγεί από τον πρώτο γύρο, πηγαίνουν οι δύο πρώτοι σε δεύτερο γύρο και εκλέγεται δήμαρχος ή περιφερειάρχης με απλή πλειοψηφία. Και εν συνεχεία η νικήτρια παράταξη του δημάρχου ή περιφερειάρχη παίρνει το 60% των εδρών στα αντίστοιχα συμβούλια, ανεξάρτητα από το ποσοστό που έλαβε. Μειώνεται ο αριθμός των δημοτικών και περιφερειακών συμβούλων με αποτέλεσμα να δυσκολεύει η εκπροσώπηση των μικρότερων δημοτικών παρατάξεων. Απαιτείται το ποσοστό 3% ως όριο για εκπροσωπηθεί μια παράταξη στα δημοτικά και περιφερειακά συμβούλια. Επανέρχεται η πενταετής θητεία. Αυξάνονται τα παράβολα για τη συμμετοχή στις εκλογές. Καταργούνται οι ξεχωριστές κοινοτικές εκλογές και το ξεχωριστό ψηφοδέλτιο για αυτές και τα ψηφοδέλτια είναι κοινά με αυτά για το δημοτικό συμβούλιο. Κάθε παράταξη θα πρέπει να έχει υποχρεωτικά στο ψηφοδέλτιο, εκτός από τους υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους, και υποψήφιους για το 80% των θέσεων των κοινοτικών συμβουλίων.

Στόχος του νομοσχεδίου είναι η εξασφάλιση της απόλυτης πλειοψηφίας στα δημοτικά και περιφερειακά συμβούλια στις παρατάξεις των μεγάλων κομμάτων, ακόμη και αν είναι μειοψηφία ή, καλύτερα, όταν ακριβώς είναι μειοψηφία. Αυτό βέβαια καταργεί την ελεύθερη βούληση των δημοτών, που υποτίθεται είναι η πεμπτοσύνη των εκλογών. Η εκλογή όσο το δυνατόν λιγότερων παρατάξεων, αποτελεί επίσης στόχο για να αντιμετωπιστούν οι διάφοροι «αντάρτες», αλλά και να εξοβελιστούν οι παρατάξεις εκείνες που είναι μαχητικές και κυρίως αυτές της αντικαπιταλιστικής και ριζοσπαστικής αριστεράς.

Δεν φτάνει στην κυβέρνηση το γεγονός της υποβάθμισης των δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων, καθώς έχουν μεταφερθεί οι πιο ουσιαστικές και καίριες αρμοδιότητες στην Οικονομική Επιτροπή και στην Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, όπου με το νόμο Θεοδωρικάκου ορίστηκαν τα μέλη για να έχει πλειοψηφία ο δήμαρχος ή περιφερειάρχης. Δεν φτάνει στην κυβέρνηση ο ασφυκτικός έλεγχος της Τοπικής «Αυτοδιοίκησης» από το κράτος. Πρέπει με κάθε τρόπο να εξασφαλιστεί και η απόλυτη πλειοψηφία στα δημοτικά και περιφερειακά συμβούλια. Και αυτό γιατί οι ΟΤΑ έχουν ήδη μετατραπεί σε μακρύ χέρι

του κράτους στην τοπική κοινωνία και θα πρέπει να εξασφαλίζεται η απρόσκοπτη εφαρμογή από πλευράς τους των μνημονιακών πολιτικών. Ήδη έχουν παίξει τεράστιο ρόλο προώθησης των ιδιωτικοποιήσεων των υπηρεσιών τους, ήδη αποτελούν φυτώρια των ελαστικών σχέσεων εργασίας και ανακύκλωσης της ανεργίας, ήδη με τις αναπτυξιακές επιχειρήσεις τους προωθούν έργα που εξυπηρετούν το κεφάλαιο, ήδη επιβάλουν δυσβάστακτα δημοτικά τέλη. Στον σχεδιασμό του υπουργείου Εσωτερικών υπάρχει και νέο νομοσχέδιο για τη μεταφορά αρμοδιοτήτων από το κεντρικό κράτος στην Τ.Α., όπως η εκπαίδευση, ακριβώς για να την ιδιωτικοποιήσουν πλήρως.

Για μια ακόμη φορά η κυβέρνηση της Ν.Δ., και μαζί της και η ΚΕΔΕ, αποδεικνύει ότι μόνο σε αντιδημοκρατική κατεύθυνση είναι οι «μεταρρυθμίσεις» της και στόχο έχουν να φιμώσουν και να ακυρώσουν τη θέληση των εργαζομένων και των φτωχών λαϊκών στρωμάτων ακόμη και στις εκλογές.

Ως «Δημοτική Κίνηση Εργατική Αντεπίθεση», πιστεύουμε ότι οι δημότες εργαζόμενοι, άνεργοι, νεολαία και φτωχά στρώματα μόνο με κινητοποιήσεις και ανοιχτές Επιτροπές Δράσης μπορούν να βάλουν φρένο στη μνημονιακή πολιτική που εφαρμόζει η συντριπτική πλειοψηφία των δημάρχων και περιφερειάρχων. Μαζί με την εφαρμογή της ανόθευτης απλής αναλογικής, θα πρέπει να καταργηθούν οι ενισχυμένες αρμοδιότητες των επιτροπών (Οικονομικής και Ποιότητας Ζωής) καθώς και οι υπερεξουσίες του δημάρχου και περιφερειάρχη. Θα πρέπει να καταργηθούν οι ρυθμίσεις (Καλλικράτης, Κλεισθένης) που επιβάλουν στους ΟΤΑ την εφαρμογή των μνημονικών πολιτικών και τον ασφυκτικό έλεγχο από το κράτος. Να εξασφαλιστεί η ουσιαστική συμμετοχή των δημοτών μέσα από τοπικές γενικές συνελεύσεις αποφασιστικού χαρακτήρα για όλα τα ζητήματα και κυρίως αυτά της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής του Δήμου ή της Περιφέρειας.

Και οι απόδημοι στο παιχνίδι

Η κυβέρνηση με την ευρεία συναίνεση της αντιπολίτευσης (ΣΥΡΙΖΑ, ΚΙΝΑΛ, ΚΚΕ, κ.α.) ψήφισε το 2019 (288 ψήφους) τον νόμο για την συμμετοχή των απόδημων Ελλήνων στις βουλευτικές εκλογές. Ο νόμος αυτός έβαζε κάποια κριτήρια για το ποιος θα έχει δικαίωμα να ψηφίζει αν και καθόλου δεν αποκλείονταν απόδημοι που ζουν για δεκαετίες εκτός χώρας ή και δεν έζησαν καθόλου στη χώρα. Η Ν.Δ. κυρίως, αλλά και τα άλλα κόμματα, σχεδίαζαν να αντλήσουν ψηφοφόρους από τους απόδημους. Έτσι φτιάχτηκε μια ψηφιακή πλατφόρμα για να εγγραφούν οι απόδημοι ενώ αυτοί που πληρούν τα κριτήρια του νόμου ανέρχονται ήδη, σύμφωνα με εκτιμήσεις, σε 300.000. Την ίδια στιγμή, ξέσπασε καυγάς από τον ΣΥΡΙΖΑ στη Βουλή με αφορμή δημοσίευμα που ανέβαζε τον αριθμό σε 800.000. Έτσι αιφνιδιαστικά ο Βορίδης έφερε στη Βουλή νομοσχέδιο που καταργεί πλέον όλα τα κριτήρια και τους περιορισμούς! Αν αυτό το νομοσχέδιο ψηφιστεί θα αλλάξει πραξικοπηματικά το εκλογικό σώμα με ωφελιμένους κυρίως τη ΝΔ, προφανώς σε μια απέλπιδα προσπάθεια να μείνει στην εξουσία.

Επίκαιρα...

Πληθαίνουν καθημερινά τα εργατικά ατυχήματα-δολοφονίες.

Νεκροί τεχνίτες στην ΔΕΗ Κοζάνης

Δύο τεχνίτες έχασαν τη ζωή τους στον Ατμοηλεκτρικό Σταθμό Αγίου Δημητρίου της ΔΕΗ, στην Κοζάνη, στις 16 Απρίλη. Οι δύο εργάτες εκτελούσαν εργασίες στον πύργο ψύξης της μονάδας αποθείωσης του Σταθμού, ανεβασμένοι σε καλάθι που βρισκόταν σε μεγάλο ύψος (περίπου 100 μέτρα από το έδαφος). Υπό «αδιευκρίνιστες συνθήκες» έπεσαν από το ύψος αυτό, βρίσκοντας ακαριαίο θάνατο. Οι δυο εργάτες, 45 και 47 ετών, απασχολούνταν από γερμανική εργολαβική εταιρία στην κατασκευή της μονάδας αποθείωσης, που είχε αναλάβει ελληνική εταιρία. Το έργο συνεχιζόταν μετά από παύση, λόγω των πολύ χαμηλών θερμοκρασιών του χειμώνα.

Τα εργατικά δυστυχήματα πληθαίνουν καθημερινά και αποδεικνύεται περίτρανα ότι δεν φταίει ούτε η «κακιά στιγμή» ούτε οι ανεπαρκώς εκπαιδευμένοι εργαζόμενοι, όπως ισχυρίζονται εργοδοσίες και κυβερνήσεις, για να μετατρέψουν τα θύματα σε συνενόχους ή και αποκλειστικούς ενόχους. Μόνο οι μαχητικοί και οι ανυποχώρητοι αγώνες μπορούν να σταματήσουν τον εργασιακό μεσαίωνα τον οποίο κυβέρνηση και εργοδότες θέλουν να μας επιβάλλουν. Μόνο με την ενότητα και την αλληλεγγύη μας, με την αυτοοργάνωσή μας, σε σωματεία και επιτροπές σε κάθε χώρο δουλειάς, σε κάθε πόλη, μπορούμε να σταματήσουμε τη βάρβαρη επίθεση που δεχόμαστε και να υπερασπιστούμε τη ζωή και τα δικαιώματά μας. Για να τελειώνουμε μια και καλή με τις δολοφονίες εργαζομένων. Για να επιβάλλουμε παντού πως «Νόμος είναι το Δίκιο του Εργάτη».

Παύει οριστικά η δίωξη κατά της καθαρίστριας στον Βόλο

Το Πενταμελές Εφετείο Κακουρηγημάτων Λάρισας αποφάσισε στις 14 Απρίλη να παύσει οριστικά τη δίωξη για απάτη σε βάρος της 55χρονης καθαρίστριας του Δήμου Βόλου. Η καθαρίστρια εργαζόταν σε παιδικό σταθμό του Βόλου και είχε καταδικαστεί για το αδίκημα της «απάτης κατ' εξακολούθηση και κατ' επάγγελμα». Είχε κρατηθεί 23 μέρες στις φυλακές Θήβας, ύστερα από την καταδίκη της για κατάχρηση δημόσιου χρήματος, καθώς για την πρόσληψή της, με διαγωνισμό του ΑΣΕΠ το 1996, σε παιδικό σταθμό του Δήμου Βόλου, είχε κάνει το «έγκλημα» να δηλώσει ότι είναι τελειόφοιτη της ΣΤ' Δημοτικού, αντί της Ε' Δημοτικού που ήταν στην πραγματικότητα. Γι' αυτό το «αποτρόπαιο έγκλημα», το 2016 σύρθηκε στο δικαστήριο κατηγορούμενη για πλαστογραφία, κ.ά., και τον Νοέμβριο του 2018 το Εφετείο Λάρισας την καταδίκασε σε Β' βαθμό και σε δεκαετή κάθειρξη και επιπλέον στη διαγραφή της από τα μητρώα ασφαλισμένων του ΙΚΑ.

Η απελευθέρωση της καθαρίστριας από τις φυλακές στις 28 Νοέμβριο του 2018, η εισήγηση της αντεισαγγελέως του Αρείου Πάγου για την αθώωσή της καθώς και η υλοποίηση της εισήγησης το 2021, αποτελούν το αποτέλεσμα της τεράστιας συμπαραστάσης, αλληλεγγύης και οργής του κόσμου και των εργαζομένων. Άλλωστε, η αστική δικαιοσύνη έχει αποδείξει ποσό βαθιά ταξική και ανάληγη είναι για τους εργαζόμενους και τους φτωχούς, αφού είναι ο καλύτερος υπηρέτης των μνημονίων μια που έχει βγάλει νόμιμα και συνταγματικά όλα τα μνημόνια, τις μειώσεις μισθών, συντάξεων και δικαιωμάτων των εργαζομένων.

Με ορίζοντα το ολικό άνοιγμα της οικονομίας που είναι «στην εντατική», η κυβέρνηση δεν έχει κανένα σχέδιο για την αποφυγή ή τη διαχείριση της ιλιγγιώδους αύξησης των κρουσμάτων που αναμένεται. Το ποσοστό των εμβολιασμένων παραμένει εντελώς ανεπαρκές, ενώ η κυβερνητική «συνταγή» της αποτυχίας των self-tests όχι απλά δεν συμβάλει στον περιορισμό της υπερμετάδοσης, αλλά επιβάλλει ακόμα περισσότερο την «ατομική ευθύνη» στην ιχνηλάτιση και τον έλεγχο της πανδημίας. Έχουν εξαντληθεί τα όρια επιδημιολογικής επιδείνωσης τις επόμενες εβδομάδες, αφού το ΕΣΥ βρίσκεται υπό κατάρρευση και τα ρεκόρ κρουσμάτων, διασωληνωμένων και θανάτων εντός και εκτός ΜΕΘ βρίσκονται ήδη σε απαγορευτικό επίπεδο. Επιπλέον, στα νοσοκομεία αναφοράς οι τρομακτικές ελλείψεις έχουν δημιουργήσει εικόνες Αποκάλυψης. Το υγειονομικό προσωπικό βρίσκεται εξαντλημένο από τις αλλεπάλληλες υπερωρίες, τα κομμένα ρεπό, τις ταυτόχρονες βάρδιες σε πτέρυγες covid και στις υπόλοιπες κλινικές, αλλά και από την εκτός ελέγχου ενδοноσοκομειακή διασπορά του ιού.

Η ανάδειξη από αγωνιστές συνδικαλιστές υγειονομικούς των τραγικών συνθηκών στα νοσοκομεία και η αποκάλυψη των κυβερνητικών ψεμάτων για την υποτιθέμενη ενίσχυση του ΕΣΥ, αποτέλεσε μια πρώτη απάντηση στην άθλια και εγκληματική διαχείριση της υγειονομικής κρίσης. Αυτή η στάση πληρώθηκε από το κράτος με διώξεις, ΕΔΕ, ακόμα και απολύσεις όσων πρωτοστάτησαν σε αυτή την προσπάθεια και εγκαίνιασε μια περίοδο όπου χρεώθηκαν στους υγειονομικούς οι ευθύνες για τους θανάτους εκτός ΜΕΘ, ή τιμωρήθηκαν(!) επειδή νόσησαν από τον ιό. Η ά(χ)ριστη

Οι κινητοποιήσεις στην Υγεία

συμμορία του Μητσοτάκη ήθελε τους εργαζόμενους στο χώρο της υγείας να «βάζουν πλάτη», όσο αυτή κατέτρωγε, μαζί με «ημέτερους», πακτωλούς από τα κρατικά ταμεία και αμετανόητη αρνιόταν να λάβει και το παραμικρό μέτρο για την ενίσχυση της δημόσιας υγείας.

Μέσα σε αυτές τις συνθήκες και μπροστά σε μια γενικότερη πρώτη άνοδο των κοινωνικών και πολιτικών αγώνων τους τελευταίους μήνες, οι κινητοποιήσεις των υγειονομικών έχουν αρχίσει να πληθαίνουν, να μαζικοποιούνται και να παίρνουν πανελλαδικό χαρακτήρα. Σε σχεδόν εβδομαδιαία βάση καλούνται από την ΠΟΕΔΗΝ και επί μέρους σωματεία και συλλόγους, παραστάσεις διαμαρτυρίας στα νοσοκομεία ή συγκεντρώσεις και διαδηλώσεις σε κεντρικά σημεία των πόλεων. Μετά από 1 χρόνο αλλεπάλληλων αποτυχιών, έχουν ξεκαθαριστεί πλέον οι αποτρόπαιες ευθύνες της κυβέρνησης της ΝΔ αλλά και όλων των υπόλοιπων μνημονιακών κομμάτων που απαξίωσαν το ΕΣΥ, φέρνοντάς το σ' αυτή τη κατάσταση. Ακόμα περισσότερο έχει ξεκαθαριστεί ότι οι «επιτάξεις» κλινών και ιδιωτών γιατρών δεν ήταν τίποτε άλλο από επικοινωνιακό τέχνασμα ώστε ούτε να ενισχυθούν οι υποδομές ούτε να προχωρήσουν οι προσλήψεις στη δημόσια υγεία.

Μέσα από τις κινητοποιήσεις και τις ανακοινώσεις των υγειονομικών προβάλλονται αιτήματα που αφορούν την αύξηση των δαπανών για την υγεία σε ποσοστό του ΑΕΠ πάνω από το σημερινό 5%, ώστε να επαναλειτουργήσουν κλειστές δομές και να ενισχυθούν οι σημερινές υποδομές, για προσλήψεις μόνιμου υγειονομικού προσωπικού και αγορά νέου σύγχρονου εξο-

πλισμού τόσο για τη λειτουργία των νοσοκομείων όσο και για την ασφάλεια των εργαζομένων. Η ένταξη του κλάδου στα ΒΑΕ, η μονιμοποίηση όλων των «έκτακτων» συναδέλφων, η ενιαιοποίηση του κλάδου του νοσηλευτικού προσωπικού καθώς και η καταβολή δώρου Πάσχα, που καταργήθηκε με τους μνημονιακούς νόμους. Μπροστά στην επίθεση που δέχτηκαν οι συνδικαλιστές υγειονομικοί το προηγούμενο διάστημα, υιοθετούνται και αιτήματα που αφορούν την υπεράσπιση της ελεύθερης συνδικαλιστικής δράσης των εργαζομένων στην υγεία και ακόμα του δικαιώματος στις διαδηλώσεις, που βάλλεται από τον επαισχυντο νόμο Χρυσοχοϊδη.

Τόσο η έκταση των κινητοποιήσεων, όσο και το περιεχόμενο των αιτημάτων δείχνουν ότι οι αγώνες των εργαζομένων στην υγεία απαιτούν διάρκεια και προδιαθέτουν για σημαντική σύγκρουση με την κυβέρνηση και τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές της. Όλες οι προσπάθειες για «έντιμες» συνεννοήσεις της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας με το Υπουργείο Υγείας και την άθλια κυβέρνηση, απέδειξαν την αναποτελεσματικότητά τους και τις αυταπάτες που έχουν οδηγήσει σε μεγάλες απώλειες δικαιωμάτων. Ο δρόμος του αγώνα έχει αποδειχτεί η μόνη διέξοδος απέναντι στη βαρβαρότητα που βιώνουν καθημερινά οι εργαζόμενοι στα νοσοκομεία, αλλά και για την υπεράσπιση του δικαιώματος στην υγεία από το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας.

Είναι απαραίτητο να ενταχθεί ο αγώνας των υγειονομικών στο γενικότερο πρόγραμμα διεκδικήσεων και αιτημάτων, που οφείλει να υιοθετήσει το εργατικό κίνημα και οι οργανώσεις του. Η υλοποίηση των

αναγκαιών και δικαιων αιτημάτων τους προϋποθέτει ρήξη με το σύνολο των μνημονιακών-νεοφιλελεύθερων πολιτικών, που ρήμαξαν τη δημόσια υγεία και έχουν προδιαγράψει τη διάλυσή της. Εισάγοντας ΣΔΙΤ και εργολαβίες, με κάθε λογής επιχειρηματία-λαμόγιο να πλουτίζει από κρατικό χρήμα σε βάρος των εργαζομένων και των φτωχών λαϊκών στρωμάτων. Όσο αυτές οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές ξηλώνουν ό,τι απομένει από τις κοινωνικές κατακτήσεις και αποτελούν τον μονόδρομο της ντόπιας ελίτ και της συμμορίας του Ευρώ, άλλο τόσο πρέπει να προτάξουμε τη δική μας εναλλακτική, ένα ριζοσπαστικό ταξικό Πρόγραμμα Σωτηρίας, αρχίζοντας από την εθνικοποίηση όλου του τομέα υγείας, κάτω από εργατικό έλεγχο.

Από σήμερα απαιτείται ενίσχυση των κινητοποιήσεων, μεγαλύτερη μαζικοποίηση, καλύτερος συντονισμός, κλιμάκωση και κεντράρισμα των δράσεων. Γενικές Συνελεύσεις και δημιουργία Επιτροπών Αγώνα σε κάθε νοσοκομείο και κέντρο υγείας, είναι το κλειδί που θα φέρει την οργάνωση του αγώνα στα χέρια των εργαζομένων και θα επιτρέψει να ξεδιπλωθεί η δυναμική του. Αυτή θα πρέπει να συγκλίνει, μαζί με όλους τους αγώνες των εργαζομένων και της νεολαίας, στο δρώζιμο της εγκληματικής κυβέρνησης Μητσοτάκη. Μόνο έτσι μπορεί να σπάσει η τρομοκρατία που σπέρνει μεθοδικά το κράτος και οι μηχανισμοί του, οι ενδοτικές και διασπαστικές πολιτικές της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας, που όλα μαζί αποτελούν θανάσιμο κίνδυνο για το εργατικό κίνημα και τις δομές του. Να ενισχύσουμε με όλες μας τις δυνάμεις τον επόμενο σταθμό αυτού του αγώνα, την 24ωρη απεργία της Εργατικής Πρωτομαγιάς και τις διαδηλώσεις στις 6/5.

■ *Νάντια Τ.*

Άνοιγμα των σχολείων: Άλλη μια τυχοδιωκτική κυβερνητική απόφαση

Η κυβέρνηση της ΝΔ, μετά από το τελευταίο αποτυχημένο πεντάμηνο lockdown (που οδήγησε σε τετραπλασιασμό κρουσμάτων και στα πρόθυρα της κατάρρευσης το δημόσιο σύστημα υγείας) ανακοίνωσε το συνολικό άνοιγμα της «αγοράς» και του τουρισμού στις 14 Μάη. Επίσης, στις 12 Απριλίου, μετά από εξαήμερη αναστολή λειτουργίας των σχολείων και με την πανδημία να φουντώνει, άνοιξαν τα Λύκεια και στις 10 Μάη προγραμματίζεται να ανοίξουν γυμνάσια, δημοτικά, νηπιαγωγεία, χωρίς κανένα ουσιαστικό μέτρο προστασίας (όπως 15 μαθητές αντί 27 στο τμήμα, μόνιμους διορισμούς εκπαιδευτικών, ειδικού προσωπικού, προσωπικού καθαριότητας, επαναλαμβανόμενα δωρεάν test στα σχολεία από τον ΕΟΔΥ, μαζικούς εμβολιασμούς προσωπικού) που επίμονα ζητά το εκπαιδευτικό κίνημα.

Μεταφέρουν τις δικές τους ευθύνες στους γονείς, τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς

Έναν χρόνο τώρα μας πιπίζαν το μυαλό ότι οι μάσκες δεν προστατεύουν, μετά έγιναν το απόλυτο μέτρο προστασίας, τη μια τα παιδιά είναι υπερμεταδότες του ιού, την άλλη τα παιδιά δεν νοσούν και ο κορονοϊός δεν μεταδίδεται εύκολα στα σχολεία και για αυτό δεν χρειάζονται τεστ. Εντέλει, και τα παιδιά κολλάνε και μεταδίδουν και νοσούν, και αποστάσεις

χρειάζεται να τηρούνται και διπλές μάσκες να φοράμε σε κλειστούς χώρους και επαναλαμβανόμενα τεστ και ιχνηλάτιση χρειάζονται, μόνο που ο καθένας είναι ατομικά υπεύθυνος για να τα κάνει και το κράτος καμία ευθύνη δεν φέρει. Έτσι, από τη ατομική ευθύνη τού «μένουμε σπίτι», σήμερα πηγαίνουμε στην ατομική ευθύνη τού «βγαίνουμε έξω για να καταναλώσουμε», κάνοντας μόνοι μας αυτοέλεγχο με τα self tests, που είναι και το μόνο «μέτρο» που πήραν για να ανοίξουν τα σχολεία. Κυβέρνηση και Υπουργείο αδιαφορούν πλήρως για το αν πραγματικά θα γίνονται τα self tests, απλά θέλουν να δικαιολογήσουν τις παράλογες επιλογές τους και να δώσουν ζεστό χρήμα στις εταιρείες παρασκευής αυτών των test. Ο δε εμπαιγμός με τους εμβολιασμούς των εκπαιδευτικών δεν έχει προηγούμενο αφού η πλειοψηφία θα αποκτήσει ανοσία μόνο μετά το τέλος της σχολικής χρονιάς.

Η κυβέρνηση, με αυτήν την εγκληματική διαχείριση της πανδημίας αλλά και με την αυταρχική υποχρεωτικότητα των μέτρων, έχει δώσει πάτημα σε διάφορα θρασύδειλα φασιστοειδή που εμφανίζονται ως αρνητές του κορονοϊού, της μάσκας και των self tests, να εξαπολύουν επιθέσεις και μηνύσεις σε εκπαιδευτικούς αντί να στραφούν στο πραγματικό υπεύθυνο: την κυβέρνηση και το Υπουργείο.

Η κυβέρνηση συνεχίζει στην παιδεία την ίδια εγκληματική

πολιτική που εφαρμόζει στην υγεία

Δηλαδή τη νεοφιλελεύθερη μνημονιακή πολιτική που θεωρεί σπατάλη κάθε δαπάνη για ουσιαστικά μέτρα ασφαλούς λειτουργίας όλων των σχολείων. Προτιμούν να ταΐζουν σκανδαλωδώς ιδιωτικές εταιρίες (μόνο 2 εκ. ευρώ για ένα χρόνο πήρε η Cisco για την τηλε-«εκπαίδευση» κ.α.) και να αφήνουν χιλιάδες μαθητές στην αμάθεια και την αμορφωσιά των τηλε-«μαθημάτων».

Η απόφαση της κυβέρνησης να ανοίξει μόνο τα Λύκεια και πολύ αργότερα τα υπόλοιπα σχολεία, χωρίς κανένα ουσιαστικό μέτρο προστασίας, σχετίζεται με τις πιέσεις των ιδιοκτητών ιδιωτικών σχολείων για να εισπράξουν τα διδάκτρα, αλλά κυρίως με την ιερή αγελάδα των πανελλαδικών εξετάσεων. Αγνοούν και τις μορφωτικές-κοινωνικές ανισότητες, αλλά και όλες τις υπόλοιπες επιπτώσεις που έχει η τηλε-«εκπαίδευση» και ο εγκλεισμός τόσο στη μόρφωση όσο και στην ψυχολογία των παιδιών και για τις οποίες έγκαιρα προειδοποιούσε η «Αντεπίθεση των Εκπαιδευτικών». Μάλιστα, από την περσινή σχολική χρονιά ζητούσαμε και εξακολουθούμε να ζητάμε την ελεύθερη πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Άλλωστε, εκπαιδευτικοί και μαθητές καθημερινά επιβεβαιώναμε τα στοιχεία που όλες οι έρευνες δείχνουν: α) 3 στους 4 μαθητές δεν έχουν αφομοιώσει πλήρως την ύλη που διδάχθηκαν εξ αποστάσεως και β)

οι έφηβοι είναι αυτοί που εμφανίζουν πιο έντονα σημάδια άγχους, ρουτίνας, θλίψης, ψυχικής εξάντλησης και ψυχοσωματικών συμπτωμάτων λόγω της πανδημίας.

Η προπαγάνδα του υπουργείου Παιδείας, για να πείσει ότι η σχολική χρονιά κύλησε κανονικά και ότι η ύλη καλύφθηκε με την τηλε-«εκπαίδευση», απέτυχε παταγωδώς. Έτσι, κάτω από την πίεση που δέχτηκε από την αγανάκτηση μαθητών, εκπαιδευτικών και γονιών για την εξ αποστάσεως διδασκαλία, ανακοίνωσε την κατάργηση των προαγωγικών και απολυτήριων εξετάσεων σε γυμνάσια και λύκεια και άρα την αναστολή για φέτος της τράπεζας θεμάτων. Ανακοίνωσε και την παράταση του σχολικού έτους για γυμνάσια (μέχρι 11 Ιούνη) και Δημοτικά-Νηπιαγωγεία (μέχρι 25 Ιούνη), δικαιολογώντας αυτή τους την επιλογή όχι γιατί δεν καλύφθηκε η ύλη αλλά γιατί «τα παιδιά για κοινωνικούς, ψυχολογικούς λόγους πρέπει να είναι στο σχολικό τους περιβάλλον». Όμως, αρνείται να πάρει πίσω την ελάχιστη βάση εισαγωγής που θα οδηγήσει χιλιάδες μαθητές έξω από το δημόσιο πανεπιστήμιο ώστε να αποτελέσουν την πελατεία των ιδιωτικών κολλεγίων.

Εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς συνεχίζουμε να αγωνιζόμαστε για την ασφαλή διαζώσης επαναλειτουργία των σχολείων, για τα μορφωτικά δικαιώματα όλων των παιδιών και τα εργασιακά μας δικαιώματα.

ΑΝΤΕΠΙΘΕΣΗ ΤΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

Το μαθητικό κίνημα στον «γύψο» λόγω κλειστών σχολείων

Η κυβέρνηση Μητσοτάκη, ύστερα από το κλείσιμο των σχολείων για περίπου 6 συνεχόμενους μήνες και το μακρόσυρτο και βάρβαρο lock-down τον τελευταίο χρόνο, αποφάσισε με την ίδια εσκεμμένη αδιαφορία της να ανοίξει τα λύκεια. Στηριζόμενη στην πολιτική περί «ατομικής ευθύνης» και εμφανούς μείωσης της χρηματοδότησης της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η νεοφιλελεύθερη κυβέρνηση άνοιξε τυχοδιωκτικά την λειτουργία των σχολείων, χωρίς κανένα ουσιαστικό υγειονομικό μέτρο σε σχέση με τις προηγούμενες φορές, με την μόνη διαφορά τα... υποχρεωτικά self-test για κάθε μαθητή. Είναι ανόητο βέβαια, να πιστεύει κανείς πως τα self-test που αποτελούν στην καλύτερη περίπτωση ένα βοηθητικό μέτρο ήρθαν να αλλάξουν τα δεδομένα και πως θα λύσουν τα προβλήματα συνωστισμού εντός των σχολείων. Μάλιστα, πολλοί είναι οι επιστήμονες που επιβεβαιώνουν την αναξιοπιστία της συγκεκριμένης μεθόδου και ότι σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αποτελεί το κύριο μέτρο αντιμετώπισης της πανδημίας.

Είναι εμφανές, για μία ακόμη φορά, πως η κυβέρνηση δεν έχει στόχο το ασφαλές άνοιγμα των σχολείων με τα κατάλληλα υγειονομικά μέτρα, καθώς αυτό προϋποθέτει χρηματικές δαπάνες, που δεν είναι διατεθειμένη να παραχωρήσει, για να ενισχύσει την δημόσια εκπαίδευση, την δημόσια υγεία ή τα ΜΜΜ.

Αντίθετα, δείχνει πιο αποφασισμένη από ποτέ, εξαιτίας της τεράστιας οικονομικής κρίσης και της δεύτερης ακήρυκτης χρεοκοπίας της ελληνικής οικονομίας μέσα σε μία δεκαετία, να διαλύσει τον δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα της εκπαίδευσης. Άλλωστε, αυτή η πολιτική έρχεται να συμπληρώσει την επίθεση και τον ταξικό αποκλεισμό που έχει ξεκινήσει με την επαναφορά της τράπεζας θεμάτων και τον νόμο Κεραμέως-Χρυσοχοϊδη. Σκοπός τους είναι να καταργήσουν οποιαδήποτε διεκδίκηση του μαθητικού και φοιτητικού κινήματος και να βάλουν ταφόπλακα στον δημόσιο και δωρεάν χαρακτήρα της ελληνικής εκπαίδευσης. Επιδιώκουν να μετατρέψουν τα σχολεία και τα πανεπιστήμια σε μία υπόθεση λίγων και πλουσίων, ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό της κοινωνίας θα δουλεύει σε άθλιες συνθήκες με πενιχρούς μισθούς και χωρίς να έχει κανένα δικαίωμα στην διεκδίκηση καλύτερων συνθηκών εργασίας ή στον συνδικαλισμό.

Απέναντι σε όλη αυτήν την επίθεση, το μαθητικό κίνημα κατά την περίοδο Σεπτέμβρη-Οκτώβρη ξεδιπλώθηκε γρήγορα και δυναμικά σε όλη την Ελλάδα με μαζικές καταλήψεις, δείχνοντας τις δυνατότητες έχει. Σε αυτή την φάση δεν εκδηλώθηκαν μαθητικές κινητοποιήσεις, εξαιτίας των σημαντικών, αντικειμενικών και υποκειμενικών δυσκολιών. Ενδεικτική είναι η κατάσταση των τελευταίων τεσσάρων μηνών όπου οι μαθητές δεν συμμετείχαν στις φοιτητικές κινητοποιήσεις της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Αντικειμενικά

το συνεχόμενο κλείσιμο των σχολείων, άρα και η αδυναμία συλλογικών διαδικασιών και δράσεων, οι τεράστιες απαιτήσεις στις οποίες πρέπει να ανταποκριθούν καθημερινά οι μαθητές, και τώρα πια η πίεση των πανελληνίων εξετάσεων, θέτουν όρια στις δράσεις και τη συμμετοχή τους σε κινητοποιήσεις.

Εκτός όμως από τα όρια που τίθενται αντικειμενικά στην αναζωπύρωση του αγώνα των μαθητών, είναι σημαντικό να τονιστούν και οι υποκειμενικές δυσκολίες. Σημαντικό είναι να αναφέρουμε την διασπαστική στάση της ΚΝΕ, η οποία καθ' όλη την διάρκεια των κλειστών σχολείων αρκέστηκε σε συμβολικές κινητοποιήσεις, αποφεύγοντας την συμμετοχή των μαθητών στις φοιτητικές κινητοποιήσεις. Την ίδια στιγμή οι ακροαριστερές και αυτόνομες δυνάμεις στους φοιτητές δεν πραγματοποίησαν καμία κίνηση απεύθυνσης προς τους μαθητές αφού δεν έχουν μία εξωστρεφή και ενωτική πολιτική για το νεολαιίστικο κίνημα.

Το μαθητικό κίνημα έχει να αντιμετωπίσει έναν νόμο-τομή για την ελληνική κοινωνία, η ανατροπή του οποίου πρακτικά προϋποθέτει μία πολύ σκληρή σύγκρουση με την κυβέρνηση (ή ισοδυναμεί με την ανατροπή της), καθώς η κατάσταση του ελληνικού καπιταλισμού πιέζει για την άμεση κατάργηση της δημόσιας – δωρεάν εκπαίδευσης. Η νίκη αυτού του αγώνα απαιτεί την κοινωνική συμμαχία μεταξύ μαθητών – φοιτητών και εργαζομένων κάτι που περνά μέσα από την πολιτική ανασύνθεση του μαθητικού κινήματος υπέρ μίας

επαναστατικής πολιτικής. Ακριβώς διότι η έλλειψη μαζικών μαθητικών κινητοποιήσεων για περίπου μία δεκαετία, η έλλειψη ακροαριστερών δυνάμεων που να παρεμβαίνουν συστηματικά στους μαθητές και η πολυετής απουσία πολιτικής και ιδεολογικής συγκρότησης των μαθητών πάνω στα πλαίσια συλλογικών δράσεων και συζητήσεων, θέτουν προβλήματα στον αγώνα διάρκειας και στον μαχητικό χαρακτήρα που πρέπει να αποκτήσει το μαθητικό κίνημα. Για όλα τα παραπάνω ζητήματα δεν έχουμε καμία αυταπάτη, ο δρόμος για την επίλυσή τους περνάει μέσα από την ανάπτυξη της Μαθητικής Αντεπίθεσης και των ομάδων της. Πρέπει να ξεκινήσουμε από τώρα να προετοιμαζόμαστε για νέους αγώνες διάρκειας, προωθώντας μορφές αυτοοργάνωσης και πάλης που θα μας ενοποιήσουν με τους φοιτητές και τους εργαζόμενους σε κοινό αγώνα ενάντια στην κυβέρνηση της φτώχειας και της καταστολής.

Φοιτητικές κινητοποιήσεις: Ένας πρώτος απολογισμός

Οι σημαντικές φοιτητικές κινητοποιήσεις των τελευταίων 3 μηνών, μέσα στην ασφυκτική ατμόσφαιρα του παρατεταμένου lock-down, των χουντικού τύπου απαγορεύσεων και της ακραίας κρατικής καταστολής, αποτελούν ενθαρρυντικό παράδειγμα για τους αγώνες της νεολαίας. Με την ολοκλήρωση της πρώτης φάσης τους, μπορούμε να εξάγουμε χρήσιμα συμπεράσματα.

Οι κινητοποιήσεις δεν εκδηλώθηκαν αμιγώς αυθόρμητα. Η πυροδότησή τους βοηθήθηκε από τις πρωτοβουλίες, την επιμονή και αποφασιστικότητα αρχικά ελάχιστων δυνάμεων της άκρας αριστεράς (με πρωταγωνιστικό ρόλο και της Σοσιαλιστικής Σπουδαστικής Πάλης), ιδιαίτερα στα μέσα Γενάρη. Σε συνδυασμό με τη βαναυσότητα του νόμου Κεραμέως- Χρυσοχοϊδη, που καταστρέφει τη δημόσια και δωρεάν εκπαίδευση, πετάει εκτός χιλιάδες νέους και επιβάλλει την πανεπιστημιακή αστυνομία, η πρώτη αφύπνιση εξαπλώθηκε, πέρασαν από το αρχικό κατάφλοι λίγων εκατοντάδων στις μαζικότερες φοιτητικές κινητοποιήσεις τουλάχιστον της τελευταίας 10ετίας, με αρκετές χιλιάδες κόσμου. Μετά από χρόνια, φοιτητές και νέοι, σπάζοντας στην πράξη τις χουντοαπαγορεύσεις, βγήκαν στο προσκήνιο, ξαναπιάνοντας το νήμα του αγώνα και συμβάλλοντας στην φθορά της κυβέρνησης Μητσοτάκη.

Ωστόσο, αυτό το φοιτητικό κίνημα ήταν σχεδόν αδύνατο να ανατρέψει αυτή την στιγμή το νόμο, για τέσσερις βασικούς λόγους:

α) Η εφαρμογή του για την ελληνική αστική τάξη και ελίτ, άρα και για την κυβέρνηση, αποτελεί μονόδρομο. Είναι απαραίτητο για τους νεοφιλελεύθερους να επιβάλλουν τη βίαιη προσαρμογή της εκπαίδευσης στα δεδομένα της νέας χρεωκοπίας και κρίσης του ελληνικού καπιταλισμού. Γι' αυτό τα περιθώρια της κυβέρνησης να υποχωρήσει είναι εξαιρετικά στενά. Για να της επιβληθεί μια υποχώρηση, θα έπρεπε οι φοιτητές να ανδρώσουν ένα ρωμαλέο κίνημα, που θα παρέσερνε σε

συμμαχία τουλάχιστον τους μαθητές και εκπαιδευτικούς, θα συντονιζόταν με άλλα κομμάτια σε κινητοποίηση (π.χ. υγειονομικοί), θα πυροδοτούσε λίγο-πολύ μια εξέγερση. Αντικειμενικές και υποκειμενικές προϋποθέσεις (κλειστές σχολές, ωρίμανση της συνείδησης, πολιτική των αριστερών δυνάμεων κ.ά.) δεν ήταν έτοιμες να συγκλίνουν σ' αυτό το μήκος κύματος. Το πογκρόμ καταστολής της κυβέρνησης ενεργοποίησε τα αντανάκλαστικά και μια διάθεση αντίστασης της νεολαίας (π.χ. ενάντια στις εισβολές των ΜΑΤ στο ΑΠΘ), μπολιάζοντας ισχυρά την κίνηση ενάντια στο νόμο. Ωστόσο αυτό δεν ήταν αρκετό για να ξεπεραστούν άμεσα οι αδυναμίες.

β) Οι φοιτητές συμμετείχαν μαζικά σε διαδηλώσεις, αλλά αυτό δεν επηρέασε ουσιαστικά τις γενικές συνελεύσεις, καταλήψεις και συντονιστικά των συλλόγων, που έμειναν σε μικρά μεγέθη.

γ) Οι φοιτητές μπήκαν σ' αυτό τον αγώνα με μεγάλες αδυναμίες στην πολιτική ανάλυση, τη συνείδηση και πρακτική τους. Εμπόδια και πληγές που κουβαλούν τουλάχιστον από την προηγούμενη 5ετία και εντοπίζονται κυρίως, **πρώτο**, στη μη αντίληψη της κρίσης-χρεωκοπίας του ελληνικού καπιταλισμού, **δεύτερο**, στην εξάπλωση μιας αποπολιτικοποίησης, τις ωδές στην «ατομικότητα», την απαξίωση της οργανωμένης πάλης, την έλλειψη εμπειριών αυτοοργάνωσης και ενεργούς συμμετοχής κ.ά. Με αυτά τα βαρίδια, είναι δύσκολο να αναπτυχθεί η πίστη και αποφασιστικότητα ότι παλεύουμε για τη νίκη με κάθε τίμημα.

δ) Το κίνημα δεν πήρε πανελλαδικές διαστάσεις. Βασικός λόγος είναι ότι εμποδίστηκε συνειδητά από τους γραφειοκράτες και ρεφορμιστές, παλιούς και νέους, των ΠΚΣ / ΚΝΕ και ΕΑΑΚ. Σε σύμπραξη διαρκώς περιόριζαν και έκλειναν τις κινητοποιήσεις και συνελεύσεις στην Αθήνα και τις περισσότερες πόλεις της περιφέρειας, ενώ εφάρμοσαν μια πρωτοφανή υποκατάσταση και απονέκρωση των συλλογικών διαδικασιών («συσκέψεις»

και «δελτία τύπου» των ΔΣ κ.ά.). Χωρίς να κεντράρουν στην ανατροπή του νόμου με έναν αγώνα διάρκειας, έφτασαν ως και το σημείο να παίζουν τον ρόλο ενός είδους «μπλοκ αντικατάληψης».

Αυτό επιβάρυνε τις αδυναμίες στη συνείδηση και πρακτική των φοιτητών. Πάνω σε αυτά, άλλωστε, πάτησαν και διάφορα αυτόνομα / ελευθεριακά σχήματα, που αν και εμφανίστηκαν ως συνεχιστές του αγώνα, συνέβαλαν επίσης, λόγω των τεράστιων πολιτικών αδυναμιών τους, στον αποπροσανατολισμό, ιδιαίτερα με το χάιδεμα των αντιδραστικών αντανακλαστικών και την αναπαραγωγή της νεοφιλελεύθερης προπαγάνδας «ενάντια σε κόμματα / παρατάξεις».

Ωστόσο, παρά τις αδυναμίες του, αυτό το «ιδιότυπο» φοιτητικό κίνημα, με τον δική αγώνα του όλους αυτούς τους μήνες έχει συμβάλει καθοριστικά στην φθορά της κυβέρνησης της ΝΔ. Ανέδειξε τη βαναυσότητα του νόμου, τον απονομιμοποίησε στην συνείδηση της κοινωνίας. Συνέβαλε στο σπάσιμο της αστυνομοκρατίας, των χουντο-απαγορεύσεων και του lock-down στην πράξη. Επίσης, έχει μπλοκαριστεί, έστω μέχρι στιγμής, η είσοδος της αστυνομίας στις σχολές, με τον υφυπουργό Παιδείας Συρίγο να δηλώνει ότι αυτή δεν θα γίνει τον Απρίλη (όπως ήταν το αρχικό «τελεσίγραφο» Χρυσοχοϊδη) αλλά από τέλη Σεπτέμβρη. Όλα αυτά έχουν βοηθήσει στην αποδυνάμωσή της κυβέρνησης, έχουν περιορίσει την ελευθερία κινήσεών της. Μια επιτυχία για τους φοιτητές αλλά και όλη την αγωνιζόμενη κοινωνία.

Ο αγώνας για την ανατροπή του νόμου δεν είναι εύκολος, ούτε πρέπει να περιμένουμε γρήγορα αποτελέσματα. Πρόκειται για αγώνα διάρκειας, όπου οι φοιτητές πρέπει να δείξουμε αντοχή, επιμονή και να συγκροτούμε με τις ίδιες μας τις αδυναμίες. Πρέπει να παλέψουμε ενάντια στην ατομικοποίηση και αποπολιτικοποίηση, που προωθούν αστικές κυβερνήσεις και ΜΜΕξάπατσης, αλλά και δυνάμεις μέσα στο φοιτητικό κίνη-

μα. Δεν υπάρχει περιθώριο για αυταπάτες, ότι χωρίς να οργανωθούμε και να συμμετέχουμε ενεργά στις διαδικασίες των συλλόγων μας, θα καταφέρουμε το οτιδήποτε ή ότι θα το καταφέρει κάποιος άλλος για εμάς. Ο μόνος δρόμος που οδηγεί στην ισχυροποίηση του φοιτητικού κινήματος περνάει μέσα από το προχώρημα της συνείδησης των φοιτητών, την αποφασιστικότητα στη συνέχιση του αγώνα και το επίπεδο της οργάνωσης του φκ (συνελεύσεις, επιτροπές, συντονιστικά). Και μάλιστα, ιδιαίτερα μετά τις χουλιγκάνικες και εκφυλιστικές αντιπαραθέσεις των τελευταίων ημερών, έρχεται στην επιφάνεια η ανάγκη μιας σοβαρής αλλαγής των συσχετισμών. Ενισχύοντας μια πραγματικά αντικαπιταλιστική / επαναστατική πολιτική, με επίκεντρο τη ΣΣΠ, ξεπερνώντας όλες τις δυνάμεις που οδηγούν σε αδιέξοδο (ΠΚΣ, ΕΑΑΚ, αυτόνομοι).

Μέχρι τον επόμενο γύρο, το φκ πρέπει να διατηρήσει μια εβδομαδιαία κίνηση και αγωνιστικά γεγονότα – και, κυρίως, να κάνει βήματα σε μια ανασύνθεση και ανασυγκρότησή του, στο άνοιγμα και βάθεμα ενός απολογισμού και μιας συζήτησης, που θα βοηθήσει την αναζωογόνηση συνελεύσεων, επιτροπών, συντονιστικών. Να αποτελέσει μια «γέφυρα» σύνδεσης με άλλους αγώνες της περιόδου και ιδιαίτερα να ενωθεί με τους μαθητές. Απαραίτητο βήμα είναι η σύνδεσή του αγώνα των φοιτητών με το εργατικό κίνημα, ιδιαίτερα την στόχευση της πάλης ενάντια στο νέο αντεργατικό νομοσχέδιο Χατζηδάκη. Οι φοιτητές είμαστε οι αυριανοί εργαζόμενοι, η ψήφιση αυτού του νομοσχεδίου αφορά τα εργασιακά δικαιώματα και το μέλλον μας. Φοιτητές, μαθητές, εργαζόμενοι να ενώσουμε τις δυνάμεις μας για να ανατρέψουμε την κυβέρνηση της φτώχειας και της βίας, την πολιτική που μας θέλει σκλάβους στον 21^ο αιώνα.

ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΣΠΟΥΔΑΣΤΙΚΗ ΠΑΛΗ

ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ: Πρόγραμμα αφοσίωσης και υποταγής στο κεφάλαιο

Πριν επιχειρήσουμε μια συγκεκριμένη κριτική στις Προγραμματικές Θέσεις του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και στην πολιτική και πρακτική του, οφείλουμε να ξεκαθαρίσουμε το εξής: το πρόγραμμα αυτό αποτελεί ένα ξεκάθαρο αστικό πρόγραμμα, που καμία σχέση δεν έχει με τα συμφέροντα της εργατικής τάξης. Βέβαια, πάντοτε το ρεφορμιστικό πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ ήταν, σε τελευταία ανάλυση, ένα αστικό πρόγραμμα, αφού αναπαρήγαγε τις αυταπάτες για επίλυση των λαϊκών προβλημάτων μέσα στον καπιταλισμό, χρησιμοποιώντας το αστικό κράτος αλλά και την ιμπεριαλιστική Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, αυτήν τη φορά επισφραγίζει την στροφή που πραγματοποιήθηκε το 2015, όταν μετατράπηκε πλήρως σε ένα αστικό αλλά και μνημονιακό κόμμα.

Η κρίση του καπιταλισμού αγνοείται

Οι θέσεις του κόμματος της αξιωματικής αντιπολίτευσης, προσπερνάν εντελώς, και για άλλη μια φορά, τη βαθιά δομική κρίση του καπιταλισμού, αποδίδοντας τις ανισότητες που συνταράσσουν τη χώρα, αλλά και τον πλανήτη, «στην κυριαρχία του νεοφιλελευθερισμού», ή στην καλύτερη περίπτωση στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Αυτό ωστόσο δεν είναι απλώς μία λάθος πολιτική ή μία ελλιπής ανάλυση. Είναι η πεμπτουσία της πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ, καθώς μόνο με αυτόν τον τρόπο, δηλαδή αθλώνοντας το καπιταλιστικό σύστημα και σκορπώντας αυταπάτες για το ξεπέρασμα της κρίσης του με μια άλλη πολιτική/διαχείριση, μπορεί να εξαπατήσει τις εργατικές μάζες να τον εμπιστευτούν ξανά.

Ολοκληρωτικό ξέπλυμα της καταστροφικής 4ετίας ΣΥΡΙΖΑ

«Κατά την περίοδο 2015-2019, η οικονομία σταθεροποιήθηκε, το χρέος αναδιαρθρώθηκε, η ανάπτυξη επανήλθε». Αυτός είναι ο απολογισμός που κάνει ο ΣΥΡΙΖΑ για την τετραετία της διακυβέρνησής του! Ούτε κουβέντα για το 3ο Μνημόνιο, για τη νεκρανάσταση των υπόλοιπων μνημονιακών κομμάτων,

για τη μετατροπή του «ΟΧΙ» του δημοψηφίσματος σε «ΝΑΙ». Ο ΣΥΡΙΖΑ έχει πετάξει εδώ και καιρό από πάνω του το κόστούμι του «αντιμνημονιακού», έχει προσαρμοστεί πλήρως στους όρους του παιχνιδιού, και ετοιμάζεται να αποτελέσει μία διάδοχη κατάσταση, μία λύση για το κεφάλαιο όταν η κυβέρνηση Μητσοτάκη εξαντλήσει τις αντοχές της ελληνικής κοινωνίας.

Πρόγραμμα προσαρμοσμένο στις επιταγές του κεφαλαίου

Από το νέο πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ απουσιάζει κάθε αναφορά στην εργατική τάξη και τα δικαιώματά της. Ο «οδικός χάρτης» που επιχειρεί να χαράξει, για την εθνική ανάπτυξη, αλλά και για την υποτιθέμενη άμβλυνση των ανισοτήτων, περιλαμβάνει τα εξής σημεία:

α) Ελάχιστες ή και αμελητέες δεσμεύσεις για κατάργηση κάποιων νομοθετημάτων της ΝΔ, κυρίως τον πτωχευτικό κώδικα και τον χουντικό νόμο για τις διαδηλώσεις.

β) Συνέχιση και επέκταση των επιδοματικών πολιτικών. Επέκταση, αντί για αντικατάστασή τους με μόνιμες προσλήψεις, των προγραμμάτων κοινωνικού εργασιών (8μηνων, 5μηνων κ.λπ).

γ) Εξαγγελία ελάχιστων προσλήψεων στην δημόσια υγεία και μηδενικών στη δημόσια εκπαίδευση.

δ) Μία ανυπόφορη φλυαρία και γενικόλογα σχετικά με τις γνωστές ανοησίες περί start up, καινοτόμων επιχειρήσεων κ.λπ.

ε) Μία προσπάθεια να τεθεί ως κεντρικό διακύβευμα και διαχωριστική γραμμή με την «επάρτη δεξιά» η... πράσινη ανάπτυξη.¹

στ) Ένα πρόγραμμα για την ανάταξη της 1 - Πέρα από το γεγονός ότι το πράγματι κρίσιμο ζήτημα της οικολογικής/περιβαλλοντικής κρίσης πραγματεύεται εντελώς επιφανειακά και από μια πλήρως αστική σκοπιά (η οικολογία σαν άξονας καπιταλιστικής ανάπτυξης), η μετατόπιση του κέντρου βάρους της πολιτικής αντιπαράθεσης σε αυτό το πεδίο δείχνει και το τρομερό έλλειμμα πολιτικής του ΣΥΡΙΖΑ, ακόμα και ως αντιπολίτευση της πιο αντεργατικής κυβέρνησης των τελευταίων 40 χρόνων.

βιομηχανίας, αλλά και συνολικά της οικονομίας, πλήρως συμβατό με τις επιδιώξεις του κεφαλαίου: νέα φορολογικά κίνητρα για το κεφάλαιο (αντί για βαριά φορολογία), μέτρα «ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας» (μείωση ενεργειακού κόστους, μείωση της περιφημης «γραφειοκρατίας») και αντί έστω για ένα γενναίο πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων η... οικονομική ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων!

Πρόγραμμα για την περαιτέρω πρόσδεση στα συμφέροντα του ιμπεριαλισμού

Οι προγραμματικές θέσεις επιχειρούν πρώτα απ' όλα έναν εξωραϊσμό της εικόνας της ΕΕ, «ανιχνεύοντας» θετικά βήματα, τάσεις και διεργασίες προς μια Ευρώπη των λαών και της Αλληλεγγύης (όπως για παράδειγμα στην πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ανάκαμψη), εκεί που στην πραγματικότητα υπάρχει ένας αποκρουστικός νεοφιλελευθερισμός. Η πίστη του ΣΥΡΙΖΑ στις δυνατότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (αυτής της ίδιας που μαζί με την «πρώτη φορά αριστερά» κυβέρνησή μας επέβαλλαν το 3ο μνημόνιο) φαίνεται να είναι ανεξάντλητη, μάλλον μεγαλύτερη κι από τους ίδιους τους ηγέτες της ΕΕ. Μάλιστα, ο ΣΥΡΙΖΑ στοχεύει σε ένα καλύτερο πλασάρισμά του μέσα στην πολιτική γεωγραφία των φιλοΕΕ δυνάμεων, αφού σκιαγραφεί την εμβάθυνση της συνεργασίας του και του Κόμματος Ευρωπαϊκής Αριστεράς με τους Πράσινους και τη Σοσιαλδημοκρατία (που υποτίθεται ότι εγκαταλείπουν τον νεοφιλελευθερισμό!).

Σε σχέση με την εξωτερική πολιτική, το πρόγραμμα περιγράφει τη συνέχιση αλλά και το βάθεμα της πρόσδεσης στα συμφέροντα του ιμπεριαλισμού, και κυρίως των ΗΠΑ: του δρόμου που χαράχτηκε με τη Συμφωνία των Πρεσπών για τη μετατροπή των Βαλκανίων σε μια απέραντη νατοϊκή βάση, της στρατηγικής συνεργασίας με τις ΗΠΑ, του άξονα με τα αντιδραστικά καθεστώτα Ισραήλ και Αιγύπτου. Για το τελευταίο μάλιστα, το αράδιασμα ορισμένων «αριστερών» θέσεων όπως η επίλυση του Παλαιστινιακού, μόνο οργή μπο-

ρούν να προκαλούν όταν προέρχονται από το κόμμα που κατά την διακυβέρνησή του οι σχέσεις της χώρας με το κράτος-δολοφόνο των Παλαιστινίων βρέθηκαν στο καλύτερό τους σημείο.

Πρόγραμμα που δεν αφορά τους εργαζόμενους αλλά τους καπιταλιστές

Η αλήθεια είναι ότι ο ΣΥΡΙΖΑ δεν χρειάζοταν να δώσει τα διαπιστευτήριά του με το συγκεκριμένο πρόγραμμα. Έχει αποδείξει πλήρως ποιος είναι με την τετραετή διακυβέρνησή του, με την πιστή και υποδειγματική εφαρμογή των μνημονίων. Είναι το κόμμα που προσέφερε στην αστική τάξη τη σημαντικότερη και δυσκολότερη υπηρεσία, το τσάκισμα του κοινωνικοπολιτικού μπλοκ που διαμορφώθηκε στους ταξικούς αγώνες 2010-2012 και ορθώθηκε ακόμα πιο ενιαία στο Δημοψήφισμα του 2015. Επιτέλεσε «αναίμακτα» ένα έργο που τα παραδοσιακά αστικά κόμματα φαινόταν αδύνατο να κάνουν. Αυτή ήταν και είναι η σημαντικότερη επιτυχία που κουβάλαει στις αποσκευές του ο ΣΥΡΙΖΑ, και που του επιτρέπει, μαζί με την κρίση του εργατικού κινήματος, παρά την ισχνή έως ανύπαρκτη κοινωνική του βάση, παρά την προγραμματική και πολιτική του ένδεια, να επιπλέει για κάποιο διάστημα ακόμα ή και να προγραμματίζει πρόβες για την επόμενη τετραετία του. Οι εργαζόμενοι, οι νέοι, οι φτωχοί, έχουν κάθε λόγο να αγανακτούν, να εξοργίζονται αλλά και να εξεγείρονται απέναντι στην κυβέρνηση Μητσοτάκη. Χρειάζεται ωστόσο να κρατήσουμε ένα αρραγές μέτωπο και απέναντι στην πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ, όπως αυτή εκφράζεται στο πρόγραμμά του, αλλά και στην καθημερινή πρακτική του, γιατί δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι όχι μόνο είναι το κόμμα που είναι συνυπεύθυνο με τη ΝΔ για τη σημερινή μας κατάσταση, αλλά είναι και το κόμμα που θρέφεται αλλά και θρέφει το μεγαλύτερο εμπόδιο που έχουμε στο να αποτινάξουμε από πάνω μας τη λαίλαπα του Μητσοτάκη: την κρίση και τις αδυναμίες του δικού μας στρατοπέδου, του εργατικού κινήματος.

■ Πάννης Σμυρλής

Τράπεζα Πειραιώς: Νέο «πάρτι» δισεκατομμυρίων, με λεφτά του δημοσίου

Την ώρα που δεν ενισχύεται στο παραμικρό το δημόσιο σύστημα υγείας και αφήνεται να καταρεί, η κυβέρνηση χαρίζει ξανά βουνά κρατικού χρήματος στους «άριστους» τραπεζίτες. Στις 7/4, ανακοινώθηκε από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας Πειραιώς: το ελληνικό δημόσιο παραχωρεί το μεγαλύτερο μέρος του 61,34% των μετοχών που κατείχε στους ιδιώτες μετόχους. Με διάφορα απατεωνίστικα κόλπα, τα «χρυσά παιδιά» της Πειραιώς, που έχουν χρεοκοπήσει την τράπεζα αμέτρητες φορές μέσα στη 10ετία, θα έχουν το πλειοψηφικό πακέτο βάζοντας κάτω από 1 δισ. ευρώ, ενώ το δημόσιο θα είναι μειοψηφία, έχοντας δώσει 16,5 δισ. στα χρόνια των μνημονίων!

Αυτός ο κύκλος άνοιξε τον Νοέμβριο του 2015, όταν η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ ξεπούλησε το τραπεζικό σύστημα στους ιδιώτες για 5 δισ., ασύγκριτα μικρότερο ποσό από όσα είχε φορτωθεί το δημόσιο για την ανακεφαλαιοποίησή τους 2 χρόνια νωρίτερα (40 δισ.). Το έγκλημα δεν σταμάτησε εκεί: συμμετείχε στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Πειραιώς με επιπλέον 2,7 δισ., απ' τα οποία περίπου 2 δισ. δεν πήγαν απευθείας σε αγορά μετοχών, αλλά σε μετατρέψιμο ομολογιακό

δάνειο (τα λεγόμενα CoCo's), δηλαδή δάνεια προς την τράπεζα, που σε περίπτωση μη εξυπηρέτησής τους μετατρέπονται σε μετοχές. Με απλά λόγια, δεν συμμετείχε το δημόσιο στην αύξηση του κεφαλαίου (συνεπώς στον έλεγχο της τράπεζας), για να μην «ενοχλεί» τα αρπακτικά Πόλσον (ιδιοκτήτης fund) και Μυστακίδη (δισεκατομμυριούχος ελληνικής καταγωγής, με έδρα στην Ελβετία) να σχηματίσουν μετοχική πλειοψηφία με 2 δισ. λιγότερα.

Η συνέχεια ήρθε τον περασμένο Νοέμβριο. Οι Ευρωπαίοι επόπτες του SSM απαγόρευσαν την πληρωμή τοκομεριδίων από την τράπεζα προς το δημόσιο, εξαιτίας του «αβέβαιου οικονομικού κλίματος». Εκεί τα CoCo's έπρεπε να μετατραπούν σε μετοχές, στο σκανδαλώδες ύψος των 6 ευρώ η μία, όπως προβλεπόταν στη συμφωνία του 2015, όταν στο χρηματιστήριο η τιμή ήταν... 75 λεπτά! Έτσι, το κράτος πήρε το 61,34% των μετοχών, καταγράφοντας μεγάλη ζημία.

Αυτό όμως δεν έμελλε να κρατήσει πολύ. Με ένα άλλο τρικ (το λεγόμενο Reverse split), διαγράφηκαν οι παλιές μετοχές και δημιουργήθηκαν νέες (που η μία ισοδυναμούσε με 16,5 παλιές). Με αποτέλεσμα το ποσοστό του δημοσίου να πέφτει κάτω από 20% και μάλιστα, μετά από νέα αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, θα πρέπει να δώσει άλλα

περίπου 270 εκ. για να κρατήσει ένα ποσοστό κοντά στο 33%!

Αυτή η εξωφρενική κατάσταση συμπληρώνεται από:

1. Τα λεγόμενα stock options: οι μέτοχοι μπορούν να μοιράζουν μπόνους εκαταμμυρίων στα τραπεζικά στελέχη, σ' έναν κλάδο σε διαρκή χρεωκοπία επί τουλάχιστον μια 10ετία.

2. Το hive down ή αναβαλλόμενοι φόροι: οι τράπεζες δεν πληρώνουν καθόλου φόρους, αποφεύγοντας με νομικίστικες μανούβρες την κρατικοποίησή τους, όπως ορίζει ο νόμος, δημιουργώντας νέες εταιρίες, όπου υπολογίζεται ότι έφταναν το Σεπτέμβριο του 2020 να έχουν 15 δισ. ή 54% των εποπτικών κεφαλαίων.

3. Τη νομική ασυλία, που έχει θεσπίσει η κυβέρνηση για τους τραπεζίτες, που μπορούν να ληστεύουν τα λεφτά των εργαζομένων και των φτωχών λαϊκών στρωμάτων, χωρίς να ελέγχονται.

Αυτή η έμπρακτη επιβολή του «Απαγορεύεται το απαγορεύεται για το κεφάλαιο», όλος αυτός ο πακτωλός χρημάτων, αφήνει τρύπες σε τραπεζικό σύστημα και κρατικό προϋπολογισμό - και τα «σπασμένα» θέλουν να πληρώσει πάλι η εργατική τάξη. Με το σχέδιο «Ηρακλής» και το νέο πτωχευτικό, τα

τραπεζικά παράσιτα επιχειρούν να ξεφορτωθούν «κόκκινα» δάνεια με κρατικές εγγυήσεις και να αρπάξουν τα λαϊκά σπίτια, πλουτίζοντας ανεξέλεγκτα. Αυτή η αρρωστημένη και παρασιτική λειτουργία δημιουργεί βραχυκύκλωμα διαρκείας στην οικονομία. Ενώ με τη νέα έκρηξη όλων των χρεών (λόγω της κρίσης αναμένονται ίσως και 10 δισ. φρέσκα «κόκκινα» δάνεια), μια νέα τραπεζική χρεωκοπία παραμένει στο τραπέζι!

Αφού έχουμε πληρώσει τράπεζες και funds με τόσες «θυσίες», δεν μένει άλλος δρόμος από μια γενναία διαγραφή χρεών για τους εργαζόμενους και τα λαϊκά στρώματα, μια ριζικά διαφορετική λειτουργία του τραπεζικού συστήματος επικεντρωμένη στις παραγωγικές επενδύσεις. Αυτά όμως σημαίνουν αποφασιστικό αγώνα ενάντια στους ακραίους νεοφιλελεύθερους της ΝΔ, αλλά και τους «ροζ» μνημονιακούς του ΣΥΡΙΖΑ - που μετά τα τόσα εγκλήματά τους, θυμήθηκαν το... δημόσιο συμφέρον και τα χρέη των φτωχών! Μόνο το εργατικό κίνημα μπορεί να επιβάλλει τις αναγκαίες λύσεις, την άμεση Εθνικοποίηση των τραπεζών με Εργατικό Έλεγχο, από μια Κυβέρνηση των Εργαζομένων, που θα ξηλώσει όλη την τραπεζική πλουτοκρατία.

■ Χάρης Μ.

6 ΜΑΗ - ΗΜΕΡΑ ΑΓΩΝΑ ΚΑΙ ΑΠΕΡΓΙΑΣ

Κάτω το αντεργατικό έκτρωμα του Χατζηδάκη η πολιτική της φτώχ Όχι στον εμπαιγμό της «Ατομικής Ευθύνης» – Πραγματική ενίσχυ

ΜΕ ΤΗ ΣΗΜΑΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑΣ

**Ο ελληνικός
καπιταλισμός, μετά από
11 χρόνια μνημονίων
και έχοντας μετατραπεί
σε αποικία χρέους,
βρίσκεται σήμερα
παράλυτος απέναντι
στην παγκόσμια
οικονομική κρίση, με
μία ύφεση-μαμούθ
που ισοδυναμεί με
οπισθοδρόμηση 30
χρόνων, με δημόσιο
χρέος ρεκόρ (210%
του ΑΕΠ) και τις
τράπεζες σε κατάσταση
ακήρυχτης χρεοκοπίας.**

Οι βασικοί κλάδοι και οι επενδύσεις έχουν καταρρακωθεί, ενώ η «αποσωλήνωση» της οικονομίας από τα «μέτρα στήριξης» απειλεί άμεσα με τσουνάμι λουκέτων και θηριώδη ποσοστά ανεργίας.

Η διαχείριση της πανδημίας από την κυβέρνηση είναι εγκληματική. Η επιβολή ενός από τα μακρύτερα και σκληρότερα λόκνταουν απέτυχε παταγωδώς. Με τις συνεχείς παλινωδίες και ανοιγοκλεισίματα της αγοράς, έχει οδηγήσει ολόκληρους κλάδους στην καταστροφή. Με την εξοργιστική προπαγάνδα των αργυρώνητων δημοσιογράφων της λίστας Πέτσα, και το αντιδραστικό ιδεολόγημα της «Ατομικής Ευθύνης», ενοχοποιούν τους πάντες εκτός από τους «ά(χ)ριστους» εαυτούς τους. Και όπου δεν πείθει ο λόγος τους, εξαπολύουν τις δολοφονικές συμμορίες των πραιτωριανών του Χρυσοχοϊδή. Την ίδια στιγμή, η κυβέρνηση με τον τυχοδιωκτισμό της, τον αντιδραστικό ανταγωνισμό με τον τουρκικό καπιταλισμό και την τυφλή πρόσδεση σε ΗΠΑ-ΝΑΤΟ-ΕΕ, βάζει τον λαό σε τεράστιους κινδύνους.

Κάτω η αντεργατική πολιτική της ΝΔ – Να μην περάσει το αντεργατικό έκτρωμα

Αντί οποιασδήποτε ενίσχυσης του δημόσιου συστήματος υγείας και οργάνωσης των αναγκαίων μέτρων προστασίας σε ΜΜΜ και εργασιακούς χώρους, η κυβέρνηση μετέτρεψε την πανδημία σε χρυσή ευκαιρία κουρελιάζοντας κοινωνικά, εργασιακά και δημοκρατικά δικαιώματα, ψηφίζοντας πάνω από 110 αντιδραστικά νομοσχέδια μόνο μέσα στο 2020. Σαν να μην έφταναν αυτά, προχωρά σε κήρυξη ολοκληρωτικού πολέμου ενάντια και στα πιο στοιχει-

ώδη δικαιώματα των εργαζομένων με το αντεργατικό νομοσχέδιο-έκτρωμα του Χατζηδάκη, το οποίο μετατρέπει σε νόμο οποιαδήποτε παράνομη και αντεργατική μέχρι τώρα πρακτική των εργοδοτών. Ένα «νομοσχέδιο των σκλάβων» που μας γυρνάει στην κυριολεξία 100 χρόνια πίσω, αφού προβλέπει:

- Νομοθέτηση της 10ωρης εργασίας, δηλαδή κατάργηση του 8ώρου, κατάργηση της υπερεργασίας και της προσαύξησής της και διεύρυνση του νόμιμου ωραρίου χωρίς πρόσθετη αμοιβή, ανάλογα με τις ορέξεις των εργοδοτών.

- Αύξηση των νομίμων υπερωριών σε 150 για όλους τους κλάδους και δυνατότητα διευθέτησης του χρόνου εργασίας ανάλογα και μόνο με τις ανάγκες της επιχείρησης.

- Προσθήκη κι άλλων κλάδων στη λίστα με αυτούς που παραμένουν ανοικτά την Κυριακή, με αποτέλεσμα την δήμερη εργασία/κατάργηση του 5νθι-μέρου για ακόμη περισσότερους εργαζόμενους.

- Απελευθέρωση/γενίκευση των ατομικών συμβάσεων εργασίας και των νεοφιλ-«ελεύθερων» διαπραγματεύσεων», που σημαίνει πρακτικά πως ο εργοδότης με 30% ανεργία που έχουμε, θα επιβάλλει τους μέχρι τώρα παράνομους ορούς εργασίας που θέλει.

- Μεταφορά αρμοδιοτήτων επίλυσης εργατικών διαφορών από την Επιθεώρηση Εργασίας στον ΟΜΕΔ, γεγονός που καταργεί ουσιαστικά τις όποιες δικδικήσεις, αφού θα είναι διαδικασία οικονομικά ασύμφορη, χρονοβόρα και εξαιρετικά αμφίβολη η έκβαση υπέρ του εργαζομένου.

- Ασφυκτικό έλεγχο και φακέλωμα σωματείων και συνδικαλιστών. Απαγόρευση και ποινικοποίηση των απεργιών με ηλεκτρονική ψηφοφορία και αύξηση στο 40% του «προσωπικού ασφαλείας», δικαίωμα του εργοδότη σε λοκ-άουτ (ανταπεργία) και απαγόρευση της κατάληψης ή της παρεμπόδισης εισόδου σε εργασιακό χώρο.

- Κατάργηση της διάκρισης μεταξύ υπαλλήλου και εργατοτεχνίτη, που θα έχει ως επίπτωση το πετσόκομμα των αποζημιώσεων απόλυσης και μάλλον τη μείωση των μισθών.

- Νομοθέτηση και εδραίωση της

τηλε-εργασίας και της εργασίας μέσω πλατφορμών (gig-economy) με τους πιο ελαστικούς όρους εργασίας, με όρους συνεργάτη και όχι εργαζόμενου, δηλαδή με όρους σύγχρονου σκλάβου.

Να τελειώνουμε με την κυβέρνηση της φτώχειας και της βίας

Είναι επείγον να αντισταθούμε μαζί-κά στην πολιτική της κυβέρνησης Μητσοτάκη, να εντείνουμε με τους αγώνες μας τη φθορά της. Σχεδόν 2 χρόνια στην εξουσία, αποδεικνύεται όλο και πιο καταστροφική. Με την βοήθεια των μπερ-αλιστών και μιας χούφτας αργυρώνητων δημοσιογράφων εφαρμόζει μία πολιτική βίαιης φτωχοποίησης, ξεθεμελιώνοντας κοινωνικά και δημοκρατικά δικαιώματα και ελευθερίες των εργαζομένων, των φτωχών λαϊκών στρωμάτων και της νεολαίας. Επιβάλλει σταδιακά και μεθοδικά μια δικτατορία με κοινοβουλευτικό μανδύα, με τα ασύστολα ψέματα, τη συκοφάντηση των εργαζομένων, των συνδικαλιστικών οργανώσεων, όσων αγωνίζονται και βέβαια την καταστολή από τις δολοφονικές συμμορίες της αστυνομίας (ΜΑΤ, ΔΙΑΣ, ΔΡΑΣΗ, ΕΚΑΜ κ.α.), τις οποίες συνεχώς εξοπλίζει και φασιστικοποιεί.

Η «αντιπολίτευση» του ΣΥΡΙΖΑ παραμένει άλαλη και ουσιαστικά ανυπαρκτη, διότι αυτές οι πολιτικές της φτώχειας και της καταστολής είναι στρατηγικές επιλογές της αστικής τάξης και των εκπροσώπων της, δηλαδή όλων των αστικών κομμάτων (ΝΔ, ΣΥΡΙΖΑ, ΚΙΝΑΛ), που θα εφαρμόσει οποιοσδήποτε φιλοδοξεί να διαχειριστεί την κρίση του ελληνικού καπιταλισμού. Η αστικοποιημένη συνδικαλιστική γραφειοκρατία, με αφορμή την πανδημία, έχει σιωπήσει, δίνοντας το ελεύθερο σε κυβέρνηση και εργοδότες να επιτεθούν. Τελευταίο κραυγαλέο δείγμα της κατρακύλας της είναι η μετάθεση της απεργίας της πρωτομαγιάς από την ηγεσία της ΓΣΕΕ στην ημέρα αργίας που ορίζει ο νόμος –δηλαδή η ίδια η κυβέρνηση–, με αναφορά μόλις λίγων σειρών στο αντεργατικό έκτρωμα. Επαίσχυνη είναι και η στάση του ΚΚΕ, το οποίο παρά τις υπεραριστερές κορώνες, καθόλη τη διάρκεια της πανδημίας και των χουντο-απαγορεύσεων έχει υποταχθεί σχεδόν ολοκληρωτικά στην αστική νομιμότητα και περιορίζεται σε κοινοβουλευτικές και συμβολικές «μάχες».

Κινητοποιήσεις έχουν πυκνώσει και ξεσπάσει: γειτονιές, φοιτητές και νεολαία, κομμάτια εργαζομένων, ενάντια στην καταστολή. Δείχνουν την αγωνία για ένα μαύρο μέλλον, ότι θυμός και οργή συσσωρεύονται – και έναν δρόμο να παλέψουμε, χτίζοντας κέντρα αγώνα σε κάθε εργασιακό χώρο, γειτονιά,

Ύψους και της βίας Πρωτομαγιά του ΕΣΥ

σχολείο, σχολή. Διέξοδος είναι η δική μας αυτοοργάνωση, με συνελεύσεις, επιτροπές, μαχητικές διαδηλώσεις, ανάπτυξη όλων των αγώνων μας. Εργαζόμενοι, άνεργοι, νέοι, φτωχοί να ενωθούμε και να οργανωθούμε. Για να διώξουμε την κυβέρνηση της φτώχειας και της βίας, να επιβάλλουμε το δικίο μας!

Σε όλο τον κόσμο μαίνεται η καπιταλιστική κρίση, σπέρνοντας ανεργία, φτώχεια, εξαθλίωση, βάνανση καταστολή, πολιτική παρακμή και σήψη, ανταγωνισμούς, εξοπλισμούς, κίνδυνο νέων πολεμικών σφαγείων... Η πανδημία έδειξε πόσο γυμνές και αδίστακτες είναι οι αστικές δυνάμεις, αφήνοντας τη δημόσια υγεία να καταρρέει, ενώ μοιράζουν αφειδώς κρατικό χρήμα σε κεφάλαιο, τραπεζίτες και ελίτ, κερδοσκόπους των χρηματιστηρίων και «αγορών». Απέναντί τους ορθώνονται εκατομμύρια κόσμου, με μπροστάρη τη νεολαία, σε κοινωνικές εκρήξεις σε ΗΠΑ, Χιλή, Γαλλία, Ινδία κ.ά. Τιμώντας την Εργατική Πρωτομαγιά, τους μάρτυρες του Σικάγο 1886, της Θεσσαλονίκης 1936, της Κιαισαριανής 1944... είναι μέσα σ' αυτούς τους αγώνες που πρέπει να ξαναπαιάσουμε το νήμα της μοναδικής πραγματικής εναλλακτικής στην καπιταλιστική βαρβαρότητα: Της οικοδόμησης μιας επαναστατικής δύναμης, της ανατροπής του σάπιου καπιταλιστικού συστήματος, του ανοίγματος του δρόμου προς τον Σοσιαλισμό.

- Κάτω το αντεργατικό έκτρωμα Χατζηδάκη.
Κάτω τα χέρια από το δικαίωμα στην Απεργία και τον Συνδικαλισμό.
- Υπερασπίζουμε τις ελευθερίες μας. Έξω ΜΑΤ – ΔΡΑΣΗ από τις γειτονιές και σχολές μας.
- Επίταξη της Ιδιωτικής Υγείας. Λεφτά για Υγεία, Παιδεία Κοινωνικές Ανάγκες – ΟΧΙ για Εξοπλισμούς και Καταστολή.
- Διαγραφή του Χρέους – Φορολόγηση κεφαλαίου και πλουσίων – Εθνικοποιήσεις με εργατικό έλεγχο – Έξω από Ευρώ και ΕΕ, που είναι υπεύθυνη για την φτώχεια και εξαθλίωση – Με ένα ταξικό Πρόγραμμα Σωτηρίας, για μια Κυβέρνηση των Εργαζομένων.

Οργάνωση Κομμουνιστών
Διεθνιστών Ελλάδας

Οι Πρωτομαγιές του ελληνικού εργατικού κινήματος

Η Πρωτομαγιά, ημέρα μνήμης και αγώνα ενάντια στην καπιταλιστική εκμετάλλευση, αποτυπώθηκε στη συνείδηση της παγκόσμιας εργατικής τάξης ως σύμβολο της πάλης της, μετά από την ηρωική εξέγερση των εργατών του Σικάγο που συγκλόνισε ολόκληρο τον κόσμο, δίνοντας ώθηση στην εργατική τάξη να αγωνιστεί για τα ανεκπλήρωτα αιτήματά της και τις διεκδικήσεις της.

Στην Ελλάδα, η πρώτη οργανωμένη εκδήλωση Πρωτομαγιάς πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα το 1893. Περίπου 2.000 άνθρωποι συγκεντρώθηκαν στο Παναθηναϊκό Στάδιο και διαδήλωσαν υπέρ της 8ωρης εργασίας, της Κυριακής ως ημέρα αργίας και της κρατικής ασφάλισης για τα θύματα εργατικών ατυχημάτων. Πρωταγωνιστής στην οργάνωση της πρώτης ελληνικής Πρωτομαγιάς ήταν ο Σταύρος Καλλέργης, αγωνιστής που πάλεψε σκληρά για τα δικαιώματα των εργαζομένων, ιδρυτής της εφημερίδας «Σοσιαλιστής» και του σοσιαλιστικού σπλόγου.

Την Πρωτομαγιά του **1924** και ενώ ισχύει στρατιωτικός νόμος, παρά την απαγόρευση, εργάτες συγκεντρώθηκαν στην πλατεία Κοτζιά όπου τότε βρισκόταν εκεί το Εργατικό Κέντρο Αθήνας. Ο επικεφαλής των στρατιωτικών τμημάτων έδωσε εντολή στο ιππικό να επιτεθεί στους διαδηλωτές. Δολοφονήθηκε ο κομμουνιστής Παρασκευαΐδης και τραυματίστηκαν άλλοι 12 εργάτες.

Το **1929** η κυβέρνηση Βενιζέλου απαγόρευσε τις πρωτομαγιάτικες εκδηλώσεις και αύξησε την αστυνομική βία κατά των συνδικαλιστών και γενικά του εργατικού κινήματος.

Το **1934** μετά τις εκδηλώσεις της Πρωτομαγιάς, πραγματοποιήθηκε απεργιακή κινητοποίηση μυλεργατών και λιμενεργατών στην Καλαμάτα, όπου δολοφονήθηκαν 8 διαδηλωτές.

Ο **Μάης του 1936** σηματοδεύτηκε από την ηρωική εξέγερση των καπνεργατών στη Θεσσαλονίκη και αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους σταθμούς του ελληνικού εργατικού κινήματος γιατί ήταν, ουσιαστικά, η πρώτη ανοιχτή αμφισβήτηση της αστικής εξουσίας στη χώρα μας.

Στις 29 Απρίλη, οι καπνεργάτες της Θεσσαλονίκης κατέβηκαν σε απεργία διαρκείας. Στις 9 Μάη ο αγώνας κορυφώθηκε και η Θεσσαλονίκη παρέλυσε με την απεργία 25.000 εργατών. Η αστυνομία επιχείρησε να διαλύσει τις συγκεντρώσεις και τις απεργιακές φρουρές στις καπναποθήκες, με αποτέλεσμα το ξέσπασμα συγκρούσεων και το στήσιμο οδοφραγμάτων. Κατά την αιματηρή καταστολή δολοφονήθηκαν 12 εργάτες. Ολόκληρη η Θεσσαλονίκη συμμετείχε στην κηδεία των θυμάτων στις 10 Μάη. Η προδοτική στάση του ΚΚΕ θα παίξει καθοριστικό ρόλο στην εκτόνωση και καταστολή του κινήματος. Η ορμή και ο αυθορμητισμός, η υποδειγματική αυτοοργάνωση και μαχητικότητα των καπνεργατών προδόθηκε και η εξέγερση έληξε άδοξα.

Η πιο αιματηρή Πρωτομαγιά στην Ελλάδα είναι αυτή του 1944, στην κατεχόμενη από τους Ναζί Αθήνα. Στην Κιαισαριανή εκτελέστηκαν 200 κομμουνιστές, ως αντίποινα για το θάνατο γερμανών αξιωματικών και στρατιωτών μετά από ενέδρα ανταρτών στη Λακωνία. Οι περισσότεροι από τους εκτελεσμένους ήταν κρατούμενοι στο κολαστήριο της Ακροναυπλίας. Οι δεσμοφύλακες της μεταξικής δικτατορίας τους είχαν παραδώσει στους Ναζί, μετά την κατάληψη της Αθήνας, επειδή ήταν κομμουνιστές. Από τους 200 δολοφονημένους κομμουνιστές, οι 12 ήταν τροτσικιστές ή αρχαιομαρξιστές. Έπεσαν ηρωικά φωνάζοντας για την 4η Διεθνή και τη νίκη της σοσιαλιστικής επανάστασης.

Την **Πρωτομαγιά του 1946** πραγματοποιήθηκε μεγάλο συλλαλητήριο στο Παναθηναϊκό Στάδιο, υπό την ηγεμονία του Εργατικού Αντιφασιστικού Συνδέσμου (συνδικαλιστική οργάνωση του ΕΑΜ/ΚΚΕ).

Την παραμονή της Πρωτομαγιάς του **1976** τραυματίστηκε θανάσιμα ο μαθητής Σιδέρης Ισιδωρόπουλος μετά από καταδίωξη του από την αστυνομία κατά τη διάρκεια αφισκοκόλλησης και ανήμερα της Πρωτομαγιάς πέθανε ο Αλέκος Παναγούλης. Το μεταπολιτευτικό κλίμα και η άνθηση του εργοστασιακού συνδικαλισμού ώθησαν τις μάζες σε δυναμικές κινητοποιήσεις.

Το **1986** έγινε ογκώδης συγκέντρωση για την ανατροπή του «προγράμματος σταθερότητας» με το οποίο η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ με υπουργό οικονομικών τον Σημίτη περνούσε στην αντεργατική επίθεση.

Στην περίοδο της βαρβαρότητας της παγκόσμιας καπιταλιστικής κρίσης που βιώνουμε, τα αιτήματα των εργατών του Σικάγο αντικατοπτρίζουν πλήρως τη σημερινή κατάσταση.

Το μεγαλύτερο κομμάτι της εργαζόμενης νεολαίας δεν έχει βιώσει και μάλλον δεν θα βιώσει άμεσα το 8ωρο και την 5ημερη εργασία. Η κυριακάτικη αργία οδηγείται σε κατάργηση και ανοίγει ο δρόμος για την 7ημερη εργασία. Τα «όπλα» με τα οποία κατακτήθηκαν τα αιτήματα των εργατών του Σικάγο, δηλαδή η οργάνωση σε σωματείο και το δικαίωμα στην απεργία, ακόμη και η πολιτική δράση με βάση τα όσα βιώσαμε τον τελευταίο καιρό, είναι υπό αίρεση.

Τα εξαντλητικά ωράρια και η εντατικοποίηση οδηγούν στα συνεχώς αυξανόμενα εργατικά δυστυχήματα – δολοφονίες εργαζομένων. Οι μισθοί πείνας, η ανασφάλιστη εργασία, οι απολύσεις μας μετατρέπουν σε δούλοπάροικους που δουλεύουμε για να ταϊζουμε τα αφεντικά.

Φέτος, η αστική τάξη και η συνδικαλιστική γραφειοκρατία που την υπηρετεί προσπαθούν να μετατρέψουν την Πρωτομαγιά σε ακίνδυνη αργία σαν συνέχεια των διακοπών του Πάσχα. Αντίθετα οι εργαζόμενοι πρέπει να αγωνιστούμε για να μετατρέψουμε την Πρωτομαγιά σε ηχηρό μήνυμα απόρριψης του νόμου των σκλάβων του Χατζηδάκη.

■ Αναστασία Ερημάκη

Εργατική Πρωτομαγιά 1886- 2021

135 χρόνια μετά ο αγώνας για το οχτάωρο συνεχίζεται...

Η Εργατική Πρωτομαγιά ταυτίζεται με τους αγώνες για την κατάκτηση του οχτάωρου. Η μείωση της διάρκειας της εργάσιμης ημέρας υπήρξε πάγιο αίτημα του εργατικού κινήματος. Ο Μαρξ το θεωρούσε πρωταρχική προϋπόθεση για τη χειραφέτηση της εργατικής τάξης και ζήτημα ζωτικής σημασίας για την υγεία των εργατών. Στον αγώνα για τη μείωση της διάρκειας της εργάσιμης ημέρας, ξεχωριστή θέση κατέχει ο αγώνας για το οκτάωρο. Στις αρχές του 19ου αιώνα, ο χρόνος εργασίας στις βιομηχανίες του τότε ανεπτυγμένου κόσμου έφτανε τις 12 και 14 ώρες ημερησίως, ενώ κατά τη διάρκεια των Ναπολεόντειων πολέμων ανέβηκε κατά 4 έως 6 ώρες επιπλέον. Η Ρόζα Λούξεμπουργκ αναφέρει ότι η ιδέα της καθιέρωσης μιας συγκεκριμένης μέρας εορτασμού των εργατών ως μέσο για κατάκτηση της 8ωρης εργάσιμης μέρας πρωτοεμφανίστηκε το 1856 μέσα στο εργατικό κίνημα της Αυστραλίας. Οραματισμοί για το οκτάωρο άρχισαν να εκφράζονται και στις Ηνωμένες Πολιτείες από το 1829, ενώ οι πρώτοι αγώνες για την εξασφάλισή του άρχισαν να ξεσπούν στις ΗΠΑ το 1863.

Η πρώτη Μεγάλη Ύφεση του καπιταλισμού, που ξέσπασε το 1873 και συνεχίστηκε με διάφορα скаμπανεβάσματα έως το 1895 είναι το πλαίσιο στο οποίο άρχισαν να ξετυλίγονται οι αγώνες για το οχτάωρο. Συνέπεια της κρίσης είναι η μείωση των μισθών στις ΗΠΑ το 1877 κατά 80%, προκαλώντας το ξέσπασμα ενός κύματος άγριων απεργιών και κινητοποιήσεων των σιδηροδρομικών στη Βαλτιμόρη, στο Σεντ Λούις και σε άλλες μεγάλες πόλεις. Το απεργιακό κλίμα εξαπλώνεται στο Πίτσμπουργκ. Η πολιτοφυλακή της Πενσυλβάνια πυροβολεί πάνω στο πλήθος των απεργών και σκοτώνει 20. Η εξεγερμένη λαϊκή μάζα όμως την εξαναγκάζει σε φυγή και γίνεται κυρίαρχος της περιοχής για δύο μέρες. Το ίδιο συμβαίνει και στο Σεντ Λούις, ενώ η απεργία εξαπλώνεται και στο Σικάγο. Ο τρομοκρατημένος αστικός τύπος μιλά για μια «νέα κομμούνα του Παρισιού» και τα ομοσπονδιακά στρατεύματα έρχονται για πρώτη φορά να αιματοκυλίσουν τους εξεγερμένους απεργούς. Ο ξεσηκωμός αυτός έδωσε τεράστια ώθηση στη συνδικαλιστική οργάνωση των εργατών και στην πολιτική τους συνειδητοποίηση. Οι «Ιππότες της Εργασίας» που έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην οργάνωση των απεργιών τον 1877 μετατρέπονται τη δεκαετία του 1880 σε μια ισχυρή μαζική συνδικαλιστική οργάνωση. Μετά από διαφωνία με την κατεύθυνση της ηγεσίας των «Ιπποτών της Εργασίας» προκύπτει το 1886 η Αμερικάνικη Ομοσπονδία Εργασίας.

Το 1886 η Αμερικάνικη Ομοσπονδία Εργασίας αποφασίζει την οργάνωση σε εθνική κλίμακα γενικού απεργιακού αγώνα για την 1η Μάη με στόχο την κατάκτηση του οχτάωρου. Η πίεση των εργατικών μαζών είναι τόσο μεγάλη που αναγκάζει μερικούς βιομήχανους να παραχωρήσουν το 8ωρο σε 30.000

εργάτες πριν ακόμα από την Πρωτομαγιά. Η απεργία κινητοποιεί 350.000 εργάτες και τις 3 πρώτες μέρες του Μάη 150.000 εργάτες είχαν κατακτήσει το 8ωρο. Μερικοί εργοδότες αρνούνται την παραχώρηση του 8ωρου και αποφασίζουν να καταπνίξουν στο αίμα τις κινητοποιήσεις των εργατών, βάζοντας μπροστά απεργοσπάστες μπράβους, την αστυνομία και τον στρατό. Το πρώτο αίμα χύθηκε δύο μέρες αργότερα έξω από το εργοστάσιο Μακ Κόρμικ στο Σικάγο. Απεργοσπάστες προσπάθησαν να διασπάσουν τον απεργιακό κλοιό και ακολούθησε συμπλοκή. Η αστυνομία και οι μπράβοι της επιχείρησης σκοτώνουν τέσσερις απεργούς και τραυματίζουν πολλούς, προκαλώντας την οργή της εργατικής τάξης.

Την επόμενη μέρα 15.000 εργάτες διαδηλώνουν στην πλατεία Χέιμαρκετ του Σικάγο για να καταδικάσουν την αστυνομική βία. Η συγκέντρωση ήταν ειρηνική όμως η αστυνομία αποφασίζει να την διαλύσει προβοκατόρικα. Μόλις σκοτεινιάζει, η αστυνομία επιτίθεται. Μια βόμβα που σκάει μέσα στο πλήθος γίνεται η αφορμή για να ανοίξει η αστυνομία πυρ κατά του πλήθους. Ο απολογισμός είναι 4 νεκροί διανοητές και δεκάδες τραυματίες. Τα γεγονότα της πλατείας Χέιμαρκετ δίνουν το πρόσχημα στην αστική τάξη να εξαπολύσει πογκρόμ συλλήψεων, διώξεων και καταστολής σε όλη τη χώρα. Όλο το προσωπικό της «Εργατικής Εφημερίδας» (γερμανόφωνη εφημερίδα των βετεράνων της απεργίας των σιδηροδρομικών του 1877) φυλακίζονται. Οι ομαδικές συλλήψεις και οι βασανισμοί πρωτοπόρων αγωνιστών είναι στην ημερήσια διάταξη. Στο Σικάγο οδηγήθηκαν σε δίκη οχτώ αναρχικοί συνδικαλιστές ηγέτες, οι Πάρσονς, Φίσερ, Ένγκελ, Σπάις (η απολογία του οποίου στο δικαστήριο έμεινε ιστορική), Λινγκ, Νιμπ, Σβαμπ και Φίλντεν. Οι πρώτοι τέσσερις θα απαγχονιστούν. Ο πέμπτος βρέθηκε νεκρός στο κελί του και οι τρεις τελευταίοι έμειναν εφτά χρόνια στα κάτεργα. Η διαδικασία της δίκης αργότερα θα χαρακτηριστεί ως άδικη και μεροληπτική απέναντι στους κατηγορούμενους, αποτελώντας εκδήλωση της μανίας της αστικής δικαιοσύνης απέναντι στην εργατική τάξη. Η πρωτομαγιάτικη απεργία και το αίμα δεκάδων εργαζόμενων δεν ήταν μάταια. Είχαν ως αποτέλεσμα 185.000 εργάτες να κερδίσουν το 8ωρο και τουλάχιστον 200.000 εργάτες να μειώσουν τον χρόνο εργασίας τους από τις 12 στις 10 και 9 ώρες. Οι εκπρόσωποι των καπιταλιστικών χωρών μόλις το 1919 υπέγραψαν διεθνή συμφωνία για την εφαρμογή της 8ωρης εργάσιμης ημέρας κι αυτό το έπραξαν για να ανακόψουν το επαναστατικό κύμα των καιρών που προκαλούσε η επίδραση της Οχτωβριανής Επανάστασης και η πάλη του παγκόσμιου εργατικού κινήματος.

«Εκατομμύρια εργάτες για πρώτη φορά σε όλο τον κόσμο ενώθηκαν κάτω από το σύνθημα του οχτάωρου», έγραφε ο Φ. Ένγκελς την Πρωτομαγιά του 1890. Με αφορμή την ηρωική εξέγερση των εργατών του Σικάγο, καθιερώθηκε επισήμως το 1891, από την νεοϊδρυθείσα Β' Διεθνή, η Πρωτομαγιά ως μέρα μνήμης και αγώνα ενάντια στην καπιταλιστική εκμετάλλευση.

135 χρόνια μετά, τα συνθήματα της Εργατικής Πρωτομαγιάς παραμένουν πιο επίκαιρα από ποτέ. Οι νεοφιλελεύθεροι κανίβαλοι επιτίθενται στις κατακτήσεις αιώνων, τολμώντας να αγγίξουν το οχτάωρο που έχει κατακτηθεί με το αίμα χιλιάδων νεκρών της τάξης μας. Το νέο νομοσχέδιο Χατζηδάκη κηρύττει πόλεμο και πρέπει να απαντήσουμε. Όσο και αν προσπαθούν οι αστοί να δώσουν χαρακτήρα ανώδυνης αργίας στην Εργατική Πρωτομαγιά, οι αγώνες της εργατικής τάξης θα επαναφέρουν συνεχώς τους χειρότερους εφιάλτες τους, μέχρι την κατάργηση της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο.

Η απολογία του Αυγούστου Σπάις

Ο Αύγουστος Σπάις, ένας από τους κατηγορούμενους εργάτες για τα γεγονότα του Σικάγου το 1886, στην απολογία του, μεταξύ των άλλων, είπε:

«Κύριοι δικαστές, Αν σκέπτεστε σοβαρά ότι με τις κρεμάλες μπορείτε να σταματήσετε το κίνημα, που εξωθεί εκατομμύρια γονατισμένων από την καταπίεση εργατών προς την εξέγερση, είστε, μα την αλήθεια, “πτωχοί τω πνεύματι”. Σε παρόμοια περίπτωση θα μας κρεμάσετε με το δίκιο σας. Έπειτα, αυτό είναι το καλύτερο που έχετε να κάμετε. Κρεμάστε μας! Μα να περιμένετε το τέλος. Εάν δεν το βλέπετε, εγώ σας το αναγγέλλω. Γύρω σας, κάτω σας, δίπλα σας, πάνω σας, απ’ όλες τις μεριές σας, θεριεύει μια φωτιά. Το έδαφος σαλεύει κάτω απ’ τα πόδια σας. Βαδίζετε, κυριολεκτικά, επάνω σε μια υπόγεια φωτιά. Θέλετε να την αγνοείτε; Δε θα την αποφύγετε. Θέλετε ν’ απαλλαγείτε, άπαξ δια παντός, απ’ όλους τους «συνωμότες»; Απαλλαγείτε πρώτα από τα αφεντικά της βιομηχανίας, οι οποίοι δημιούργησαν την ανήθικη περιουσία τους από το κλεμμένο αντίτιμο της εργασίας που δεν πληρώθηκε. Είναι αυτό που εσείς αποκαλείτε «αύξηση του εθνικού πλούτου»; «Εθνικού»; Τι ειρωνεία! Τη χαρά μερικών προνομιούχων του έθνους να λέτε. Κάνετε κάτι καλύτερο. Καταργήστε τα τρένα, τον τηλεγράφο, τα τηλέφωνα, τα βαπόρια, τον εαυτό σας! Καταργήστε πρώτα από όλα εσάς τους ίδιους! Γιατί; Γιατί εσείς, με τη συμπεριφορά σας, είστε οι πρώτοι πράκτορες της επανάστασης. Καταργήσατε την αρπαγή και τη λεηλασία, Κύριοι μου. Αλλά, αυτή είναι η δουλειά σας. Είναι η ανήθικη αποστολή μιας εκατοντάδας ανθρώπων, οι οποίοι προτιμούν ν’ απολαμβάνουν το παν, χωρίς να κάμνουν τίποτε. Από αυτήν ακριβώς την τάξη πάμε να απαλλαγούμε.

Κοιτάξετε το οικονομικό πεδίο της μάχης. Οι εργάτες έχουν πετσοκοφτεί και εσείς, ω Χριστιανοί μου και καλοί μου και ευγενικοί αστοί, εσείς είστε οι κοινωνικοί γύπες, που τρώνε τη σάρκα των πτωμάτων. Θέλετε να κάνουμε έναν περίπατο στα στενά δρομάκια της πολιτείας αυτής, εκεί όπου περνάνε τις μέρες τους οι αληθινοί δημιουργοί του πλούτου; Πάμε μαζί στα ανθρακωρυχεία του Χόκιγκ Βάλεϊ; Δε θα βρούμε ανθρώπους, θα βρούμε κινούμενα πτώματα που άρχισαν να αποσυντίθενται. Η γενική κρατικοποίηση των μέσων παραγωγής καθίσταται αναπόφευκτη αναγκαιότητα. Αρχίζει η εποχή του σοσιαλισμού και της παγκόσμιας συνεργασίας. Οι κατέχουσες τάξεις θα απαλλοτριωθούν. Εκείνοι που λένε “τούτο είναι δικό μου”, θα τα δούνε όλα κοινά. Αυτό δε θα γίνει για σκοπούς σπεκουλάντικους, θα γίνει για το καλό όλων. Τούτο εδώ δεν είναι όραμα αιθέριο, καθώς νομίζετε. Είναι αναγκαιότητα. Είδαμε στην ιστορία πώς ό,τι ήταν ανάγκη να γίνει, έγινε. Αυτό είναι η λογική της ζωής... Όποιος λέει ιδιωτική βιομηχανία, λέει αναρχούμενη βιομηχανία. Μετρημένα άτομα χρησιμοποιούν προς όφελός τους τις εφευρέσεις. Ο κόσμος είναι για τους λίγους. Δεξιά και αριστερά πέφτουν οι όμοιοί τους, θύματα του πλούτου και της καλοζωίας τους. Λίγο τους ενδιαφέρει. Με τις μηχανές τους μετατρέπουν το ανθρώπινο αίμα σε σβώλους χρυσαφιού. Την ίδια την υγεία των ανήλικων. Με την πολλή εργασία, δολοφονούν τα γυναικόπαιδα. Με την ανεργία σκοτώνουν. Και αυτοί οι άνθρωποι σου λέγονται Χριστιανοί! Γνήσιοι Χριστιανοί!

Εμείς παραβήκαμε τους νόμους σας, για να δείξουμε στο λαό σε τι αποβλέπουν όλοι σας οι θεσμοί: στο να εγκαθιδρύνουν, στη χώρα αυτή, μια ολιγαρχία, όμοια της οποίας σε κτηνωδία δεν υπάρχει πουθενά στη Γη! Αν πιστεύετε ότι με το να μας κρεμάσετε θα εξουδετερώσετε το κίνημα των εργαζομένων, το κίνημα από το οποίο εκατομμύρια ανθρώπινα πλάσματα που σέρνονται στη φτώχεια και στη μιζέρια, περιμένουν τη λύτρωσή τους –αν αυτή είναι η γνώμη σας–, τότε κρεμάστε μας! Εδώ θα ποδοπατήσετε μία μικρή σπίθα, εκεί όμως και πιο πέρα και απέναντι και γύρω μας παντού, θα ξεπεταχτούν οι φλόγες. Η φωτιά είναι υπόγεια και δε θα μπορέσετε να τη σβήσετε...»

Το ΑΕΠ παγκοσμίως μειώθηκε το 2020 κατά 4,4% ή από τα 87,5 στα 83,8 τρισ. δολάρια, και αυτή η μείωση είναι η μεγαλύτερη για ειρηνική περίοδο του καπιταλισμού. Η κρίση ήταν καθολική και γενικευμένη και μάλιστα για πρώτη φορά στην ιστορία του καπιταλισμού τόσο απόλυτα. Βέβαια, όπως συμβαίνει συνήθως, ήταν και ανισοβαρής: από τους παραδοσιακούς ιμπεριαλιστές επλήγησαν περισσότερο αυτοί που είναι και οι πιο αδύναμοι βιομηχανικά όπως η Γαλλία (-10,6%), η Ισπανία (-12,8%), η Ιταλία (-10,6%) και η Μεγάλη Βρετανία (-9,8%) ενώ πιο συγκρατημένη αλλά εξίσου πρωτόγνωρη ήταν και η κρίση στη Γερμανία (-6%), Ιαπωνία (-5,3%) και ΗΠΑ (-4,3%). Από τις BRICS, η Κίνα είναι η μόνη χώρα παγκοσμίως που παρ' ότι ήταν το επίκεντρο της επιδημίας δεν γνώρισε μείωση του ΑΕΠ παρά μόνο μία συρρίκνωση της αύξησής του (για την Κίνα βέβαια αυτό ισοδυναμεί με κατάσταση κρίσης). Σε αντίθεση με την Κίνα, η Ινδία γνώρισε μια τεράστια πτώση (-10,3%), ενώ η Ρωσία και η Βραζιλία γνώρισαν μία μικρότερη μείωση (κατά -4,1% και -5,8% αντίστοιχα) αλλά αυτές βρίσκονταν ήδη σε παρατεταμένη ύφεση. Τέλος, οι χώρες της Λατινικής Αμερικής χτυπήθηκαν από την κρίση σε μεγαλύτερο βαθμό (Μεξικό, Αργεντινή, κ.α.) απ' ότι της Νοτιανατολικής Ασίας (Ινδονησία, Ν. Κορέα, κ.α.), και σε ακόμη μικρότερο βαθμό επλήγησαν οι χώρες της υποσαχάριας Αφρικής.

Σύμφωνα με τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ILO), σε σχέση με το τελευταίο

Η παγκόσμια οικονομική κρίση

τρίμηνο του 2019 οι ώρες εργασίας που χάθηκαν στο πρώτο τρίμηνο του 2020 ισοδυναμούν με απώλεια 115 εκατ. θέσεων πλήρους απασχόλησης ενώ στο δεύτερο τρίμηνο χάθηκαν επιπλέον 400 εκατ., δηλαδή μόνο στο πρώτο κύμα της πανδημίας χάθηκαν συνολικά ώρες εργασίας που αντιστοιχούν σε 515 εκατ. θέσεις πλήρους απασχόλησης. Μέχρι το τέλος του 2020 έχουν χαθεί 114 εκατ. θέσεις εργασίας όπου τα 33 εκατ. αντιστοιχούν σε άνεργους και 81 εκατ. σε ανθρώπους που βγήκαν εκτός ενεργού πληθυσμού. Επίσης, μέχρι το τέλος του 2020 είχαν χαθεί 3,7 τρισ. από το εισόδημα του παγκόσμιου εργατικού δυναμικού — αντιστοιχεί στο 4,5% του παγκόσμιου ΑΕΠ ή σε μια μείωση της μέσης αμοιβής κατά 8,7%, με τις μεγαλύτερες απώλειες, 12,3%, στις φτωχότερες χώρες. Στην παραπάνω απώλεια εργασίας ή αμοιβών πρέπει να προσθέσουμε το μεγάλο πλήγμα που δέχθηκαν οι εργαζόμενοι με ευκαιριακές σχέσεις εργασίας, όσοι εμφανίζονται ως «αυτοαπασχολούμενοι» ή όσοι εργαζόμενοι επέστρεψαν στις δουλειές τους αλλά όχι με πλήρες ωράριο.

Για το 2021 το ΔΝΤ προβλέπει μία σημαντική αύξηση του ΑΕΠ σε παγκόσμιο επίπεδο, με βάση πάντα την λογική του «συμπίεσμένου ελατηρίου» αλλά και των πρόσφατων στοιχείων για την πιο συγκρατημένη μείωση στην κρίση του 2020. Ωστόσο, αυτό είναι αρκετά αμφίβολο, τουλάχιστον όχι προτού αφενός ελεγχθεί η πανδημία και

αφετέρου φανούν οι πληγές και τα κουφάρια της οικονομίας μόλις υποχωρήσει η πλημμυρίδα των αναβολών των φόρων, των κρατικών ενισχύσεων, των αναστολών εργασίας κ.α.). Αλλά ακόμη κι έτσι, αυτό καθόλου δεν σημαίνει ότι μετά το 2021-22 θα γνωρίσουμε μια έστω και αναμικτή ανάκαμψη. Έτσι, ακόμη κι αν έχουμε μια αύξηση του ΑΕΠ, κατά πάσα πιθανότητα θα ακολουθήσει ένα βάλτωμα της παγκόσμιας οικονομίας ενώ η κρίση μπορεί να επανεμφανιστεί οποιαδήποτε στιγμή πολύ πιο ανεξέλεγκτη, κι αυτό για τον διότι το εργαλείο απάλυνσης της κρίσης, το χρέος, έχει αγγίξει τα όριά του. Ήδη για την χρηματοδότηση των μέτρων αντιμετώπισης της κρίσης για το 2020 το συνολικό παγκόσμιο χρέος αυξήθηκε κατά 24 τρισ. δολάρια, φθάνοντας στα τέλη του Φεβρουαρίου 2021 τα 281 τρισ. ή το 355% του παγκόσμιου ΑΕΠ. Το παγκόσμιο δημόσιο χρέος έχει φθάσει σήμερα στο 123,9% του ΑΕΠ, δηλαδή τα κράτη πρακτικά έχουν χρεοκοπήσει, ενώ τα δημοσιονομικά ελλείμματα έχουν φθάσει κατά μέσο όρο στο -11,8% του ΑΕΠ (από -3,8% το 2019). Ταυτόχρονα, υπάρχει και το ακόμη μεγαλύτερο χρέος των επιχειρήσεων πράγμα που σημαίνει ότι υπάρχει ένας σημαντικός όγκος είτε χρεοκοπημένων επιχειρήσεων που συντηρούνται σαν ζόμπι, είτε μισοχρεοκοπημένων.

Τα αστικά επιτελεία, ειδικά στους παραδοσιακούς ιμπεριαλισμούς, μπορεί να καθησυχάζουν για αυτήν την γιγάντωση του

χρέους και την οριακή πλέον αποτελεσματικότητά του στην αντιμετώπιση της κρίσης αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχει πρόβλημα:

α) Ένα ξεβάλτωμα από την κρίση μπορεί να πραγματοποιηθεί αλλά η υποστήριξη μιας σχετικά μακροχρόνιας ανάκαμψης μέσω των χρεών (λύση που εφαρμόστηκε και στην περίοδο 2010-2019) όχι.

β) Μπορεί όντως αυτή τη στιγμή «το χρέος να μην ενδιαφέρει» γιατί πρέπει να αντιμετωπιστεί η σημερινή κρίση, αλλά σε έξι μήνες, ένα χρόνο ή δύο χρόνια, το πρόβλημα θα εμφανιστεί απειλητικό και σε όλες του τις διαστάσεις. Οι δανειστές-τοκογλύφοι θα αρχίσουν να επιτίθενται και να απαιτούν αυξήσεις επιτοκίων ειδικά στα πιο χρεοκοπημένα κράτη και επιχειρήσεις. Και σε μια τέτοια περίπτωση ή θα υπάρξει ένα τσουνάμι χρεοκοπιών με ανεξέλεγκτες διαστάσεις, ή θα αναβληθούν/παγώσουν τα διάφορα αναμικά «προγράμματα ανάπτυξης» (όπως του Μπάιντεν ή το Ταμείο Ανάπτυξης της ΕΕ), ή τα κράτη θα στραφούν στον καλπάζοντα πληθωρισμό.

Γνωρίζοντας αυτά τα αδιέξοδα, τα αστικά επιτελεία, ειδικά των παραδοσιακών ιμπεριαλισμών, ετοιμάζονται για τις γνωστές λύσεις: αφενός επίθεση στην εργατική τάξη για αύξηση της εκμετάλλευσης αλλά και αναδιανομή πλούτου και αφετέρου εξόντωση των περιφερειακών πολέμων ή ακόμη και των άμεσων ενδοϊμπεριαλιστικών συγκρούσεων.

■ *Ηρακλής Χριστοφορίδης*

Ελλάδα 2.0: Μεγάλο φαγοπότη, βέβαιη αποτυχία

κύριο όμως είναι η αποτελεσματικότητα, καταρχάς για μια ανακοπή της κατρακύλας του ελληνικού καπιταλισμού. Εδώ η αποτυχία του Σχεδίου έχει προεξοφληθεί:

α) Το νεοφιλελεύθερο δόγμα ότι οι αναξιοπαθούντες καπιταλιστές πρέπει να ενισχυθούν, ώστε να επενδύσουν λίγα από τα κέρδη τους, που λιμνάζουν σε φορολογικούς παραδείσους ή κερδοσκοπούν στα χρηματιστήρια, έχει διαψευστεί οικτρά. Ειδικά οι Έλληνες καπιταλιστές, σε ευρωπαϊκή σύγκριση, κάνουν σταθερά τις μικρότερες επενδύσεις αναλογικά με τα (παρασιτικά) κέρδη τους!

β) Η κατεύθυνσή του αναπαράγει όλα τα αδιέξοδα της φυσιογνωμίας του ελληνικού καπιταλισμού. Οι 4 «πυλώνες» του αναμασούν την αόριστη, υποκριτική νεοφιλελεύθερη φλυαρία: Ψηφιακή και Πράσινη μετάβαση, Ενίσχυση υγείας-παιδείας κ.ο.κ. Πέρα από ένα νέο κύκλο κερδοσκοπίας των κρατικοδιδαιτών καπιταλιστών μας σε «ψηφιακά» και «πράσινα» έργα, προμήθειες και ΣΔΙΤ, είναι χαρακτηριστικό του Σχεδίου ότι: **1.** Σε συνθήκες σαρωτικής αποβιομηχάνισης, δεν υπάρχει καμία στόχευση ενίσχυσης της βιομηχανίας. **2.** Από τα 5,2 δισ. για «Απασχόληση-Δεξιότητες-Κοινωνική Συνοχή» μόνο 750 εκ. αφορούν «αύξηση θέσεων εργασίας - προώθηση συμμετοχής στην αγορά εργασίας», με τη μορφή βέβαια των γνωστών προγραμμάτων.

γ) Η διαχείριση των δανείων θα γίνει από τις τράπεζες, το ίδιο διεφθαρμένο κύκλωμα που βρίσκεται σε χρεωκοπία διαρκείας και συντηρείται με την ασταμάτητη απαλλοτρίωση πλούτου του ελληνικού λαού.

Τα αποτελέσματα που επισήμως προσδοκά η κυβέρνηση είναι το λιγότερο μέτρια: **α)** 200.000 θέσεις εργασίας, περίπου 33 χιλ.

ετησίως, όταν μέσα στην πανδημία χάνονταν 25 χιλ. μηνιαίως και οι άνεργοι έφταναν 1,2 εκ. **β)** Το 2008, το ΑΕΠ είχε φτάσει τα 240 δισ. Σήμερα, έχει καταβαρυνθεί στα επίπεδα του 1996 (168 δισ.). Σε ένα εντελώς υποθετικό «αισιόδοξο» σενάριο, με αναμικτή ετήσια αύξηση 2% και «7% επιπλέον της φυσιολογικής (;) ανάπτυξης, εξαιτίας του Σχεδίου», όπως λέει η κυβέρνηση, το 2026 δεν θα ξεπερνά τα 200 δισ. Περίπου μια χαμένη 20ετία για τον ελληνικό καπιταλισμό.

Επίσης, το συνολικό δημόσιο και ιδιωτικό χρέος, που βρίσκεται σήμερα στο 343% του ΑΕΠ (χωρίς τα πολλαπλά κρυφά χρέη), με τα δάνεια του Σχεδίου επιβαρύνεται με επιπλέον 32 δισ. Διαχείριση τέτοιων χρεών απαιτεί ανάπτυξη εκρηκτική, όχι τους μίζερους και απατεωνίστικους κυβερνητικούς λογαριασμούς. Και αυτοί παραμένουν πάντα υπό αίρεση, καθώς το Ταμείο της ΕΕ θα βραχυκυκλώνει στους ανταγωνισμούς και διαιρέσεις της. Μέχρι και το καλοκαίρι, δεν θα έχουν εισρεύσει πάνω από 4 δισ.

Το πιο σημαντικό, οι εκταμιεύσεις συνοδεύεται από «στόχους», επιτηρούμενους κάθε 6 μήνες από την Κομισιόν: **ουσιαστικά ένα ακόμα Μνημόνιο**, με ακραίες νεοφιλελεύθερες «μεταρρυθμίσεις».

Η παρακμή του ελληνικού καπιταλισμού

Αυτό που απομένει, δεν είναι άλλο από ξεκοκάλισμα κρατικού χρήματος από επιχειρηματίες-αρπακτικά. Σίγουρα δεν θα λείψουν ελεεινά και μαφιόζικα στοιχεία, του τύπου ενός Φουρθιώτη – τέτοια είναι ή γίνεται σήμερα η αστική τάξη και ελίτ. Ο ΣΕΒ πρόσφατα θυμήθηκε ότι στα ευρωπαϊκά προγράμματα «σύγκλισης και ανταγωνιστικότητας» των τελευταίων δεκαετιών περι-

που 140 δισ. συνολικά κατασπαταλήθηκαν και λεηλατήθηκαν – παραλείποντας βέβαια ότι τα καμάρια του πρωτοστάτησαν! Στην καλύτερη περίπτωση, «ψηφιακές», «πράσινες» κ.λπ. επενδύσεις μόνο συντηρούν τη χαώδη υστέρηση του ελληνικού καπιταλισμού και ουδεμία σχέση έχουν με τα περί «4ης βιομηχανικής επανάστασης» κ.ο.κ.

Ο ελληνικός καπιταλισμός, ιδιαίτερα ο παραγωγικός ιστός, είναι σήμερα πολύ πιο αδύναμος από όταν έμπαινε στα Μνημόνια το 2010. Ένα σχέδιο «εθνικό» βρίσκεται σε αγεφύρωτη αντίθεση με την κατάσταση Αποικίας Χρέους όπου έχει ξεπέσει, με την απουσία των εργαλείων ενός εθνικού νομίσματος και μιας αυτόνομης πολιτικής. Το πρόβλημα αποκορυφώνεται στην εξαχρείωση και ανικανότητα του αστικού προσωπικού, πολιτικού και επιχειρηματικού, όπως γλαφυρά αποτυπώνεται στους «ά(χ)ριστους» της ΝΔ. Το Σχέδιο επικυρώνει αυτή την έλλειψη στρατηγικής και εναλλακτικής.

Μόνο μια ριζικά διαφορετική λειτουργία της οικονομίας μπορεί να οδηγήσει σε ανάπτυξη. Με έξοδο από Ευρώ / ΕΕ και Διαγραφή του Χρέους. Παίρνοντας τον πλούτο απ' όπου κι αν βρίσκεται, για να χρηματοδοτήσουμε επενδύσεις δημόσιες, παραγωγικές, για την κάλυψη των κοινωνικών αναγκών – όχι με αεριτζήδικες «υπηρεσίες», ΣΔΙΤ, αρπαχτές κρατικού χρήματος. Με εκτεταμένες εθνικοποιήσεις κάτω από εργατικό έλεγχο, ώστε να έχουμε λιγότερη και σταθερή δουλειά, με αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο για όλους. Αυτό είναι **το Δικό μας Σχέδιο**, το μόνο ρεαλιστικό για εργατική διεξοδο στην κρίση – και πρέπει να το εγγυηθούμε με τους αγώνες μας, ανατρέποντας τη σημερινή αθλιότητα, επιβάλλοντας μια Κυβέρνηση των Εργαζομένων.

■ *Σταύρος Σκεύος*

Στα τέλη Μαρτίου, ο Μητσοτάκης παρουσίασε το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Σταθερότητας, που φέρει και τον ψευτο-εντυπωσιακό τίτλο Ελλάδα 2.0. Αμέσως άρχισε από τα ΜΜΕ και η προπαγάνδα: επενδύσεις, ανάπτυξη, αλλαγή παραγωγικού μοντέλου, καλές και μόνιμες θέσεις εργασίας...

Το Σχέδιο ολοκληρώνεται το 2026. Βασίζεται στα κονδύλια του Ταμείου Ανάκαμψης της ΕΕ, μέσω Κομισιόν, που για την Ελλάδα είναι 32 δισ. ευρώ, 18,3 δισ. επιδοτήσεις και 12,7 δισ. νέος κρατικός δανεισμός. Με «μόχλευση» και «κινητοποίηση πόρων», προστίθενται 7,5 δισ. ιδιωτικής συμμετοχής και 19 δισ. που θα εξασφαλιστούν από εγχώριες και ξένες τράπεζες για επενδυτικά δάνεια. Έτσι η κυβέρνηση προσδοκά επενδύσεις 57 δισ.

Το αστικό κράτος πρέπει να σώσει την «ιδιωτική πρωτοβουλία», το καπιταλιστικό σύστημα από την τεράστια κρίση. Αυτή η ταξική αλήθεια διαπνέει το Σχέδιο (όπως και το ευρωπαϊκό Ταμείο): οι Έλληνες καπιταλιστές, όσοι καρπωθούν τα οφέλη, συμμετέχουν στα κεφάλαιά του μόνο κατά 13%.

Τα ποσά δεν είναι αμελητέα, ειδικά στα χάλια όπου παραδέρνει ο ελληνικός καπιταλισμός. Φυσικά υπολείπονται δραστηριότητες της τρομακτικής σωρευτικής αποεπένδυσης από το 2010: μετά την άγρια κρίση του 2010-14, εκτιμούνταν ότι μέχρι το 2020 θα χρειάζονταν για κάτι τέτοιο τουλάχιστον 100 δισ. ιδιωτικών επενδύσεων, που όμως παρέμειναν καθηλωμένες ή μειώνονταν. Το

Αναθέρμανση των συγκρούσεων στην Ουκρανία

Η κυβέρνηση Ομπάμα, με ενορχηστρωτή τον τότε αμερικανό πρόσβη στην Ουκρανία, Τζέφρι Πάιατ, (σήμερα στην Ελλάδα!), καθοδήγησε το δυτικόφιλο-φασιστικό πραξικόπημα στην Ουκρανία που ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2014 και ανέτρεψε την φιλορώσικη κυβέρνηση. Οι κάτοικοι των ανατολικών επαρχιών του Ντονέτσκ και του Λουγκάνσκ (με αριστερές καταβολές και έντονο ρωσικό στοιχείο) αντέδρασαν σχηματίζοντας ένοπλες πολιτοφυλακές και ανακήρυξαν την ανεξαρτησία/αυτονόμηση των Λαϊκών Δημοκρατιών της περιοχής τους. Η Ρωσία ενίσχυσε αυτή την εξέλιξη και κατέλαβε την ίδια χρονιά την Κριμαία (το «φρούριο» του Εύξεινου Πόντου), ξεκαθαρίζοντας πως δεν θα κάτσει με σταυρωμένα τα χέρια απέναντι στην επιθετικότητα των Δυτικών ιμπεριαλιστών.

Έκτοτε η Ουκρανία βυθίστηκε σε ένα οικονομικό και πολιτικό χάος. Η δυτικόφιλη κυβέρνηση δανείστηκε από το ΔΝΤ καθιστώντας την χώρα όμηρο των ΗΠΑ, ενώ η καταστολή και η διαφθορά έκαναν θραύση. Συνέχισε τις εχθροπραξίες με τους αυτονομιστές οδηγώντας 2,5 εκατομμύρια ρωσόφωνους να φύγουν πρόσφυγες στα ρωσικά εδάφη. Το 2015 στο Μινσκ, υπογράφηκε εκεχειρία μεταξύ Ουκρανίας και Ρωσίας. Το 2018 εκλέγεται νέος πρόεδρος στην Ουκρανία, ως νέος και άφθαρτος, ο κωμικός και τηλεοπτικός παραγωγός Β. Ζελένσκι. Σύντομα αποδεικνύεται μια νέα μαριονέτα των ΗΠΑ.

Με την έλευση της κυβέρνησης Μπάιντεν η Ουκρανία ξαναέγινε εστία του νέου «ψυχρού πολέμου». Από την αρχή του έτους ουκρανικές δυνάμεις αναζωπύρωσαν τις συγκρούσεις στις ανατολικές περιοχές. ΗΠΑ και ΕΕ κατηγορούν την Ρωσία και ενισχύουν την ουκρανική κυβέρνηση που απαιτεί άμεση βοήθεια για να επανακαταλάβει τις ανατολικές επαρχίες και την Κριμαία!

Η Ουκρανία προσβλέπει στον περιορισμό της Ρωσίας και στην ανάδειξή της ως τον σημαντικότερο κόμβο/διάδρομο για τη μεταφορά ενέργειας/αερίου προς την Ευρώπη. Ζητά επισταμένως την είσοδό της στο ΝΑΤΟ και την ΕΕ, ενώ καλεί τους Δυτικούς ιμπεριαλιστές να λάβουν σκληρά μέτρα ενάντια στην Ρωσία και να διακόψουν την δημιουργία του αγωγού Nord Stream 2 που θα μεταφέρει αέριο από τη Ρωσία απευθείας στην Β. Γερμανία. Επίσης η Ουκρανία έχει διακόψει την παροχή γλυκού νερού στην Κριμαία, δημιουργώντας τεράστια προβλήματα υδροδότησης.

Η κυβέρνηση Μπάιντεν από τον Γενάρη που ανέλαβε, προσδιόρισε ξανά τη Ρωσία ως βασικό εχθρό. Προβάλε τις διώξεις στον αντιπολιτευόμενο Ρώσο Αλεξέι Ναβάλνι, κατηγορεί τους Ρώσους για κυβερνοεπιθέσεις και κατασκοπία, χαρακτήρισε τον Πούτιν «δολοφόνο» και επέβαλε νέες κυρώσεις που αφορούν ρώσικες εταιρείες, πρόσωπα του ρώσικου κράτους και της κυβέρνησης της Κριμαίας και απαγόρευση της αγοράς ρώσικου χρέους από τις 14-6-2021. Ταυτόχρονα απέλασε 10 άτομα της ρώσικης πρεσβείας στην Ουάσινγκτον. Στις κυρώσεις συνδράμει και η ΕΕ, αλλά πιο συγκρατημένα. Χώρες πιο στενά συμμαχικές με τις ΗΠΑ, η Πολωνία και η Τσεχία, απέλασαν επίσης ρώσους διπλωμάτες με την κατηγορία της κατασκοπίας. Την ίδια στιγμή ΝΑΤΟικές δυνάμεις, κυρίως Αμερικάνικες και Βρετανικές, οργάνουν την περιοχή μας με ορμητήριο τη Σούδα και το Αιγαίο, οργανώνουν ασκήσεις και προσπαθούν να απομονώσουν τον ρώσικο στόλο. Η Τουρκία, που έχει πουλήσει μη επανδρωμένα αεροπλάνα στην Ουκρανία, την καλύπτει πολιτικά και προετοιμάζει την πώληση στρατιωτικού εξοπλισμού, ενώ προσφέρει υπηρε-

σίες μισθοφόρων. Η ΕΕ και κυρίως η Γερμανία είναι πιο προσεκτική. Δεν θέλει να γίνει εξαρτώμενη ενεργειακά αποκλειστικά από την Ρωσία αλλά και ούτε από το υδροποιημένο (ακριβό) αέριο των ΗΠΑ. Ο αγωγός Nord Stream 2 είναι κατά 95% έτοιμος και η ακύρωσή του είναι μάλλον αδιανόητη. Αυτή την προσπάθεια εξισορρόπησης εκφράζει και το λεγόμενο «Σχήμα της Νορμανδίας» (Γερμανία, Γαλλία, Ουκρανία, Ρωσία) που συζητά για την εύρεση λύσης στο Ουκρανικό. Ωστόσο η αδυναμία των ευρωπαίων ιμπεριαλιστών είναι προφανής και σε αυτό το ζήτημα, και αναγκάζονται να σέρνονται πίσω από τις ΗΠΑ έστω και απρόθυμα.

Η Ρωσία που θεωρεί την είσοδο της Ουκρανίας στο ΝΑΤΟ ως αιτία πολέμου, απάντησε στις προκλήσεις. Ανακάλεσε τον πρόσβη της από την Ουάσινγκτον, απέλασε 10 αμερικανούς διπλωμάτες, και αντίστοιχα πολωνούς και τσέχους, ενώ απαγόρευσε την είσοδο στη χώρα σε 8 πρόσωπα που συμπεριλαμβάνουν και υπουργούς της αμερικανικής κυβέρνησης. Σφράγισε τρεις θαλάσσιες ζώνες στην Μαύρη Θάλασσα (Εύξεινος Πόντος) έως τον Οκτώβριο, δυσκολεύοντας σημαντικά τις εξαγωγές ουκρανικού σιταριού και χάλυβα. Και κυρίως μετακίνησε 100.000 στρατιώτες με βαρύ οπλισμό στα σύνορα με την Ουκρανία. Η απάντηση του Πούτιν είναι σαφής: θα επέμβει αποφασιστικά σε κάθε προσπάθεια αλλαγής του status quo στην περιοχή (βλ. πρόσφατα γεγονότα στην Λευκορωσία) και στην συνέχιση της προσπάθειας περικύκλωσης του ρώσικου ιμπεριαλισμού.

Η κυβέρνηση «προθύμων» του Μητσοτάκη, συνεχίζοντας την αμερικανόδουλη πολιτική Τσίπρα, έχει δώσει «γη και ύδωρ» στους αμερικάνους ιμπεριαλιστές και βαθαίνει την συνεργασία της με τα αιμοσταγή καθεστώτα Ισραήλ, Σαουδικής Αραβίας και Αιγύπτου υπό την υψηλή εποπτεία ΗΠΑ-ΝΑΤΟ. Η Σούδα και η Αλεξανδρούπολη έχουν γίνει τα βασικότερα ορμητήρια των αμερικανών στην επέμβασή τους στην Ανατολική Μεσόγειο και την Μαύρη Θάλασσα, με σκοπό την περικύκλωση της Ρωσίας και τον περιορισμό της κινέζικης επιρροής. Η ελληνική αστική τάξη παραγνωρίζει ότι η άνοδος της Κίνας, και γενικά της ανατολικής υφελίου στον παγκόσμιο καταμερισμό εργασίας, συνεχίζεται σε βάρος των αμερικάνων και ευρωπαίων ιμπεριαλιστών. Αυτή η τάση δεν ανακόπτεται με οικονομικούς όρους, παρά μόνο με στρατιωτικούς. Αλλά και εκεί υπάρχει ο σκόπελος της ρωσικής στρατιωτικής δύναμης. Η κοντόφθαλμη πολιτική των ελλήνων καπιταλιστών μετατρέπει τη χώρα μας και τον ελληνικό λαό σε στόχο και φέρνει μεγάλες καταστροφές για τους εργαζόμενους και την νεολαία, αν δεν αγωνιστούμε για να σταματήσουμε αυτή την πολεμοκάπηλη πολιτική.

■ Α.Φ.

στον κόσμο...

Μιανιμάρ

Περισσότερους από δύο μήνες μετά την εγκαθίδρυση της στρατιωτικής χούντας (1 Φλεβάρη), εργαζόμενοι και νεολαία συνεχίζουν την ηρωική μάχη για την ανατροπή της, σε δρόμους, εργοστάσια και χώρους δουλειάς, πληρώνοντας βαρύ φόρο αίματος. Από τις 3/3 έως τις 17/4 πάνω από 730 αγωνιστές έχουν δολοφονηθεί και 3.141 έχουν φυλακισθεί. Τα ηνία της αντίστασης έχουν αναλάβει κυρίως οι εργαζόμενοι (με μεγάλη συμμετοχή γυναικών), οι μαθητές και η νεολαία και σε έναν βαθμό και οι εθνικές μειονότητες που αντιμάχονταν (σε πολλές περιπτώσεις και ένοπλα) την κεντρική κυβέρνηση εδώ και δεκαετίες. Μέχρι και τα μέσα Μαρτίου διοργανώθηκαν απεργίες από τα μεγαλύτερα συνδικάτα CDM και CTUM με αιχμή τα εργοστάσια της επαρχίας Γιανγκόν, όπου εδρεύουν τα εργοστάσια κολοσσών στον κλάδο της ένδυσης και εργάζονται πάνω από 700.000 «εσωτερικοί μετανάστες» από αγροτικές περιοχές (το 80% είναι γυναίκες) που ζουν σε παραγκουπόλεις κάτω από άθλιες συνθήκες. Στις 14 Μάρτη απεργοί δολοφονήθηκαν από τον στρατό και υπήρξαν αναφορές για εμπρησμούς εργοστασίων ως απάντηση των διαδηλωτών. Απεργίες πραγματοποιούνται και σε άλλους σημαντικούς τομείς όπως στα νοσοκομεία, στην εκπαίδευση και στους σιδηρόδρομους, που ήδη προκαλούν οικονομικούς κλυδωνισμούς και πίεση στην χούντα.

Η αντίσταση έχει αναπτυχθεί και στις γειτονιές όπου διοργανώνονται συνωμοτικά διαδηλώσεις παρά την επέμβαση του στρατού με αληθινά πυρά. Διαδηλωτές και δημοσιογράφοι προσπαθούν να συνεχίσουν την πληροφόρηση και την διάδοση του μηνύματος της αντίστασης με διάφορους τρόπους όπως π.χ. με την έκδοση του επαναστατικού δελτίου με το όνομα «Μολότοφ» που εκτυπώνεται και διανέμεται χέρι με χέρι. Τον ηρωισμό της νεολαίας αποτυπώνει το χειρόγραφο σημείωμα 15χρονης μαθήτριας που δολοφονήθηκε με σφαίρα στο κεφάλι σε βραδινή επιδρομή του στρατού στην επαρχία Γιανγκόν: «Αν πεθάνω στη διαδήλωση μην φυγαδέψετε το σώμα μου, αφήστε το. Και συνεχίστε να μάχεστε. Αν η επανάστασή μας επιτύχει, θα είμαι χαρούμενη που πέθανα».

Σε συγκρούσεις στην πόλη Μγινγκγιάν στις 19 Απρίλη έξι μέλη των δυνάμεων ασφαλείας σκοτώθηκαν και άλλα δώδεκα τραυματίστηκαν από τους διαδηλωτές που αντιστέκονται με ότι μέσα μπόρεσαν να βρουν. Στην ίδια πόλη σημειώθηκε βομβιστική επίθεση στην τράπεζα KBZ που κατηγορείται ότι χρηματοδοτεί και συνεργάζεται με την στρατιωτική χούντα. Στο μέτωπο των εθνικών μειονοτήτων που κατοικούν κυρίως στις περιφέρειες της χώρας η χούντα προσπαθεί να κλείσει συμφωνίες κατάπαυσης πυρός με τις διάφορες ένοπλες ομάδες, οι οποίες όμως επιτίθενται όταν ο στρατός δολοφονεί διαδηλωτές στις περιοχές που οι ίδιες δρουν. Στην περιοχή της ΝΑ Ασίας όπου μετατοπίζεται το παγκόσμιο οικονομικό κέντρο, το κίνημα των εργαζομένων και της νεολαίας για να επιτύχει οφείλει να πάρει επαναστατικά χαρακτηριστικά και να ενοποιήσει και να κλιμακώσει τους αγώνες των εργαζομένων ξεκόβοντας κάθε σχέση με την αστική κυβέρνηση που συγκυβερνούσε για χρόνια με την σημερινή χούντα.

Σερβία

Τουλάχιστον 20.000 διαδηλωτές από όλη την χώρα συγκεντρώθηκαν στο Βελιγράδι μπροστά στο κοινοβούλιο στις 10 Απρίλη για να απαιτήσουν από την κυβέρνηση την λήψη μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος. Η διαδήλωση αυτή αποτελεί συνέχεια τοπικών κινητοποιήσεων που έγιναν το προηγούμενο διάστημα ενάντια στην κατασκευή υδροηλεκτρικών σταθμών και στην παραχώρηση πολλών ορυχείων σε ξένες εταιρίες που μολύνουν το περιβάλλον. Η πρωθυπουργός Άνα Μπρνάμιτς επιβεβαίωσε ότι τα αστικά επιτελεία βρίσκονται εκτός τόπου και χρόνου σχολιάζοντας πως αυτή η κινητοποίηση επιβεβαιώνει ότι τα προβλήματα πλέον δεν είναι η ανεργία και οι συντάξεις αλλά προβλήματα του... ανεπτυγμένου κόσμου όπως η προστασία του περιβάλλοντος.

Αναταραχή στη Λ. Αμερική

Συνέντευξη του Φρανκ Γκοντισό στη *L' Humanité*, μετάφραση από *International Viewpoint*, 13 Απριλίου

Τι έχουν κοινό οι «προοδευτικές εμπειρίες» των αρχών του 21ου αιώνα στη Λ. Αμερική;

Ο χαρακτηρισμός είναι ασαφής. Τον χρησιμοποιούν οι Κίρχνερ (Αργεντινή), Λινέρα (Βολιβία) κ.ά. Ωστόσο, αυτές οι «αριστερές» κυβερνήσεις διαφέρουν. Από τη μία, «γνήσια λαϊκές», λίγο ή περισσότερο «ριζοσπαστικές» εμπειρίες (Βενεζουέλα, Εκουαδόρ, Βολιβία). Από την άλλη, περισσότερο κεντροαριστερές ή σοσιαλ-φιλελεύθερες, όπως σε Ουρουγουάη (Πλατύ Μέτωπο), Βραζιλία (Λούλα, αργότερα Ρούσεφ). Τα κοινά σημεία της «χρυσής εποχής» του *progresismo* είναι μια κριτική στο νεοφιλελευθερισμό και αναπτυξιακοί στόχοι.

Πως επιβίωσαν αυτές οι κυβερνήσεις;

Από το 1998 (εκλογή Τσάβες) στο 2016 (καθαίρεση Ρούσεφ) είχαμε υψηλές εμπορευματικές τιμές, μια ευνοϊκή διεθνή οικονομική κατάσταση. Έγιναν εφικτά μετριοπαθή κοινωνικά προγράμματα. Ένα πλήθος δυνάμεων προσπάθησαν να βασιστούν σε κινήματα ή εξεγέρσεις, ώστε ν' αντιπαρεθούν στη Δεξιά. Δεν έφεραν νεοφιλελεύθερη συνέχεια ή αντικαπιταλιστική ανατροπή, αλλά ένα «κοινωνικό συμβόλαιο», πιο αναδιανεμητικό, όπου οι κυρίαρχες τάξεις επωφελήθηκαν, υπό μια ηγεσία εγγυούμενη σταθερότητα και επικοινωνία με τις λαϊκές απαιτήσεις. Αλλά η ισορροπία ήταν εύθραυστη.

Τί εμπόδισε την απεξάρτηση από τα έσοδα πετρελαίου & φυσικού αερίου;

Ιστορικά στη Λ. Αμερική η αριστερά ήταν ενάντια στην αποικιακή κληρονομιά της εξάρτησης. Ωστόσο, στα 10-15 χρόνια του *progresismo*, αν και το κράτος κέρδισε έδαφος απέναντι στον ιδιωτικό τομέα, η εξάρτηση σε πρώτες ύλες παλινорθώθηκε, οι πολυεθνικές τα πάνε καλά, ενώ έχουμε δει και μια πρώτη αποβιομηχάνιση, τις συνέπειες μιας εντατικής αγροτικής ανάπτυξης (Αργεντινή, Βραζιλία). Αυτό ευνοεί τον αυταρχισμό, τη διαφθορά, καταστρέφει τη γη, κατακερματίζει τις λαϊκές τάξεις. Από την άλλη, προφανώς χρειάζεται περιφερειακή και διεθνής συνεργασία, αλλιώς κάθε χώρα πρέπει να παραιτηθεί από πραγματικές εναλλακτικές. Είναι θέμα οικο-σοσιαλιστικών, βιομηχανικών και τεχνολογικών μετασχηματισμών σε μετα-καπιταλιστική δημοκρατική προοπτική.

Ο στόχος της εθνικής ανεξαρτησίας;

Απέναντι στην ατζέντα των ΗΠΑ και του νεοφιλελευθερισμού, όπως επικράτησε τη δεκαετία του 1990, υπήρχε εθνική και λαϊκή αντίδραση, ένας «αριστερός λαϊκισμός» στην καρδιά αυτών των διαδικασιών, παρά τις αντιφάσεις στο εσωτερικό του «λαού». Επίσης, ο

«Καουντιλισμός», η υπερσυγκέντρωση εξουσιών σ' έναν πρόεδρο ή χαρισματικό ηγέτη είναι προβληματικός, ακόμα και αν πρόσωπα όπως ο Τσάβες έχουν αποκρυσταλλώσει αντι-ολιγαρχικές πολιτικές τομές ανά διαστήματα.

Οι συνταγματικές διαδικασίες του 2000 σε Βολιβία και Εκουαδόρ εισήγαγαν το πολυεθνικό κράτος.

Η αναγνώρισή του ήταν ένα σαφές βήμα (αναγνώριση γλωσσικής πολυμορφίας, δικαιώματα κοινότητων), αλλά υπάρχει μακρύς δρόμος ακόμα.

Γιατί η αριστερά, στην εξουσία, συχνά κωφεύει στα φεμινιστικά αιτήματα, που έχουν ωθήσει ισχυρά κινήματα;

Αυτές οι κυβερνήσεις δεν ξεπέρασαν τα παραδοσιακά αντανάκλαστικά, σε κοινωνίες που έχουν μείνει συντηρητικές και οι εκκλησίες διατηρούν αποφασιστικό πολιτικό βάρος. Τα φεμινιστικά κινήματα έχουν αναπτυχθεί συχνά σε αντιπαράθεση με τέτοιες δυνάμεις. Η νομιμοποίηση της άμβλωσης στην Αργεντινή αποτυπώνει μια κρίσιμη τομή, υπό την πίεση ενός ισχυρού κινήματος, όπου ο Κίρχνερσμός έχει καλλιεργήσει αμφισημία.

Ποιους δρόμους άνοιξε η λαϊκή εξέγερση στη Χιλή;

Το ξέσπασμα (Οκτώβριος 2019) ανασχημάτισε το πολιτικό τοπίο, ταράκουνησε την ολιγαρχία. Αλλά μεγάλο μέρος του κινήματος μπορεί να αποκλειστεί από τη μελλοντική συνταγματική συνέλευση, λόγω της κοινοβουλευτικής πλειοψηφίας και της «συμφωνίας για κοινωνική ειρήνη και το Σύνταγμα», με στόχο την εξασθένηση της εξέγερσης σε θεσμικά πλαίσια.

Κομμάτια της αριστεράς συντάχθηκαν με αυτό το παιχνίδι. Η Δεξιά έχει διασφαλίσει μια μειοψηφία ικανή για βέτο, ενώ τα επίπεδα κρατικής καταστολής και βίας έφτασαν εξαιρετικά ψηλά. Παρόλα αυτά, οι ορίζοντες παραμένουν ανοιχτοί, μια νέα περίοδος ξεκίνησε.

Η Βενεζουέλα δέχεται κραδασμούς από τα χειρότερα σκιάχτρα της νεοφιλελεύθερης δεξιάς.

Η χώρα είναι σε τέλμα. Το εμπάργκο των ΗΠΑ έχει αποτύχει, η αυτο-ανακήρυξη του Γουαϊδό ως «προέδρου» βύθισε μεγάλο κομμάτι της αντιπολίτευσης. Η «εξεγερμένη δεξιά» απέτυχε: με την στήριξη του στρατού και έναν σφιχτό έλεγχο του κρατικού μηχανισμού, ο Μαδούρο είναι πιο ανθεκτικός απ' όσο υπολόγιζαν. Αλλά υπάρχουν ξεκάθαρα αυταρχικές, βοαναπαρτίστικες, οπισθοδρομικές τάσεις του Μαδουρισμού, πλουτισμός από τη διαφθορά των νέων κυβερνώντων, μιας «Μπολιμπουρζουαζίας». Τους τελευταίους μήνες βλέπουμε μια νεοφιλελεύθερη προσαρμογή και μερική ιδιωτικοποίηση, τη δημιουργία μιας «ειδικής οικονομικής ζώνης» και παραμέληση μεγάλων δημόσιων επιχειρήσεων (π.χ. της πετρελαϊκής PDVSA).

Δυστυχώς, τα μεταναστευτικά κύματα από τη Λ. Αμερική θα συνεχιστούν, με τις γυναίκες και τα παιδιά στην καρδιά του χάους, των κυκλωμάτων ναρκωτικών και πορνείας. Η κλιματική κρίση γίνεται ισχυρά αισθητή. Συνολικά, εσωτερικές και εξωτερικές αντιφάσεις «εξαντλούν» τις προοδευτικές εμπειρίες.

Πως έχει επηρεάσει ο

ανταγωνισμός ΗΠΑ - Κίνας;

Ίσως ένα τμήμα της Ουάσινγκτον θέλει να επανεπενδύσει στην περιοχή, προσπαθώντας να περιορίσουν την Κίνα, σύμφωνα και με την πολιτική Μπάιντεν, διατηρώντας την πολιτική των «θεσμικών πραξικοπημάτων», την ανένδοτη επιθετικότητα ενάντια στη Βενεζουέλα, το εμπάργκο στην Κούβα και ένα πυκνό δίκτυο στρατιωτικών βάσεων, τον ρόλο του ΟΑΣ (Οργανισμός Αμερικάνικων Κρατών) ή την ανάπτυξη του 4^{ου} Στόλου. Η Κίνα ανταγωνίζεται τις ΗΠΑ στην ιστορική «αυλή» τους. Έχει ξεπεράσει την ΕΕ ως δεύτερος μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της υπο-ηπείρου. Είναι ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της Βραζιλίας και της Χιλής και δεύτερη σε όγκο εμπορικών συναλλαγών με το Μεξικό, που συνδέεται με τις ΗΠΑ με συνθήκη ελεύθερου εμπορίου. Σχεδιάζει επιπρόσθετες επενδύσεις 250 δισ. δολαρίων μέχρι το 2025 στη Λ. Αμερική, για έλεγχο πρώτων υλών, αγορών και επιχειρήσεων-κλειδιά.

Αναμένονται αλλαγές από τον Μπάιντεν στην πολιτική των ΗΠΑ στη Λ. Αμερική;

Δεν πρέπει να υπάρχουν αυταπάτες. Οι ΗΠΑ είναι αποφασισμένες να ανακτήσουν τον έλεγχό τους στη Λ. Αμερική ενάντια στη Κίνα, είναι κεντρικό γεωστρατηγικό θέμα γι' αυτές. Βασίζονται σε «φιλικές» κυβερνήσεις της Χιλής, Βραζιλίας και Κολομβίας, με την τελευταία βασικό προγεφύρωμά τους (και στρατιωτικά). Με την αλλαγή εξουσία στο Μεξικό, την επιστροφή του MAS στη Βολιβία και του Λούλα στην Βραζιλία, αυτά τα σχέδια εξασθενούν. Αλλά δεν υπάρχει καμιά βεβαιότητα, όταν η οικονομική κρίση και η πανδημία εξελίσσονται και κάθε χώρα, αντί να προσβλέπει σε προοδευτικές περιφερειακές συνεργασίες, παλεύει για τον εαυτό της.

Έναντι της νεοφιλελεύθερης καταστροφής, η οικονομική αποτελεσματικότητα ανήκει στο στρατόπεδο των προοδευτικών;

Η Δεξιά δείχνει είναι μια απόλυτη οικονομική αποτυχία, όπως ο Μάκρι στην Αργεντινή. Αυτό ανοίγει την πόρτα στην επιστροφή του *progresismo*. Είναι πρόβλημα για τις κυρίαρχες τάξεις, σε περιόδους βαθιάς κρίσης και πανδημίας: η Δεξιά δεν ενσαρκώνει αξιόπιστη εναλλακτική, εγγύηση σταθερότητας για το κεφάλαιο, καθώς όπου έρχεται στην εξουσία αντιμετωπίζει μεγάλες κινητοποιήσεις. Ωστόσο, ένας ύστερος *progresismo* δεν είναι εγγύηση ανάπτυξης και σταθερότητας, σε περίοδο ισχυρών αναταραχών. Το διακύβευμα είναι εδώ: ριζοσπαστικές εναλλακτικές, σε μια μετα-καπιταλιστική δημοκρατική προοπτική ή πολλαπλασιασμός φαινομένων όπως ο Μπολσοναρισμός.

Με την παράδοση της Γερμανίας στις 8 Μαΐου και της Ιαπωνίας στις 2 Σεπτεμβρίου 1945 κλείνει η αυλαία του πιο καταστροφικού πολέμου που έχει γνωρίσει μέχρι σήμερα η ανθρωπότητα. Με ανοιχτές τις πληγές του Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου, την 1η Σεπτεμβρίου 1939 ξεσπάει ο Β΄ Παγκόσμιος σκορπίζοντας ξανά θάνατο και εξαθλίωση στους εργαζομένους και τα φτωχά λαϊκά στρώματα. Περίπου 50 εκ. άνθρωποι θα χάσουν τη ζωή τους, η πλειοψηφία άμαχοι. Χώρες μετατράπηκαν σε ερείπια, πόλεις και χωριά ισοπεδώθηκαν. Το βιολογικό επίπεδο και οι συνθήκες ζωής των εργαζομένων θα καταρρακωθούν. Η βαρβαρότητα των ιμπεριαλιστών

(στρατόπεδα συγκέντρωσης, θάλαμοι αερίων, ατομική βόμβα σε Χιροσίμα και Ναγκασάκι, σφαγές αποικιακών λαών κ.ά.) ανέδειξε σε όλο της το μεγαλείο τη σήψη του καπιταλιστικού συστήματος.

Οι αιτίες

Σε αντίθεση με το επίσημο δόγμα του «τρελού Χίτλερ», τα αίτια του Β΄ΠΠ βρίσκονται στις εκρηκτικές εσωτερικές αντιφάσεις του καπιταλιστικού/ιμπεριαλιστικού συστήματος. Μετά τον Α΄ΠΠ, παρά την τεράστια καταστροφή κεφαλαίων και παραγωγικών δυνάμεων, η παγκόσμια οικονομία βυθίζεται σε ένα μακρύ κύμα κάμψης (κραχ 1929, κρίση 1938). Η Συνθήκη των Βερσαλλιών (1919) είχε

Το τέλος του Β΄

κάνει την κομματιασμένη Ευρώπη ένα τρελοκομείο. Η αδυναμία αντιμετώπισης της κρίσης, η όξυνση των ενδοϊμπεριαλιστικών ανταγωνισμών για το μοίρασμα του κόσμου, αλλά και η ανάγκη να χτυπηθεί το εργατικό κίνημα και το γραφειοκρατικό εκφυλισμένο εργατικό κράτος της ΕΣΣΔ, οδήγησαν στον Β΄ ΠΠ.

Ο φασισμός και ο ναζισμός, που εμφανίζονται τη δεκαετία του 1920 μέχρι να φτάσουμε στην άνοδο του Χίτλερ στην εξουσία το 1933, ήταν αποτέλεσμα αυτής της βαθιάς κρίσης, καθώς και των ηττών του εργατικού κινήματος και των επαναστατικών αγώνων. Εκφράζουν την αποσύνθεση της αστικής δημοκρατίας, που δεν μπορεί πλέον να αποτελέσει αποτελεσματικό πλαίσιο διακυβέρνησης και κυρίως πειθάρχησης της εργατικής τάξης. Την ανάγκη της αστικής τάξης, ιδιαίτερα στις ιμπεριαλιστικές χώρες, να τσακίσει το εργατικό κίνημα και τις οργανώσεις του.

Το εργατικό κίνημα

Είναι μύθος ότι ο πόλεμος από την πλευρά των «δημοκρατών» ιμπεριαλιστών Συμμάχων (ΗΠΑ, Βρετανία, Γαλλία) ήταν αντιφασιστικός. Η πορεία των επιχειρήσεων δεν καθοριζόταν από αμιγώς στρατιωτικές απαιτήσεις αλλά και από την κτηνώδη καταπίεσή

που ασκούσαν στους λαούς των αποικιών, το μοίρασμα σφαιρών επιρροής και, κυρίως, την αγωνία τους να μην ξεπηδήσει από τα ερείπια του πολέμου η σοσιαλιστική επανάσταση. Ταυτόχρονα, δίπλα στην ενδοϊμπεριαλιστική σύγκρουση και τους αποικιακούς πολέμους, ο Β΄ΠΠ είχε και ένα νέο, καθοριστικό στοιχείο, την ύπαρξη της ΕΣΣΔ και τη γιγάντια σύγκρουσή της με τον γερμανικό ιμπεριαλισμό. Αυτά καθόρισαν το νόημα των συνόδων σε Τεχεράνη και Πάλτα.

Το εργατικό κίνημα είχε μπει στη δίνη χτυπημένο και απροετοίμαστο, με συντριπτική ευθύνη του Σταλινισμού και της Σοσιαλδημοκρατίας, των δύο ρεφορμιστικών ρευμάτων που το έλεγχαν ασφυκτικά. Οι Σοσιαλδημοκράτες, μετά την προδοσία του επαναστατικού κύματος 1917-23, έμπαιναν όλο και πιο ανοιχτά στην υπηρεσία της μπουρζουαζίας και του ιμπεριαλισμού. Ο Σταλινισμός πετσόκοψε τις επαναστάσεις του Μεσοπολέμου (Κίνα 1925-27, Ισπανία 1936 κ.ά.) και βέβαια με την εγκληματική πολιτική του «σοσιαλφασισμού» (άρνηση ενιαίου μετώπου) επέτρεψε στον Χίτλερ να πάρει την εξουσία χωρίς μάχη. Αφού είχε εκφυλίσει ιδεολογικά τα ΚΚ (θεωρία των σταδίων, σοσιαλισμός σε μία μόνο χώρα κ.λπ.), προχώρησε στην ταξική συνεργασία των Λαϊκών Με-

Θεολόγος Ψαραδέλλης (1943-2021)

Τα ξημερώματα της Δευτέρας 12/4/2021 έφυγε από κοντά μας σε ηλικία 78 ετών ο σύντροφος Θεολόγος Ψαραδέλλης, που αγωνίστηκε σ' όλη του τη ζωή για την υπόθεση του επαναστατικού μαρξισμού/τροτσκισμού και την επικράτηση του σοσιαλισμού. Ο σ. Θεολόγος ήταν ένας αγωνιστής που άφησε τα ίχνη του στην ιστορία του εργατικού, επαναστατικού και κομμουνιστικού κινήματος.

Από πολύ μικρός γνώρισε την εκμετάλλευση, την καταπίεση και τις διώξεις στα δύσκολα μετεμφυλιακά χρόνια. Εργάτης υφαντουργός/μηχανικός αρχικά, γρήγορα μεταπήδησε στην τυπογραφία/λιθογραφία, όπου ασχολήθηκε με το συνδικαλισμό μέσα από τις γραμμές του σωματίου λιθογράφων –αυτό το υποδειγματικό σχολείο των εργαζομένων–, που τότε και για μια ολόκληρη περίοδο βρισκόταν στα χέρια των τροτσκιστών.

Νέος ήρθε σε επαφή με τις ιδέες της αριστεράς, οργανώθηκε στη Νεολαία Λαμπράκη –αυτής της πολύ μαζικής νεολαιίστικης οργάνωσης– και μάλιστα για ένα διάστημα (1965-67) διετέλεσε και γραμματέας του τομέα Ψυχικού, Χαλανδρίου, Χολαργού. Με την επιβολή της Δικτατορίας της 21ης Απριλίου 1967, ο σ. Θεολόγος θα συμμετάσχει στον αγώνα ενάντια στην στρατιωτική χούντα μέσα από τις γραμμές των ΔΕΑ (προήλθαν από το ΚΔΚΕ). Θα συλλη-

φθεί, για πρώτη φορά, λίγους μήνες μετά το πραξικόπημα αλλά θα απελευθερωθεί το Δεκέμβριο του ίδιου έτους με την πρώτη αμνηστία που έδωσε ο Παπαδόπουλος (κυρίως για να αμνηστευτούν όσοι είχαν συμμετάσχει στο αντιπραξικόπημα του βασιλιά). Μετά την αμνηστευσή του, ο σ. Θεολόγος θα συνεχίσει τον αγώνα ενάντια στη δικτατορία, θα συλληφθεί το Μάιο του 1969 μαζί με τον Γ. Φελέκη και άλλους αγωνιστές/στρίες και θα γνωρίσει τα βασανιστήρια για πολλές μέρες στο Α.Τ. Νέας Φιλαδέλφειας.

Απ' εδώ αρχίζει μια «απίστευτη» και οδυνηρή περιπέτεια του σ. Ψαραδέλλη, που μόνο λίγοι άνθρωποι θα μπορούσαν να την ζήσουν. Με λίγα λόγια, αυτός ο θαρραλέος αγωνιστής, κατόρθωσε να αποδράσει από το αστυνομικό τμήμα όπου κρατούνταν, να φτάσει στη Μυτιλήνη και από 'κει με βάρκα να φτάσει στα τουρκικά παράλια, όπου τον συνέλαβε η τουρκική αστυνομία και τον έκλεισαν σ' ένα στρατόπεδο στην Ανατολία. Απόδρασε και από εκεί, συνελήφθη και πάλι στα τουρκοβουλγαρικά σύνορα, οπότε και πάλι τον επέστρεψαν στο στρατόπεδο της Ανατολίας. Σύντομα θα αποδράσει και πάλι και θα κατορθώσει με περιπετιώδη τρόπο να φτάσει στη Βουλγαρία, όπου παραδόθηκε στον στρατό και ζήτησε πολιτικό άσυλο. Η βουλγαρική αστυνομία τον έκλεισε σε κάποια φυλακή της Σόφιας και τον παρέδωσε

για ανάκριση –ίσως για κακή του μοίρα– σ' ένα ελληνικό στέλεχος του ΚΚΕ. Όταν έγινε γνωστό ότι Θ. Ψαραδέλλης ήταν τροτσκιστής τον παρέδωσαν με χειροπέδες στην ελληνική χούντα (όπως είχε κάνει ο πατερούλης τους Στάλιν, που παρέδωσε όσους γερμανούς κομμουνιστές είχαν καταφύγει στην ΕΣΣΔ για να σωθούν, στον Χίτλερ!), αφού του είπαν ψέματα ότι θα τον έστελναν σε κάποιο βουλγάρικο χωριό. Κατά την επιστροφή του στην Ελλάδα απόδρασε και πάλι, αλλά έχοντας χάσει τον προσανατολισμό του, περιπλανώμενος στα χωριά του Έβρου και αφάνταστα ταλαιπωρημένος συνελήφθη σε ένα από αυτά. Το στρατοδικείο τον καταδίκασε σε 13,5 χρόνια κάθειρξη, μεταφέρθηκε στη φυλακές αρχικά Κορυδαλλού και αργότερα της Αίγινας, από όπου και αποφυλακίστηκε λόγω ανηκέστου βλάβης της υγείας του, αφού έκατσε για 3,5 χρόνια και στις δύο φυλακές.

Μέσα στη Φυλακή, ο Θεολόγος Ψαραδέλλης ήταν μέλος της πολυάριθμης ομάδας των τροτσκιστών, και δεν έκανε ποτέ πίσω απέναντι στις βρωμιές, στις συκοφαντίες και στις απειλές των σταλινικών (την πλειοψηφία στις φυλακές την είχε το τότε ΚΚΕ εσ.). Παντού και πάντοτε με το χαμόγελο, αυτός ο αγωνιστής της δράσης δεν είχε καμφθεί καθόλου από τις τρομερές περιπέτειες που είχε περάσει. Ακόμη και στο στρατοδικείο, όταν οι στρα-

τοδίκες του «επισήμαναν» (αυτή την «επισήμανση» την έκαναν σε όλους τους τροτσκιστές) ότι τον είχαν παραδώσει οι «σύντροφοι» του, ο σ. Ψαραδέλλης έδωσε την γνωστή απάντηση που έδιναν όλοι οι τροτσκιστές τότε: «Τις διαφορές μεταξύ του επαναστατικού κινήματος και της βουλγαρικής γραφειοκρατίας, θα τις λύσει το ελληνικό και το βουλγαρικό προλεταριάτο. Εσένα δεν σου πέφτει λόγος!».

Βγαίνοντας από την φυλακή, ο σ. Ψαραδέλλης και φοβούμενος μήπως συλληφθεί και κλειστεί και πάλι στη φυλακή, θα φύγει με πλαστό διαβατήριο – και μέσω Γιουγκοσλαβίας, Ιταλίας και με τη βοήθεια των συντρόφων του γαλλικού τμήματος της 4ης Διεθνούς (LCR) θα φτάσει στη Γαλλία, όπου θα του δοθεί πολιτικό άσυλο. Εκεί θα γίνει μέλος του γαλλικού τμήματος και της ομάδας Κομμουνισμός, που αποτελούνταν από έλληνες αγωνιστές και εξέδιδε το περιοδικό με τον τίτλο της ομάδας, το οποίο περιείχε άρθρα για την κατάσταση στην Ελλάδα, το διεθνές κίνημα και βέβαια για την 4 Διεθνή.

Μετά την πτώση της χούντα θα επιστρέψει στην Ελλάδα, τον Σεπτέμβριο του 1974, θα οργανωθεί στην μικρή τροτσκιστική οργάνωση ΣΣΕ (Σοσιαλιστική Επαναστατική Ένωση), που είχε κορυφαίο στέλεχος τον Γιάννη Βερούχη. Η γρήγορη ενδυνάμωση της ΟΚΔΕ θα απορροφήσει σχεδόν όλα τα μέλη της, όπως και των άλλων

Παγκόσμιου Πολέμου

τώπων και μετά στο επαίσχυντο σύμφωνο Ρίμπεντροπ-Μολότοφ.

Αυτές οι ήττες του εργατικού κινήματος έκαναν τον πόλεμο αναπόφευκτο, επιτρέποντας ιδιαίτερα στον γερμανικό ιμπεριαλισμό να αναπτύξει στρατεύματα στην Ευρώπη, να απειλήσει σοβαρά την ΕΣΣΔ. Παρά τα σταλινικά εγκλήματα και λάθη (αποδεκατισμός Κόκκινου Στρατού και της σοβιετικής κοινωνίας στις εκκαθαρίσεις και Δίκες της Μόσχας κ.ά.), αυτή σώθηκε χάρη στον ηρωισμό των μαζών της, που υπεράσπιζαν τις κατακτήσεις της Οκτωβριανής Επανάστασης.

Αντί να αναδείξουν τον ιμπεριαλιστικό-ληστρικό χαρακτήρα του πολέμου, σοσιαλ-δημοκράτες και σταλινικοί τον εξωράιζαν ως σύγκρουση φασισμού και δημοκρατίας, στέλνοντας τους εργάτες κρέας στα κανόνια. Οι σταλινικοί εκμεταλλεύτηκαν το ότι η ΕΣΣΔ, που ασκούσε τεράστια αίγλη στις μάζες, βρέθηκε στο στρατόπεδο των Συμμάχων. Έτσι δημιουργήθηκαν πρόσθετες δυσκολίες, ώστε τα κινήματα αντίστασης να απεγκλωβιστούν από την σταλινική μέγγενη, προς μια διεθνιστική, επαναστατική σοσιαλιστική διέξοδο όσο πλησίαζε το τέλος του πολέμου. Μόνο σε σύγκρουση με το Κρεμλίνο, η επανάσταση προχώρησε νικηφόρα σε χώρες όπως η Αλβανία και η Γιουγκοσλαβία, αλλά οι δυνατότητές της μπλοκαρίστηκαν τραγικά σε Ελλάδα, Γαλλία, Ιταλία.

Η 4^η Διεθνής, παρά τις πολύ μικρές δυνάμεις της και τη συνδυασμένη καταστολή αστών και σταλινικών, θα κρατήσει ψηλά το

λάβaro του Επαναστατικού Μαρξισμού, θα καλέσει τους εργάτες να μετατρέψουν τον ιμπεριαλιστικό πόλεμο σε εμφύλιο/ταξικό, παράλληλα με την υπεράσπιση της ΕΣΣΔ.

Το τέλος του Β'ΠΠ σηματοδοτεί κολοσσιαίες αλλαγές. Υφαίνεται το μεταπολεμικό στάτους κβο. Ο κόσμος μοιράζεται σε ζώνες επιρροής. Εδραιώνεται η ηγεμονία του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού, εγκαινιάζεται ο Ψυχρός Πόλεμος (διαίρεση Γερμανίας κ.ά.), ενώ αρχίζει η αλματώδης ανάπτυξη της αποικιακής επανάστασης (Κίνα 1949 κι έπειτα). Θα ξεκινήσει ένα μακρύ κύμα ανάπτυξης, μια οικονομική «άνθιση». Αυτή όμως όχι μόνο δεν δείχνει τη ζωτικότητα του καπιταλισμού, αλλά υπογραμμίζει το τρομακτικό ιστορικό και ανθρώπινο τίμημα (τεράστια καταστροφή παραγωγικών δυνάμεων, εκατομμύρια νεκρών) και τις μεγάλες ήττες της εργατικής τάξης που απαιτήθηκαν γι' αυτό.

«Ο καπιταλισμός γεννά τον πόλεμο όπως το σύννεφο την μπόρα» (Λένιν). Σήμερα, τα σύννεφα πυκνώνουν ξανά, όσο βαθαίνει η οικονομική κρίση και οξύνονται οι αντιφάσεις του συστήματος. Με τη σύγκρουση ΗΠΑ-Κίνας ως κεντρικό άξονα, ο πόλεμος απειλεί να σαρώσει την ανθρωπότητα. Περιφερειακές συγκρούσεις μεταξύ των μεγάλων δυνάμεων της εποχής μας εντείνονται. Ο μόνος δρόμος ενάντια σε νέους ολέθρους, είναι η πάλη για μια άλλη κοινωνία. Το σύνθημα «σοσιαλισμός ή θάνατος» έχει γίνει πιο επίκαιρο από ποτέ.

■ Αλέξης Μ.

μικρών τροτσικιστικών ομάδων που αναφέρονταν στην Ενιαία Γραμματεία της 4ης Διεθνούς. Ο σ. Θεολόγος θα αποχωρήσει από την ΟΚΔΕ στα τέλη του 1978, μαζί με την αποχώρηση μιας μεγάλης ομάδας που προέρχονταν κυρίως από το ΚΕΜ, μετά την αποτυχημένη ενοποίηση που είχε γίνει 1 χρόνο νωρίτερα. Από τότε ο σ. Ψαραδέλης παρέμεινε ανένταχτος, αλλά τότε δεν απομακρύνθηκε από το χώρο του τροτσικισμού και της 4ης Διεθνούς. Σ' αυτή τη στάση του ίσως να έπαιξε σημαντικό ρόλο και η επιδείνωση της υγείας του (από πολύ νωρίς ήταν συνταξιούχος για υγειονομικούς λόγους).

Το καλοκαίρι του 2002 συνελήφθηκε με την κατηγορία του μέλους της «17 Νοέμβρη» και συμμετοχής σε ληστεία Τράπεζας και παραπέμφθηκε σε δίκη. Χάρη στην πολύ μεγάλη καμπάνια που έκανε η Διεθνής, την παρουσία του Αλέν Κριβίν –ευρωβουλευτής τότε– που κατέθεσε σαν μάρτυρας υπεράσπισης στο δικαστήριο (είχε έρθει και πριν τη δίκη και έδωσε σε μια εκδήλωση συνέντευξη τύπου), αλλά

και την βοήθεια που του παρείχε η ΟΚΔΕ (ο Σωφρόνης Παπαδόπουλος κατέθεσε σαν μάρτυρας υπεράσπισης) αθωώθηκε.

Ο Θ. Ψαραδέλλης ήταν ένας θαρραλέος αγωνιστής, που σίγουρα αφήνει πίσω του μια ένδοξη παρακαταθήκη για τις νεότερες γενιές των προλεταριακών αγωνιστών. Όσοι τον γνωρίσαμε από κοντά θα τον θυμόμαστε και θα τον τιμούμε για πάντα. Καλό σου ταξίδι σύντροφε.

Σύμφωνα με την επιθυμία του ίδιου και της οικογένειάς του, ο σ. Θ. Ψαραδέλλης θα αποτεφρωθεί και αργότερα θα γίνει μια εκδήλωση για τους αγώνες και την μνήμη του.

Η ΟΚΔΕ εκφράζει τα βαθιά της συλλυπητήρια στη γυναίκα του Νάντια, στα παιδιά του, στους συγγενείς του, τους φίλους του και τη μεγάλη οικογένειά του, την εργατική τάξη.

ΟΚΔΕ, 13 Απρ. 2021

Για τα 150 χρόνια από την Κομμούνα του Παρισιού (μέρος Γ': Τα Διδάγματα) > συνέχεια από τη σελ. 16

Λουίζ Μισέλ, που κραύγασε ενώπιον του στρατοδικείου «Δεν θέλω να με υπερασπιστώ, δεν θέλω να με υπερασπιστούν. Ανήκω ολόκληρη στην κοινωνική επανάσταση και δηλώνω ότι αποδέχομαι την ακέραια ευθύνη για όλες μου τις πράξεις... Εφόσον φαίνεται ότι κάθε καρδιά που χτυπά για την ελευθερία έχει δικαίωμα σε λίγο μολύβι, ζητάω και εγώ το μερίδιό μου. Εάν με αφήσετε να ζήσω δεν θα σταματήσω να κραυγάζω εκδίκηση...»

Η στρατιωτική πάλη της Κομμούνας

Είναι δυνατόν να είχε νικήσει η Κομμούνα? Δεν το γνωρίζουμε. Ήταν, όμως, σίγουρα δυνατόν να ζήσει περισσότερο και να απλώσει τα φτερά της εκτός Παρισιού. Η κυβέρνηση των Βερσαλλιών διέθετε στην αρχή της επανάστασης περί τα 40 χιλιάδες στρατιώτες, εκ των οποίων μέρος είχε αποδειχθεί ευπαθές στην επαφή του με την επανάσταση, ενώ η Κομμούνα διέθετε 300 χιλιάδες άνδρες. Μόνο μετά τις 10 Μάη, δηλαδή την υπογραφή της συνθήκης ειρήνης με την Γερμανία μπόρεσε να αυξηθεί ο στρατός των Βερσαλλιών σε 130 χιλιάδες άνδρες έμπιστους, ποτισμένους με χρήμα, αντεπαναστατική προπαγάνδα, με περασμένη από το κόκκινο στελέχωση.

Ακόμα, η κυβέρνηση των Βερσαλλιών δεν είχε την ενεργό στήριξη των υπόλοιπων γαλλικών πόλεων. Σε αντίθεση με τον Ιούνιο του 1848, δεν υπήρξε καμία ανταπόκριση όταν κάλεσε εθελοντές από τις εθνικές φρουρές των άλλων πόλεων. Μάλιστα, η πλειοψηφία των δημοτικών συμβούλων, ρεπουμπλικανικής απόχρωσης, την απειλήσαν ότι θα συγκροτούσαν μία τρίτη κυβέρνηση με έδρα την Μπορντό, εάν δεν προσπαθούσε να επιλύσει ειρηνικά την διαμάχη. Η Γαλλία παρατηρούσε την μονομαχία των δύο κυβερνήσεων, χωρίς να παίρνει θερμά το μέρος καμίας πλευράς, με την κυβέρνηση των Βερσαλλιών να έχει τον ντε φάκτο έλεγχο, ωστόσο της επικράτειας.

Δεν είναι αλήθεια ότι η Κομμούνα δεν επιχείρησε να σπάσει τον αποκλεισμό της. Το προσπάθησε την νύχτα της 2 με 3 Απρίλη, όταν έγινε μία στρατιωτική έξοδος περίπου 40 χιλιάδων ανδρών, που έφτασαν έξι χιλιόμετρα από τις Βερσαλλίες. Ωστόσο, τελικά απέτυχαν και μετά τις 11 Απρίλη άρχισε η αντεπίθεση των Βερσαλλιών στα προάστια του Παρισιού, που θα κορυφωθεί με την εισβολή τους στην πόλη, από μία αφύλαχτη πύλη, στις 21 Μαΐου. Η τελευταία έκκληση της Κομμούνας ήταν προς τους στρατιώτες των Βερσαλλιών στις 23 Μάη: «*Πράξτε όπως οι αδελφοί σας στις 18 Μάρτη... Αφήστε τους αριστοκράτες, τους προνομιούχους, τους σφαγείς της ανθρωπότητας να αμυνθούν μόνοι. Εγκαταλείψτε τις γραμμές σας... Ελάτε σε εμάς... Θα σας υποδεχτούμε αδελφικά και με χαρά...*».

Η επαναστατική ηγεσία

Αν η εθνοφρουρά βάδιζε τις πρώτες μέρες μετά τις 18 Μάρτη στις Βερσαλλίες, τα πράγματα θα είχαν εξελιχθεί κάπως διαφορετικά. Τα λάθη τακτικής, οι ανεπάρκειες του οικονομικού προγράμματος, η απουσία προσπάθειας σχηματισμού κοινωνικών συμμαχιών, δεν οδηγούν παρά σε ένα συμπέρασμα: οι επαναστάσεις χρειάζονται ηγεσίες έμπειρες, αποφασισμένες, δομημένες προγραμματικά και οργανωτικά. Η ηγεσίες αυτές δεν περιορίζονται σε ορισμένες κεφαλές όπως ο φημισμένος επαναστάτης Μπλανκί, που αν το τυχαίο της ιστορίας δεν είχε ορίσει να απαχθεί από τον Θιερσό, μάλλον θα είχε καταφέρει να ωθήσει νωρίτερα την εθνοφρουρά σε μία αποφασιστική πολεμική έξοδο.

Η ηγεσία περιλαμβάνει πολυάριθμους αγωνιστές και στελέχη του εργατικού κινήματος, τις δομές τους και τα κόμματά τους. Γιατί ακόμα και εάν η κατάλληλη στιγμή στρατιωτικής εξόδου διέφευγε των κεφαλών, η επανάσταση μπορούσε να παλέψει, μέσα και έξω από το Παρίσι, με το ταξικό της πρόγραμμα, μεταξύ άλλων με τον έλεγχο της Τράπεζας της Γαλλίας, την βαριά φορολογία των πλουσίων, την ακύρωση των φόρων για τον λαό, την ακύρωση των χρεών των γεωργών, την αναδιοργάνωση της παραγωγής του Παρισιού για την πολεμική προσπάθεια.

Τέλος, η μεγαλοφυχία της Κομμούνας ως προς τους αντιπάλους της αποδείχτηκε επίσης ένα από τα αδυνάμιά της σημεία. Στον πρώτο της λόγο, μετά την επιστροφή της από την εξορία, η Λουίζ Μισέλ θα δηλώσει «*Ημασταν γενναιόδωροι, δεν θα ήμαστε εφεξής. Μας ξεριζώσατε την καρδιά, τόσο το καλύτερο. Θα είμαστε αδυσώπητοι!*»! Η συνειδητοποίηση της βαρβαρότητας των αστικών τάξεων ενώπιον της κοινωνικής επανάστασης και της ανάγκης για το εργατικό κίνημα να προετοιμαστεί καταλλήλως, θα μείνει ένα πικρό και πολύτιμο μάθημα για το εργατικό κίνημα εφεξής...

Για τα 150 χρόνια από την Κομμούνα του Παρισιού

μέρος Γ': Τα Διδάγματα

■ Κωνσταντίνος Σηφάκης

Η Παρισινή Κομμούνα υψώθηκε σ' ένα παγκόσμιας ακτινοβολίας σύμβολο του εργατικού κινήματος, όχι μόνο για τον αφάνταστο ηρωισμό της ή για την αιματοβαμμένη μοίρα της, αλλά γιατί υλοποίησε την ιστορική προοπτική του εργατικού κινήματος. Από αυτήν την πρώτη εμπειρία αντλήθηκαν και αντλούνται έως τις μέρες μας πολύτιμα συμπεράσματα.

Κοινωνικές συμμαχίες της εργατικής τάξης

Εξαιρετικής σημασίας είναι τα συμπεράσματα σχετικά με τις κοινωνικές συμμαχίες της εργατικής τάξης. Η τραγική μοίρα της παρισινής επανάστασης καθορίστηκε από μία ανισομερή ανάπτυξη των συμμαχιών της. Την ίδια στιγμή που εντός του Παρισιού τα μικροαστικά στρώματα συμάχησαν με την εργατική τάξη, στο εθνικό επίπεδο η κυβέρνηση της Κομμούνας δεν κατάφερε να προσεταιριστεί τις αγροτικές μάζες και τα μικροαστικά στρώματα των άλλων πόλεων. Η πρώτη επιτυχία της επέτρεψε να κατακτήσει την εξουσία στο Παρίσι, η δεύτερη της επέβαλλε την ήττα σε εθνικό επίπεδο. Έτσι, η συμμαχία με τα μικροαστικά στρώματα της πόλης και της υπαίθρου θα αποδειχτεί ζήτημα ζωής ή θανάτου και υπό αυτό το πρίσμα θα εξεταστεί στην συνέχεια από το εργατικό κίνημα.

Δεν είναι αλήθεια ότι η ηγεσία της παρισινής επανάστασης αγνοούσε πλήρως την σημασία των συμμαχιών αυτών. Όμως, η περικύκλωση του Παρισιού από το στρατό των Βερσαλλιών, δεν επέτρεψε μία σταθερή επαφή με την υπόλοιπη Γαλλία. Την μοναδική φορά που απευθύνθηκε στους χωρικούς ήταν στα μέσα Απρίλη, όταν τύπωσε 100 χιλιάδες αντίτυπα μίας προκήρυξης, που έστειλε με αερόστατα εκτός Παρισιού και γράφει μεταξύ άλλων: «Αδελφέ σε εξαπατούν. Τα συμφέρόντά μας είναι τα ίδια... Είμαστε ακόμα και πάντα, εσύ και εγώ δουλοπάροικοι της εξαθλίωσης.... εδώ και έναν αιώνα, αγρότη, φτωχέ αγρεργάτη σου επαναλαμβάνουν ότι η ιδιοκτησία είναι το ιερό προϊόν της εργασίας .... Ορίστε γέρασες. Δούλευες μία ζωή...αν ήταν αλήθεια.... θα κατείχες το μικρό αυτό σπίτι, το όνειρο μίας ζωής....ή το κατέχεις έχοντας ένα χρέος που σε εξουθενώνει .... Το Παρίσι θέλει όλο το βάρος της φορολογίας να πέσει στους πλούσιους... το Παρίσι θέλει να μην υπάρχουν πλέον αξιώματα με 20-30-100 χιλιάδες φράγκα... αυτό που το Παρίσι θέλει, στο τέλος της γραφής, είναι η γη στον χωρικό, τα εργαλεία στο εργάτη, και εργασία για όλους...Όχι πλέον εργασία χωρίς ξεκούραση, όχι ξεκούραση χωρίς εργασία». Η απεύθυνση αυτή δεν επαναλήφθηκε ούτε από το Παρίσι, ούτε από το εργατικό κίνημα των άλλων μεγάλων πόλεων.

Εργατική κυβέρνηση και δομές εξουσίας

Η Κομμούνα αναλύθηκε ως παράδειγμα ή προσχέδιο μίας εργατικής κυβέρνησης, μίας εργατικής εξουσίας. Διάφορες όψεις έχουν αναλυθεί και αναδειχθεί από τους Μαρξ και Ένγκελς και την Α' Διεθνή, μεταξύ των οποίων η συγκέντρωση νομοθετικών και εκτελεστικών λειτουργιών στο συμβούλιο της Κομμούνας,

η κατάργηση του τακτικού στρατού και η αντικατάστασή του από τον οπλισμένο λαό με αιρετούς αξιωματικούς, ο περιορισμός της τακτικής υπαλληλίας και των απολαβών της με την θέσπιση ανώτατου μισθού, η εκλογή των δικαστών, η ανακλητότητα όλων των αιρετών, η έννοια της κατηγορηματικής πολιτικής εντολής και εκλογής.

Τα παραπάνω συνοδεύονταν και βασιζόνταν στην αυτενέργεια και αυτοοργάνωση των μαζών. Σχεδόν το σύνολο των εκκλησιών στο Παρίσι μετατράπηκαν σε έδρες συνελεύσεων γειτονίας, επαναστατικών ομίλων και κάθε είδους οργάνου αυτοοργάνωσης. Εκεί συζητούνταν όσα απασχολούσαν το συμβούλιο της Κομμούνας, εκδιδόταν ψηφίσματα, επεξεργάζονταν θέσεις που μεταφέρονταν στο συμβούλιο της Κομμούνας. Λαμβάνονταν αποφάσεις πρακτικές για επανалειτουργία επιχειρήσεων, για τον επισιτισμό, την άμυνα, την αστυνόμευση και για πολλά άλλα.

Ωστόσο, το εκλεγμένο, από γενική ανδρική ψηφοφορία, συμβούλιο της Κομμούνας δεν δεσμευόταν από τις αποφάσεις των δομών αυτών, καθώς δεν υπήρχε ανάμεσά τους κανένας θεσμικός δεσμός. Μόνο η δομή της Εθνοφρουράς θα παρουσιάσει έναν τέτοιο χαρακτήρα, καθώς η ηγεσία της σε όλα τα επίπεδα εκλεγόταν και ανακαλούταν από τα κατώτερα όργανα. Έτσι, η παρισινή επανάσταση δεν θα λάβει ποτέ, σε ό,τι αφορά τις δομές εξουσίας, τον συνεκτικό και ισορροπημένο χαρακτήρα του σοβιετικού υποδείγματος. Ωστόσο, θα ήταν ανακριβές να συμπεράνουμε ότι δεν πρότεινε ένα σχέδιο πανεθνικής πολιτικής οργάνωσης. Στην διακήρυξή της προς το γαλλικό λαό στις 19 Απρίλη, πρότεινε την συγκρότηση Κομμούνων, από το πιο μικρό χωριό έως την πλέον μεγάλη πόλη, «των οποίων η ένωση θα πρέπει να εγγυάται την γαλλική ενότητα». Θα επρόκειτο για «μία μεγάλη κεντρική διοίκηση, εκλεγμένη από τις ομοσπονδιοποιημένες κομμούνες». Η όποια θεώρηση της Κομμούνας ως δημοτικής εξέγερσης με τοπικές μόνο αξιώσεις ή ορίζοντα διαστρεβλώνει τον χαρακτήρα της, τις ίδιες της τις προτάσεις και ασφαλώς την δυναμική της.

Οι πολιτικές και εθνικές αποχρώσεις της αστικής τάξης

Η εμπειρία της Κομμούνας επανέλαβε το δίδαγμα της εργατικής εξέγερσης του Ιουνίου του 1848 από την νεοσύστατη Β' Δημοκρατία. Οι ανταγωνιστικές και αντιμαχόμενες πολιτικές μερίδες της αστικής τάξης τείνουν, ενώπιον του κινδύνου ανατροπής της ταξικής τους κυριαρχίας, να παραμερίσουν τις διαφορές τους. Οι διάφορες μοναρχικές τάσεις της Εθνοσυνέλευσης του Φεβρουαρίου του 1871, αλλά και πολλοί ρεπουμπλικάνοι, συνασπίστηκαν ενώπιον της εργατικής απειλής.

Σε ό,τι αφορά τις εθνικές διαφορές, και αυτές αποδείχτηκε ότι είναι δυνατόν να παραμεριστούν. Στις 21 Μάη του 1871, ο Θιερόςός, επικεφαλής της γαλλικής κυβέρνησης απηύθυνε το εξής γράμμα στον Μπίσμαρκ «Ο κύριος Μπίσμαρκ ας παραμείνει ήρεμος.... Εκλιπαρώ τον κύριο Μπίσμαρκ, στο όνομα της διατήρησης της τάξης, να μας αφήσει να εκπληρώσουμε εμείς οι ίδιοι την καταστολή της αντικοινωνικής πειρατείας που έχει για μερικές ημέρες την έδρα της στο Παρίσι. Θα προκαλούσε ζημιά στο κόμμα της τάξης στην Γαλλία, και επομένως στην Ευρώπη, να δράσει κανείς διαφορετικά. Ας στηριχθούν πάνω μας, και η κοινωνική τάξη θα πάρει την εκδίκησή της μέσα στην εβδομάδα».

Επαναστατικό πρόγραμμα

Η Κομμούνα ανέδειξε την αναγκαιότητα ενός ορθά επεξεργασμένου προγράμματος. Παρατίθενται

συχνά τα φιλεργατικά και φιλολαϊκά μέτρα της Κομμούνας, μεταξύ των οποίων η κατάργηση διαφόρων προστίμων και παρακρατήσεων μισθών, η κατάργηση της νυχτερινής εργασίας των αρτεργατών, η κατάργηση των ιδιωτικών γραφείων ευρέσεως εργασίας, η ακύρωση των στεγαστικών ενοικίων των τελευταίων εννέα μηνών γιατί «είναι δίκαιο η ιδιοκτησία να λάβει μέρος στις θυσίες της χώρας», η ευνοϊκή ρύθμιση των χρεών των μικροκαταστηματάρχων. Ωστόσο, δύσκολα γίνονται αντιληπτά ως μέτρα επαναστατικής αλλαγής της οικονομίας.

Η έλλειψη προηγούμενων εμπειριών, ένας κάποιος μικροαστικός σεβασμός της ιδιοκτησίας, η σημαντική ακόμη επιρροή προυντονικών ιδεών και εν τέλει η ποιότητα ορισμένων μελών της ηγεσίας υπονόμισαν την επανάσταση. Το πλέον χτυπητό παράδειγμα είναι η στάση του συμβουλίου της Κομμούνας προς την Τράπεζα της Γαλλίας. Καθόλη την διάρκεια της Κομμούνας η Τράπεζα διατήρησε την ανεξαρτησία της, με αποτέλεσμα να χορηγήσει στην Κομμούνα περί τα 17 εκατομμύρια φράγκα και στην κυβέρνηση των Βερσαλλιών περί τα 315 εκατομμύρια φράγκα. Την ίδια στιγμή, στα χρηματοκιβώτια της στο Παρίσι, υπήρχαν αξίες περίπου 3 δισεκατομμυρίων φράγκων. Η ηγεσία της Κομμούνας εκλιπαρούσε για μικροδάνεια για την πληρωμή της εθνοφρουράς, την ίδια στιγμή που η Τράπεζα είχε ανοίξει τις στρόφιγγες της ρευστότητας στην κυβέρνηση των Βερσαλλιών.

Ακόμα και το περίφημο διάταγμα της 16ης Απρίλη, το οποίο επέτρεψε την επανалειτουργία των εγκαταλειμμένων, από τους ιδιοκτήτες τους, εργαστηρίων, υπό την διεύθυνση των εργατικών συνεταιρισμών, προέβλεπε ότι σε περίπτωση επιστροφής του ιδιοκτήτη θα επιδικαζόταν αποζημίωση για την οριστική εκχώρηση των εργαστηρίων στους συνεταιρισμούς. Στις εβδομάδες που ακολούθησαν υπήρξαν ίσως μερικές δεκάδες επιχειρήσεις που επανалειτουργήσαν υπό εργατική αυτοδιαχείριση και δεκάδες εργατικά σωματεία άρχισαν να οργανώνονται προς αυτήν την κατεύθυνση. Επρόκειτο για ένα διάταγμα, προς την σωστή κατεύθυνση, ωστόσο μετριοπαθές, που αντανακλούσε την σημαντική ακόμα επιρροή των προυντονικών θεωριών, την πλατιά λαϊκή ενότητα εργατικών και μικροαστικών στρωμάτων, τον μικροαστικό χαρακτήρα μέρους της ηγεσίας, την χαμηλή συγκεντροποίηση και την απουσία πολλών μεγάλων βιομηχανικών μονάδων. Ερχόταν πολλάκις σε αντίθεση με τα φλογερά και καθαρά των λαϊκών μαζών στις δομές αυτοοργάνωσης: «για εμάς τους υπόλοιπους, η κοινωνική πληγή που πρέπει πρώτα να κλείσει είναι αυτή των αφεντικών, που εκμεταλλεύονται τον εργάτη και πλουτίζουν από τον ιδρώτα του», «Η μέρα της δικαιοσύνης φθάνει με μεγάλα βήματα... τα εργαστήρια μέσα στα οποία σας στοιβάζουν θα σας ανήκουν. Τα εργαλεία που σας βάζουν στα χέρια θα σας ανήκουν.. το κέρδος που προκύπτει από τις προσπάθειές σας θα μοιράζεται μεταξύ σας...Γυναικές ασθενικές, θα τραφέτε, θα ντυθείτε...».

Απόρροια των προγραμματικών αδυναμιών η ανάδειξη αρκετών επικεφαλής, χωρίς συναίσθηση των διακυβευμάτων. Μεταξύ των 80 εκλεγμένων της κομμούνας, οκτώ εκ των οποίων έδωσαν την ζωή τους στην μάχη, συνελήφθησαν και δικάστηκαν 22 άτομα -οι υπόλοιποι κατάφεραν να διαφύγουν. Ενώπιον των στρατοδικείων, η πλειοψηφία αρνήθηκε να υπερασπίσει τις πράξεις τους και την συμμετοχή τους, καταδικάζοντας πολλάκις την επανάσταση, παρακαλώντας για ελαφρυντικά. Μεταξύ των λίγων συνεπών προσωπικοτήτων ορισμένοι μπλανκιστές και η εμβληματική

> συνέχεια στη σελ. 15